

Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ**

Савска улица 25/IV, Београд
Број: 110-01-299/2019-1
Датум: 27.02.2019. године

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
БЕОГРАД

ПРИМЉЕНО: 28.02.2019

Орг. јед.	Број	Почетак	Завршетак
Ж	02-338/19		

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Председница Народне скупштине
Маја Гојковић

Поштована Председнице,

У складу са одредбом члана 20. став 3. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“ бр.51/09 и 95/13), подносимо Извештај о раду Комисије за заштиту конкуренције за 2018. годину, који је усвојен на 190. седници Савета Комисије одржаној 25.02.2019. године.

У прилогу достављамо Извештај у штампаној и електронској форми као и Одлуку о усвајању извештаја.

С поштовањем,

Председник Комисије

Милоје Обрадовић
др Милоје Обрадовић

Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ**

Савска улица 25/IV, Београд
Број: 110-05-287/2019-2
Датум: 25.02.2019. године

На основу члана 22. Закона о заштити конкуренције („Сл. гласник РС“, бр. 51/2009 и 95/2013) и члана 19. тачка 5) Статута Комисије за заштиту конкуренције („Сл. гласник РС“, бр. 49/10) Савет Комисије за заштиту конкуренције на 190. седници одржаној 25.02.2019. године доноси

О Д Л У К У

**О усвајању Извештаја о раду Комисије за заштиту конкуренције
за 2018. годину**

- I Усваја се Извештај о раду Комисије за заштиту конкуренције за 2018. годину.
- II Извештај из става I ове одлуке подноси се Народној скупштини Републике Србије.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

др Милоје Обрадовић

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ КОНКУРЕНЦИЈЕ**

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ КОНКУРЕНЦИЈЕ
ЗА 2018. ГОДИНУ**

Београд, фебруар 2019. године

Садржај

1. УВОД	5
2. МИСИЈА И ВИЗИЈА	7
2.1. Мисија	7
2.2. Визија	7
2.3. АКТИВНОСТИ У ЦИЉУ ЕКОНОМСКОГ НАПРЕТКА И ДОБРОВИТИ ДРУШТВА, НАРОЧИТО КОРИСТИ ПОТРОШАЧА	8
2.4. ТРАНСПАРЕНТНОСТ КАО ТЕМЕЉНИ ПРИНЦИП	9
3. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ И АДМИНИСТРАТИВНИ КАПАЦИТЕТ	10
3.1. Институционални капацитет	10
3.2. Административни капацитет	10
3.3. Пословни простор Комисије	12
3.4. Додатна едукација запослених у 2018. години	13
4. ИЗВЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ КОМИСИЈЕ	17
4.1. Приходи	17
4.2. Расходи	20
4.3. Уплате у буџет	25
5. АКТИВНОСТИ КОМИСИЈЕ У ПРОЦЕСУ ПРИДРУЖИВАЊА ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ	26
5.1. Односи са Европском унијом	26
5.2. ПРЕУЗИМАЊЕ ОБАВЕЗА ИЗ СПОРАЗУМА О СТАБИЛИЗАЦИЈИ И ПРИДРУЖИВАЊУ И САРАДЊА СА ИНСТИТУЦИЈАМА ЕУ	26
5.3. ИЗВЕШТАЈ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ О НАПРЕТКУ СРБИЈЕ - ПОГЛАВЉЕ 8: ПОЛИТИКА КОНКУРЕНЦИЈЕ	26
5.4. УСКЛАЂИВАЊЕ ПРОПИСА СА ПРАВНИМ ТЕКОВИНАМА ЕУ	28
6. ПОВРЕДЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ	29
6.1. Поступци утврђивања повреда конкуренције	30
6.1.1. Предмети окончани у управном поступку	31
6.1.2. Управни поступци у току – на дан 31.12.2018.	36
6.1.3. Праћење извршења обавеза из закључака о прекиду поступка	44
6.2. Појединачна изузећа рестриктивних споразума од забране	45
6.2.1. Окончани поступци појединачног изузећа рестриктивних споразума од забране, закључно са 31.12.2018. године	46
6.2.2. Поступци појединачног изузећа у току - на дан 31.12.2018. године	52
6.3. Иницијативе за покретање поступка за утврђивање повреде конкуренције и други начини откривања повреда	52
6.3.1. Обрађене иницијативе и поступања по службеној дужности – покренути поступци по службеној дужности	54
6.3.2. Обрађене иницијативе и поступања по службеној дужности – окончано без покретања поступка по службеној дужности	54
6.3.3. Иницијативе чија обрада је у току на дан 31.12.2018. године	58
6.4. Одлуке Комисије по захтевима за понављање поступака	60
6.5. Одлуке Управног суда и Врховног касационог суда	60
6.5.1. Одлуке Управног суда у 2018. години	60
6.5.2. Одлуке Врховног касационог суда у 2018. години	61
6.5.3. Поступци пред Управним судом у току на дан 31.12.2018. године	61
6.6. Одлуке Уставног суда у 2018. години	62
7. ИСПИТИВАЊЕ КОНЦЕНТРАЦИЈА	63
7.1. КОНЦЕНТРАЦИЈЕ ОДОБрене У СКРАЕНОМ ПОСТУПКУ	69
7.1.1. Концентрације које настају стицањем од стране једног или више учесника на тржишту, непосредне или посредне контроле над другим учесником или више учесника на тржишту, или његовим делом (чл. 17, ст. 1, тач. 2. Закона)	69

7.1.2. Концентрације које настају у случају заједничког улагања, или стицања заједничке контроле (члан 17, став 1. тачка 3. Закона).....	78
7.2. Пријављене концентрације о којима је решавано у поступку по службеној дужности.....	81
7.3. Правење извршавања прописаних услова у условно одобреним концентрацијама.....	82
7.4. Испитивање концентрација спроведених без одобрења Комисије.....	85
8. МИШЉЕЊА.....	86
8.1. Мишљења на предлоге прописа и важеће прописе који имају утицај на конкуренцију на тржишту.....	86
8.2. Мишљења о примени одредаба Закона које се односе на концентрације.....	94
8.3. Мишљења о примени прописа које се односе на повреду Конкуренције.....	97
8.4. Мишљења на извештаје регулаторних тела.....	100
8.5. Мишљења по одредбама Закона о стечају.....	102
9. СЕКТОРСКЕ АНАЛИЗЕ.....	104
9.1. Улога и значај економских анализа у раду на предметима.....	104
9.2. Секторске анализе и анализе услова конкуренције.....	104
9.2.1. Секторска анализа тржишта трговине на мало дериватима нафте.....	105
9.2.2. Секторска анализа тржишта трговине на велико и трговине на мало опремом за бебе.....	106
9.2.3. Секторска анализа тржишта трговине на мало у неспецијализованим продавницама претежно храном, пићем и дуваном.....	107
9.2.4. Анализа услова конкуренције на тржишту спољних пнеуматика.....	108
9.2.5. Анализа услова конкуренције на тржишту цемента.....	109
10. САРАДЊА СА РЕГУЛАТОРНИМ ТЕЛИМА, ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА, ФАКУЛТЕТИМА И ЦИВИЛНИМ СЕКТОРОМ.....	110
10.1. Споразуми и сарадња са регулаторним телима и државним органима и организацијама.....	110
10.2. Протоколи о сарадњи са факултетима у Републици Србији и њихова реализација.....	111
10.3. Учесће представника Комисије у раду Комисије за контролу државне помоћи.....	112
10.4. Учесће представника Комисије на конференцијама, семинарима и округлим столовима у земљи.....	113
11. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА.....	115
11.1. Односи са међународним организацијама.....	115
11.2. Билатерална сарадња.....	118
11.3. Међународне конференције и семинари.....	122
11.4. Пројекти подршке Комисији.....	123
12. АКТИВНОСТИ НА ПОДИЗАЊУ СВЕСТИ О ЗНАЧАЈУ КОНКУРЕНЦИЈЕ.....	125
12.1. Активности Комисије усмерене на односе са пословном и стручном јавношћу.....	126
12.2. Сарадња са медијима.....	127
12.3. Поступање Комисије по Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја.....	129
12.4. Заштита пословно осетљивих података и пословних тајни.....	129
12.5. Видео продукција.....	130
12.6. Публикације.....	130
12.7. Електронски билтен.....	131
12.8. Интернет страница Комисије.....	131
12.9. Друштвене мреже.....	132
13. ПРЕГЛЕД АКТИВНОСТИ КОМИСИЈЕ У 2018. ГОДИНИ.....	133
14. ЗАКЉУЧАК.....	134

1. УВОД

Комисија за заштиту конкуренције (у даљем тексту: Комисија), основана је Законом о заштити конкуренције из 2005. године, а почела је са радом након формирања првог сазива Савета Комисије у априлу 2006. године.

За разлику од првих десет година које су, у највећој мери, биле посвећене институционалној изградњи тела, фокус активности Комисије се данас све више може дефинисати као надградња институције, обезбеђивање веће видљивости, како њеног рада, тако и важности ефикасног спровођења политике заштите конкуренције у циљу добробити целог друштва. Комисија је у претходном периоду интензивно радила и на постизању пуне правне сигурности учесника на тржишту када је у питању политика заштите конкуренције у Републици Србији.

Комисија је током 2018. године наставила да предузима мере у циљу обезбеђења ефикаснијег спровођења одредаба Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/2009 и 95/2013, у даљем тексту: Закон), како вођењем поступака у којима је одлучивала о правима и обавезама учесника на тржишту, тако и развијањем свести о заштити конкуренције (*competition advocacy*). Током посматраног периода, у складу са својим законским овлашћењима, као и на основу праксе, првенствено развијених европских тела за заштиту конкуренције, Комисија је користила све расположиве правне и економске инструменте у циљу обезбеђивања заштите конкуренције на тржишту Републике Србије.

Фактори који су, према оцени Комисије, допринели остваривању позитивних резултата у 2018. години, а који су свеобухватно представљени у Извештају о раду (у даљем тексту: Извештај) и достављени Народној скупштини Републике Србије, у складу са чланом 20. Закона, су, између осталог:

- наставак активности на хармонизацији прописа и усклађивању праксе са правом Европске уније;
- све видљивији утицај на законодавни оквир Републике Србије, путем давања мишљења на нацрте прописа и прописе који могу бити од значаја за стање конкуренције на тржишту;
- значајно интензивирана активност на изради економских анализа у различитим секторима привреде Републике Србије, као и коришћење економских / економетријских метода приликом доказивања и одлучивања у поступцима;
- спровођење ненајављених увиђаја, на територији целе Републике Србије, уз коришћење форензичке опреме за прикупљање дигиталних доказа;
- коришћење овлашћења из члана 58. Закона, којим се, уз прихватање обавеза странака привремено прекида поступак и тиме економичније и ефикасније користе ресурси, уз брже успостављање услова за конкурентску тржишну утакмицу;
- висок ниво сарадње са значајним међународним институцијама, кроз активно учешће представника Комисије на свим значајнијим скуповима посвећених политици заштите конкуренције, као и гостовање представника ових институција на дешавањима које организује Комисија (Европска комисија, Европска банка за обнову и развој – EBRD, Организација за економску сарадњу и развој – OECD, Светска банка – WB);

- продубљивање сарадње са другим телима за заштиту конкуренције. Размена искустава и знања посебно је унапређена са телима региона Западног Балкана (учешће на скуповима, билатерални сусрети током међународних конференција, студијске посете, нови меморандуми о сарадњи), али и са институцијама широм света (Република Кореја – учешће преставника Комисије на семинару тела за заштиту конкуренције Кореје, семинар у Београду који је Комисија организовала заједно са телом за заштиту конкуренције Јапана и Амбасадом Јапана у Београду);
- приметно повећање интересовања стручне, али и шире јавности за рад Комисије, подстакнуто правовременим реаговањем на ситуације које могу утицати на стање конкуренције на тржишту, транспарентним приступом у раду и благовременим упознавањем јавности са тренутним активностима и одлукама које доноси;
- професионалан приступ селекцији и едукацији кадрова, чиме је оснажен капацитет Комисије који је предуслов за успешно извршење законских надлежности.

Извештај садржи информације о свим значајним аспектима рада Комисије у току 2018. године, као и преглед најважнијих поступака који су вођени пред Комисијом:

- поступци утврђивања повреда конкуренције;
- поступци испитивања концентрација;
- поступци по захтевима за појединачна изузећа рестриктивних споразума од забране;
- спровођење секторских и анализа услова конкуренције;
- поступци пред судовима;
- давање мишљења;
- јавно заступање политике заштите конкуренције;
- промоција правила о заштити конкуренције у јавности.

Преглед најважнијих активности обухвата и:

- активности Комисије у процесу придруживања ЕУ;
- сарадњу са регулаторним телима и државним органима и организацијама;
- домаћу сарадњу;
- међународну сарадњу, укључујући и активности Комисије по међународним пројектима;
- активности на подизању свести о значају права и политике заштите конкуренције.

Извештај садржи и кључне информације о финансијском, административном и институционалном оквиру у коме Комисија врши Законом поверене послове:

- информације о институционалном и административном капацитету;
- информације о финансирању Комисије и финансијском резултату у 2018. години.

Достављање овог извештаја Народној скупштини је, као што је већ наведено, обавеза утврђена Законом, а његово објављивање има за циљ обезбеђивање транспарентности у раду Комисије, односно упознавање јавности са њеним радом, као и истицање значаја поштовања правила конкуренције, односно подизање нивоа свести о потреби заштите конкуренције.

2. МИСИЈА И ВИЗИЈА

2.1. МИСИЈА

Мисија Комисије је обезбеђивање једнаких услова за све учеснике на тржишту Републике Србије на начин који ће омогућити економски напредак и добробит друштва, а нарочито корист потрошача, што је заправо и циљ Закона. Комисија свакодневним активностима утиче на унапређење политике заштите конкуренције, уклањањем свих уочених препрека, кроз конкретно поступање и предузимање радњи усмерених на утврђивање повреда конкуренције и њихово отклањање, односно обављањем послова, који су, као њена надлежност, утврђени чланом 21. Закона. У том смислу, од посебног значаја су поверени послови који се односе на решавање о правима и обавезама учесника на тржишту и одређивање управних мера у складу са Законом, као и предузимање бројних радњи на развијању свести о потреби заштите конкуренције, јер су ове активности Комисије директно усмерене на успостављање ефикасне конкуренције, која треба да допринесе остваривању циља Закона.

Предуслови за остварење мисије су:

- перманентни рад на унапређењу кадровских потенцијала, кадровских оквира и организационе структуре Комисије;
- коришћење у пуном капацитету комплексних економских и економетријских анализа у поступцима пред Комисијом;
- пуна сарадња и комплементарно деловање са релевантним институцијама Републике Србије, посебно са регулаторним телима и другим надлежним органима и организацијама, као и са привредним удружењима и академском заједницом;
- коришћење свих доступних ресурса техничке помоћи кроз пројекте ЕУ и других међународних и домаћих организација, ради континуиране обуке запослених у Комисији, као и стручне и осталих јавности;
- наставак интензивних међународних активности који утичу на унапређење рада запослених у Комисији.

2.2. ВИЗИЈА

Комисија ће и надаље радити на унапређењу квалитета деловања, како би постала још препознатљивија као институција чији се углед заснива на стручности, обезбеђењу правне сигурности свих тржишних учесника, доследном и ефикасном спровођењу Закона, јер управо из поменутих разлога, и данас ужива пуну подршку шире јавности.

У складу са наведеним, Комисија ће своје активности и у наредном периоду, усмерити на:

- бескомпромисну борбу против картела, злоупотреба доминантног положаја и свих других облика повреда конкуренције;
- наставак рада на испуњењу обавеза преузетих Споразумом о стабилизацији и придруживању, кроз даљу хармонизацију са правилима и најбољом праксом ЕУ у области заштите конкуренције, као и пуну примену законских и подзаконских аката;
- даље унапређење сарадње и комплементарно деловање са свим релевантним институцијама Републике Србије, регулаторним телима и другим надлежним

органима и организацијама, као и са привредним удружењима и академском заједницом;

- интензивирање објављивања уједначене праксе поступања, ради обезбеђивања правне сигурности учесника на тржишту, као и подизања степена предвидивости и извесности у њиховом раду;
- наставак интензивних активности на обезбеђењу услова за спровођење и рад на економским анализама у циљаним секторима привреде Републике Србије;
- још интензивније коришћење економских анализа приликом рада на предметима могућих повреда конкуренције;
- даљу обуку и додатно унапређење стручности запослених у Комисији;
- наставак интензивне међународне сарадње – размена искустава са другим телима за заштиту конкуренције кроз билатералну сарадњу, заједнички рад са међународним институцијама и омогућавање усавршавања представника Комисије у поменутиим организацијама;
- наставак активности које доприносе подизању нивоа знања о значају конкуренције и права и политике заштите конкуренције уопште, између осталог обезбеђивањем транспарентности у поступању, како би јавности били представљени резултати рада Комисије и указано на потенцијалне санкције које следе у случају кршења правила конкуренције, а у циљу превентивног деловања на понашање учесника на тржишту;
- додатно информисање и едукација тржишних учесника о могућим начинима заштите од потенцијалних повреда конкуренције;
- рад на јачању свести представника свих државних органа – предлагача и доносиоца прописа о важности достављања Комисији нацрта и предлога прописа који могу имати утицај на конкуренцију на тржишту, ради давања мишљења која би имала обавезујуће дејство и утицала на јачање конкуренције на тржишту Републике Србије.

2.3. АКТИВНОСТИ У ЦИЉУ ЕКОНОМСКОГ НАПРЕТКА И ДОБРОБИТИ ДРУШТВА, НАРОЧИТО КОРИСТИ ПОТРОШАЧА

Циљ политике заштите конкуренције у Републици Србији представља економски напредак и добробит друштва, а нарочито корист потрошача. Конкуренција као процес пословне борбе између компанија игра централну улогу у подстицању економског раста и развоја, а ако се обезбеђивање користи потрошача узме као крајњи циљ, ниво економског раста непосредно постаје критеријум за заштиту конкуренције. Пословне активности за које се утврди да нарушавају корист потрошача, или ће до тога у перспективи довести, сматрају се антиконкурентским, а самим тим и незаконитим.

Конкуренција подстиче компаније да побољшају квалитет својих производа и да смање трошкове, што води ка повећању продуктивности и иновативности, а у крајњој инстанци, доприноси бржем економском расту и побољшању привредног амбијента. Са друге стране, конкуренција за потрошаче обезбеђује шири асортиман производа, по нижим ценама. Уколико би конкуренција на тржишту била нарушена, спречена или ограничена, производи и услуге којима се задовољавају потребе грађана били би скупљи и неприступачнији, што би допринело смањењу животног стандарда становништва.

Иако задатак Комисије није да штити учеснике на тржишту, већ да обезбеди равноправне услове за све учеснике, већа конкуренција, сама по себи, може помоћи и малим произвођачима да послују боље. Ако тржиште није монополизовано или картелизовано, односно уколико је оно отворено и конкурентно, веће су могућности за мале произвођаче.

2.4. ТРАСПАРЕНТНОСТ КАО ТЕМЕЉНИ ПРИНЦИП

Ефикасна примена прописа из области заштите конкуренције представља важан услов за развој и јачање српске привреде. Комисија као своју значајну обавезу види и потпуну транспарентност у раду и она се одражава на неколико нивоа.

Први ниво представља редовно подношење извештаја о раду Народној скупштини Републике Србије, што представља законску обавезу Комисије. Годишњи извештаји о раду Комисије доступни су и на званичној интернет страници Комисије.

Други ниво транспарентности чини устаљена пракса Комисије да, на својој званичној интернет страници, објављује одлуке, резултате секторских анализа, мишљења, саопштења о активностима на унапређењу политике заштите конкуренције, као и најважнија акта Комисије. Комисија је, у овом смислу, уложила додатни напор, тако да сва документа на својој званичној интернет страници истовремено објављује и на српском и на енглеском језику. Главне информације које се односе на активности Комисије део су и електронског билтена који се сваке недеље доставља на готово 1.000 адреса електронске поште у Србији. Осим тога, Комисија одређене одлуке и закључке објављује и у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Трећи ниво транспарентности рада Комисије представљају активности усмерене према широј јавности, односно презентовање њених одлука, анализа и извештаја у медијима.

Комисија је током 2018. године наставила са успешном и перманентном комуникацијом како са стручном, тако и са општом јавношћу. У том смислу, Комисија је учинила доступним све своје активности, како посредно – путем медија, тако и непосредно – организацијом четири значајна и врло посећена скупа (једне конференције и три семинара). Такође комуникација са заинтересованим јавностима остваривана је кроз суорганизацију и активно учешће на свим догађајима који су се бавили унапређењем пословног окружења. У 2018. години објављено је девет публикација које су за циљ имале квалитетније упознавање свих јавности са надлежностима и активностима Комисије. Направљен је још један промотивни видео клип на тему политике заштите конкуренције. Комисија је, у циљу шире промоције права и политике заштите конкуренције, током 2018. године организовала и дебате о могућим новим законским решењима за ову област у два велика српска привредна центра – Крагујевцу и Нишу.

Пуном траспарентношћу у поступању, Комисија значајно елиминисе правну неизвесност код предузећа при доношењу пословних одлука и стабилизује очекивања економских субјеката, што веома позитивно утиче на економску ефикасност.

Захваљујући томе, предузећа у Републици Србији могу унапред да процене под којим околностима се одређени сегменти њиховог пословања могу сматрати антиконкурентским, односно шта је забрањено. Ово омогућава „ефекат одвраћања“ предузећа од активности за које се сматра да могу да угрожавају конкуренцију.

3. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ И АДМИНИСТРАТИВНИ КАПАЦИТЕТ

3.1. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ КАПАЦИТЕТ

Комисија је Законом дефинисана као самостална и независна организација која врши јавна овлашћења и која за свој рад одговара Народној скупштини. Независност Комисије од извршне власти обезбеђује се начином избора председника Комисије и чланова Савета Комисије, али и кроз финансијску независност, с обзиром на то да се Комисија финансира из сопствених прихода и доноси годишњи финансијски план на који Влада Републике Србије даје сагласност.

Институционална изградња Комисије започета је оснивањем Комисије, Законом о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 79/05), доношењем Статута и других и општих аката, подзаконских аката прописаних Законом о заштити конкуренције и осталим законским и другим прописима, и она и даље траје. У току 2018. године, настављена је надоградња нормативних аката Комисије, доношењем једног броја нових и унапређењем постојећих аката.

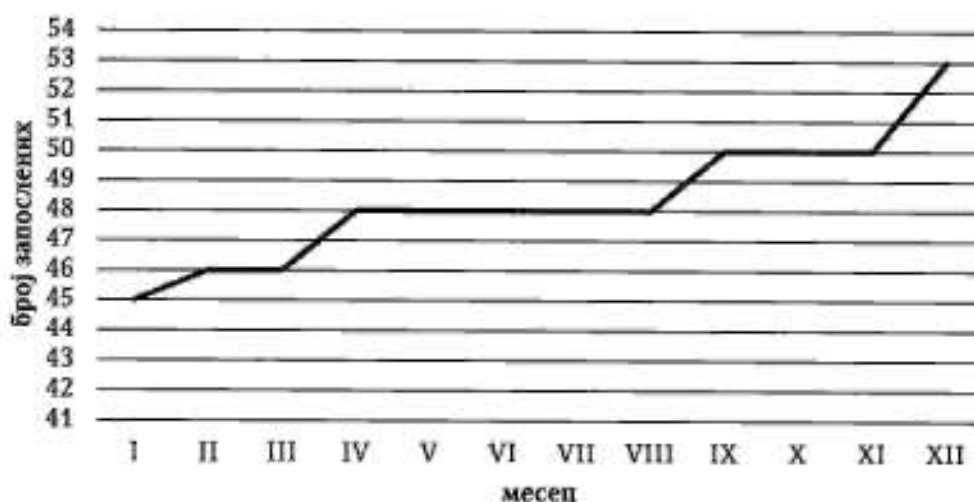
Рад Савета Комисије одвија се на седницама на којима се доносе одлуке из надлежности Комисије, сагласно Закону и Статуту Комисије. У току 2018. године, одржано је 47 седница Савета Комисије. Рад председника и чланова Савета, у ширем смислу, обухвата и одржавање радних састанака, сусрете са представницима државних органа, међународних субјеката и професионалних, односно струковних удружења, излагања на међународним и домаћим научним и стручним скуповима, председавање конференцијама, као и објављивање научних радова из области заштите конкуренције, а све у циљу њеног свеобухватног и активног промовисања.

3.2. АДМИНИСТРАТИВНИ КАПАЦИТЕТ

Стручна служба Комисије обавља стручне послове из надлежности Комисије у складу са Законом, Статутом и другим актима Комисије.

Стручна служба Комисије на дан 31.12.2018. године има укупно 53 запослена што је за осам више него на дан 31.12.2017. године. Од лица изабраних у органе Комисије, односно на место председника Комисије и чланова Савета Комисије, у радном односу на одређено време су председник Комисије и три члана Савета Комисије. Два члана Савета су изабрана из реда запослених и мирује им радни однос.

Графикон 1: Број запослених у Стручној служби Комисије у 2018. години

Током 2018. године, због потребе јачања административних капацитета у Стручној служби, радни однос заснован је са осам новозапослених, од чега са једним новозапосленим на одређено време. Од новозапослених, шест је са високом стручном спремом и два са средњом стручном спремом. У истој години једном запосленом одобрено је коришћење неплаћеног одсуства у трајању од годину дана, ради обављања функције председника Комисије за контролу државне помоћи.

Комисија ће наставити да јача административне капацитете, обзиром да је право конкуренције специфична материја која се перманентно развија, због чега захтева константну едукацију запослених и интензивно праћење упоредне праксе.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова, у Стручној служби укупно је систематизовано 66 радних места. Запошљавање стручних и образованих кадрова доприноси јачању административног капацитета Комисије, како у погледу интензивирања активности на утврђивању и санкционисању повреда конкуренције, тако и у преузимању обавеза које Република Србија има у процесу приступања ЕУ, односно усклађивања праксе у овој области, а нарочито активности у промовисању циља и значаја примене правила заштите конкуренције.

Квалификациона структура запослених у Стручној служби одговара тренутним потребама Комисије. Део чланова Савета Комисије и запослених у Стручној служби има завршене докторске и магистарске, односно мастер студије из области економских, правних, организационих наука и области јавне управе. Запослени имају положен стручни испит за рад у органима државне управе, а 14 запослених има положен правосудни испит.

Табела 1: Број и квалификациона структура запослених у Служби Комисије

Р.б.	Назив организационе јединице	Укупно	ВСС	ВС	ССС
1.	Секретар	0	0	0	0
2.	Кабинет председника	3	2	1	0
3.	Сектор за испитивање концентрација	8	8	0	0
4.	Сектор за утврђивање повреда конкуренције	13	13	0	0
5.	Сектор за заступање политике заштите конкуренције и међународну сарадњу	5	5	0	0
6.	Сектор за правне послове	4	4	0	0
7.	Сектор за економске анализе	5	5	0	0
8.	Сектор за материјално-финансијске послове	5	4	0	1
9.	Сектор за нормативно-правне, кадровске и опште послове	10	3	0	7
УКУПНО:		53	44	1	8

У поређењу са бројем запослених у телима за заштиту конкуренције већине држава у региону, пре свега бивших република СФРЈ, као и са упоредивим чланицама ЕУ, број запослених у Комисији је мањи од 20% до 40%.

3.3. ПОСЛОВНИ ПРОСТОР КОМИСИЈЕ

На основу закљученог уговора о закупу пословног простора са Српском банком а.д, Комисија користи 1.100 m² пословног простора у пословној згради у Савској улици број 25, на четвртном спрату. Закључењем овог уговора, Комисија је решила питање пословног простора до 30. априла 2020. године. Површина простора и број канцеларија тренутно задовољавају потребе Комисије.

Цена закупнине по метру квадратном у пословном простору у Савској улици је шест евра, са ПДВ-ом (у динарској противвредности, према средњем курсу НБС на дан плаћања), а укупна цена закупа, са трошковима одржавања (закупнина, чишћење, електрична енергија, комуналне услуге и грејање) је девет евра, са ПДВ-ом (у динарској противвредности, према средњем курсу НБС на дан плаћања).

Од јуна 2018. године Комисија је узела у закуп и две пословне просторије на период од 24 месеца, због потреба обезбеђивања пословног простора за рад сталног представника италијанског партнера и његовог асистента, у оквиру спровођења Twinning пројекта

„Јачање политике заштите конкуренције у Републици Србији“, који се спроводи у сарадњи са италијанским телом за заштиту конкуренције.

3.4. ДОДАТНА ЕДУКАЦИЈА ЗАПОСЛЕНИХ У 2018. ГОДИНИ

У циљу стицања додатних знања и вештина запослени у Комисији упућивани су на обуке и радионице које су организоване из области заштите конкуренције.

У 2018. години, запослени у Комисији учествовали су на укупно 24 радионице, као и већем броју једнодневних или вишедневних тренинга у земљи и иностранству.

Два представника Комисије учествовала су на међународној конференцији, у организацији немачког тела за заштиту конкуренције *Bundeskartellamt*-а, у Бону. Том приликом организована је панел дискусија на тему „Политика заштите конкуренције у глобализованом и дигитализованом свету – изазови за данас и сутра“.

У организацији Регионалног центра за конкуренцију – *OECD*-а и мађарског тела за заштиту конкуренције одржан је семинар (радионица) на којем су двоје запослених у Комисији стекло додатна знања о начину на који се може открити постојање недозвољених споразума-картела као и неопходним претпоставкама да би систем потпуног или делимичног ослобађања од новчане казне (*leniency* програм) функционисао у пракси. Велики део семинара био је посвећен поступцима јавних набавки и потребама систематског мониторинга података у јавним набавкама како би се открило недозвољено понашање и удруживање.

Двоје представника Комисије учествовало је на семинару (радионици) са темом „Основни концепти и процедуре из домена права конкуренције за запослене у телима за заштиту конкуренције“, одржаном у Будимпешти у организацији Регионалног центра за конкуренцију – *OECD*-а и мађарског тела за заштиту конкуренције. На семинару су разматране разне теме из области заштите конкуренције, као што су дефинисање релевантног тржишта, употреба и чување поверљивих података у поступку испитивања повреда конкуренције, злоупотреба доминантног положаја, концентрације, рестриктивни споразуми и др.

Два представника Комисије присуствовала су Европском дану конкуренције, организованом од стране бугарске Комисије за заштиту конкуренције, поводом шестомесечног председавања Републике Бугарске Саветом Европске уније а на којем је, између осталих значајних званица, присуствовала и европска комесарка за конкуренцију Маргарет Вестагер.

Представник Комисије присуствовао је семинару под називом „Тематски семинар о политици конкуренције, трговини и развоју: преглед практичног искуства са постојећим споразумима СТО који се одржао у Женеви. Стручњаци из тела за заштиту конкуренције, из различитих делова света, имали су прилику да упознају и утврде где се њихово тело „налази“ у смислу рејтинга, независности и овлашћења.

Један представник Комисије учествовао је на семинару који је организовао *OECD* - Регионални центар за конкуренцију и албанско тело за заштиту конкуренције, у Тирани.

Семинар је био посвећен поступцима контроле концентрација, односно испитивању ефеката концентрација на конкуренцију.

Курсу за правнике „*Cresse 2018 Lawyers' Course*“ са темом „Улога и значај економије у праву конкуренције – законски оквир и практична примена“ који је одржан на Криту, присуствовала су два запослена у Комисији. Циљ курса је био увођење основних знања из економије у поступке заштите конкуренције, имајући у виду законски оквир заштите конкуренције, методе и алате који се користе за процену да ли су пословне праксе друштвено штетне или бенигне, као и економска питања која се односе на примену закона. Курс је имао за циљ да укаже правницима на значај међусобне комуникације са економистима у практичном раду на предметима.

Четири представника Комисије присуствовали су, на Криту, Европској конференцији и летњој школи политике и регулативе конкуренције у оквиру пројекта Европске банке за обнову и развој, који је намењен унапређењу академских вештина запослених. Школа је организована у осам модула и три напредна курса који су значајно допринели унапређењу академских вештина.

Представник Комисије учествовао је на десетодневном семинару који је организовала у Токију, Јапанска агенција за међународну сарадњу (*JICA*). Тема семинара била је „Закон и политика конкурентности“.

Семинару „*TAIEX*“ који је организован у сарадњи одељења Генералног директората Европске комисије за европску суседску политику и преговоре о проширењу и Агенције за цивилно ваздухопловство Црне Горе, присуствовао је један представник Комисије. На семинару у Подгорици презентовано је свеобухватно знање и размењене су најбоље праксе у вези са имплементацијом *aquis communautaire* који се односи на конкуренцију, државну помоћ и јавне обавезе у сектору ваздушног саобраћаја.

Представник Комисије присуствовао је обуци у Братислави са темом „Поступци колективног обештећења путем судске забране“, одржаној у оквиру пројекта *GIZ ORF* Правна реформа у организацији *GIZ*-а и Европске организације потрошача (*BEUC*) из Брисела. Циљ одржане обуке је било унапређивање знања учесника о прописима и пракси у области колективних поступака обештећења потрошача, кроз примену судских забрана у ЕУ и земљама чланицама, као и јачање сарадње између институција и организација за заштиту потрошача.

Два представника Комисије присуствовала су руској недељи конкуренције, у организацији Федералне антимонополске службе Руске Федерације која је уприличена у граду Розу Хутор. У четвородневној посети представници Комисије, између осталог, упознали су се са Нацртом инструментарија за међународну сарадњу који се односи на спречавање рестриктивних пословних пракси транснационалних корпорација и прекограничног кршења правила конкуренције.

Конференцији поводом обележавања Дана конкуренције, организованом од стране Агенције за заштиту конкуренције Републике Словеније присуствовала су два представника Комисије. Теме које су разматране на конференцији у Љубљани биле су изазови примене закона о конкуренцији на дигиталним тржиштима, адресирање

ефективне примене на дигиталним тржиштима и економски приступ, национална пракса и недавна судска пракса на дигиталним тржиштима.

Тродневној радионици о картелима организованој у Тел Авиву присуствовао је један представник Комисије. Радионица у организацији *ICN*-а организована по принципу више истовремених сесија као што су: како отпочети истраживање картела; скупљање информација о картелу кроз *Leniency* програм; сарадња између тела за заштиту конкуренције код картела са интернационалном димензијом; како припремити случај за истраживање у ери дигиталних података; унапређење оспособљености капацитета за истраживање картела и др.

Представник Комисије обавио је стручну двонедељну праксу везану за испитивање концентрација коју је организовало Корејско тело за заштиту конкуренције. Први део праксе организован је у седишту *KFTC*-а у граду Сеџонгу, а други део у Агенцији за медијацију *KFTC*-а која се налази у Сеулу.

Међународној конференцији Агенције за заштиту тржишног натјечања (*A3TN*) Републике Хрватске под називом „Размјена информација међу конкурентима, договори о цијенама или елементима цијене – улога струковних удружења и комора“ која је организована у Загребу, присуствовала су два представника Комисије.

На шеснаестој годишњој конференцији Удружења економиста из области политике конкуренције (*Association of Competition Economics – ACE*), која се одржала у Болоњи, активно и запажено учешће имала су два представника Комисије. Представници Комисије су на једној од сесија, првог дана конференције, представили случај рестриктивног споразума који је решаван пред српском Комисијом.

Два представника Комисије присуствовала су *OECD GLOBAL* форуму за конкуренцију који је одржан у Паризу. Учесници Форума су имали прилику да се директно информишу о актуелностима из света конкуренције, као и да истраже могућности потенцијалне сарадње и имплементације иновативних решења у својим мандатима.

Представник Комисије присуствовао је у Бечу међународној конференцији под називом „Право конкуренције у сектору енергетике“. Конференцију је организовао Секретаријат Енергетске заједнице, а присутни су имали прилику да изврше директан увид у начин функционисања Секретаријата Енергетске заједнице и стекну утисак о начину и степену партиципације представника уговорних страна потписница Уговора о оснивању Енергетске заједнице.

У складу са предвиђеним активностима пројекта „Повећање привредног раста путем подршке промоцији политике заштите конкуренције“ спроведена је обука двадесет запослених за коришћење хардвера и софтвера за дигиталну форензику. Обука је обављена од стране сертификованог форензичког тренера, а обухватила је демонстрацију и преглед функционалности хардвера за дигиталну форензику, функционалности алата за аквизицију, процесуирање, преглед и претрагу података, те креирање извештаја у софтверском пакету *EnCase* верзије 8.

Запослени у Комисији за заштиту конкуренције прошли су дводневну обуку за лобирање и успешно вођење јавних дебата. Курсеви су спроведени уз висок степен интеракције, а обрађиване су теме као што су – улога јавне дебате у креирању јавних политика, елементи

организације јавних дебата, као и њихово вођење. На овај начин, представници Комисије добили су могућност да унапреде своје вештине у заступању као и преношењу знања и искустава из области политике заштите конкуренције.

Економисти запослени у Комисији за заштиту конкуренције започели су обуку коришћења новог економетријског софтвера STATA који је Комисија набавила заједно са *upgrade* лиценцом E-Views софтвера, из средстава Европске банке за обнову и развој. Обука је организована у серијама, где је један део посвећен општој теоријској обуци за рад у софтверу, а други емпиријском истраживању, на основу података који су прикупљени кроз секторску анализу која се односи на тржиште малопродаје прехрабених производа, пића и дувана. На тај начин биће омогућена још ефикаснија примена економских анализа у предметима који се воде пред Комисијом.

Представници Комисије учествовали су на дводневном семинару који су одржали стручњаци тела за заштиту конкуренције Француске са циљем да се кроз размену искустава, унапреди степен ефикасности у примени политике заштите конкуренције. Овај семинар организовали су Министарство за европске интеграције Републике Србије и Амбасада Републике Француске у Београду, а у складу са потребама Комисије.

4. ИЗВЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ КОМИСИЈЕ

Финансирање Комисије за заштиту конкуренције

У складу са чланом 31. Закона финансирање Комисије врши се у складу са финансијским планом који за сваку годину доноси Комисија и подноси Влади ради добијања сагласности. Ако се годишњим обрачуном прихода и расхода утврди да су укупно остварени приходи Комисије већи од остварених расхода, разлика се након издвајања средстава за резерве, уплаћује у буџет Републике Србије.

Финансијско пословање Комисије у 2018. години се одвијало у складу са Финансијским планом за 2018. годину, на који је Влада Републике Србије дала сагласност 28.12.2017. године. Финансијским планом су били утврђени укупни приходи и расходи Комисије, распоред вишка прихода над расходима, као и елементи за целовито сагледавање политике зарада и запослености.

Извори финансирања

Средства за рад Комисије обезбеђују се у складу са Законом, из сопствених прихода које комисија оствари обављањем послова. Начин финансирања Комисије је битан сегмент институционалног капацитета и један од основних услова за независност органа власти.

Комисија се финансира, у складу са Законом, из прихода које оствари обављањем послова, а нарочито из:

- 1) такси које се плаћају у складу са Законом о заштити конкуренције;
- 2) донација, осим донација учесника на тржишту на које се примењује овај закон;
- 3) прихода од продаје публикација Комисије и
- 4) других извора у складу са законом.

Висина такси које Комисија наплаћује, утврђује се Тарифником о висини накнада који доноси Комисија, уз сагласност Владе.

Финансијски резултат за 2018. годину

У 2018. години Комисија је остварила позитиван финансијски резултат.

Приходи и расходи Комисије, исказани су по готовинском принципу.

Остварени вишак прихода над расходима, након издвајања средстава за резерве, ће бити уплаћен у буџет Републике Србије.

4.1. ПРИХОДИ

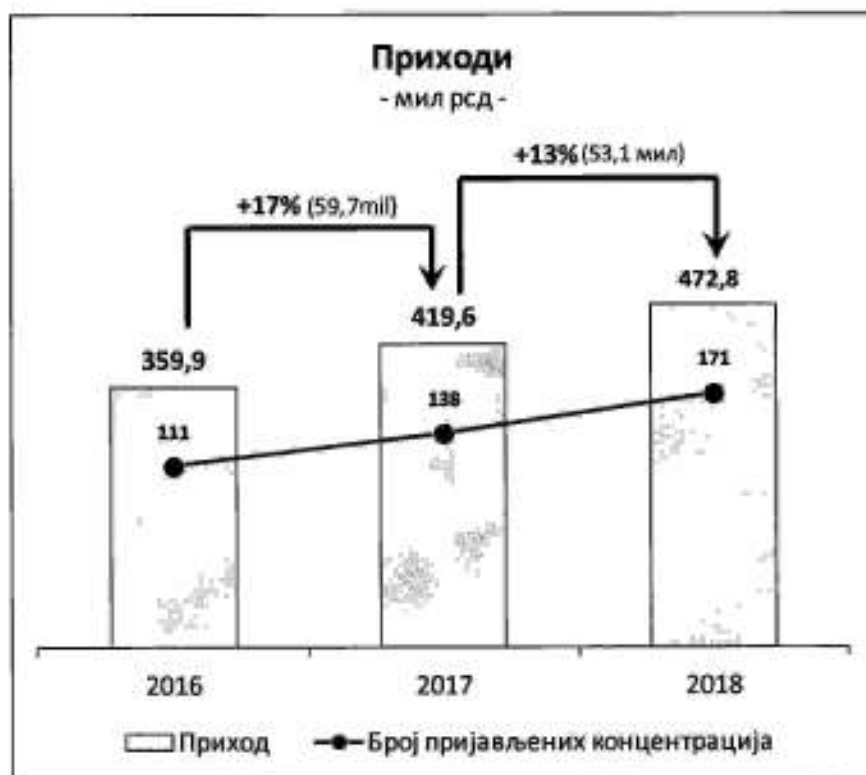
Комисија за заштиту конкуренције је у 2018. години остварила приходе које су чиниле накнаде за решења и акта које по захтеву учесника на тржишту издаје Комисија и приходе по основу средстава иностраних донација уплаћених по динамици из уговора о додели бесповратних средстава између Министарства спољних послова Краљевине Норвешке и Комисије за заштиту конкуренције Републике Србије, потписаног 1. новембра 2017. године.

Табела 2: Упоредни преглед прихода

ПРИХОДИ	Година			Повећање (2018/2017)	
	2017.	2018.		апс.	%
	Реализовано	Планирано	Реализовано		
СОПСТВЕНИ ПРИХОДИ	419.629.135	355.515.250	465.059.503	45.430.368	10,82
ПРИХОДИ ИЗ ПРОЈЕКТА			7.497.735	7.497.735	
МЕШОВИТИ И ОСТАЛИ			225.473	191.369	
УКУПНИ ПРИХОДИ	419.629.135	355.515.250	472.782.711	53.119.472	12,66

Остварени приходи по основу обављања надлежности Комисије у текућој, као и у претходним годинама били су довољни за финансирање рада Комисије и остваривање одређеног вишка прихода над расходима за пренос у буџет Републике Србије.

Графикон 2: Условљеност прихода бројем пријављених концентрација

Остварени раст прихода Комисије у 2018. години је резултат повећања броја пријављених концентрација.

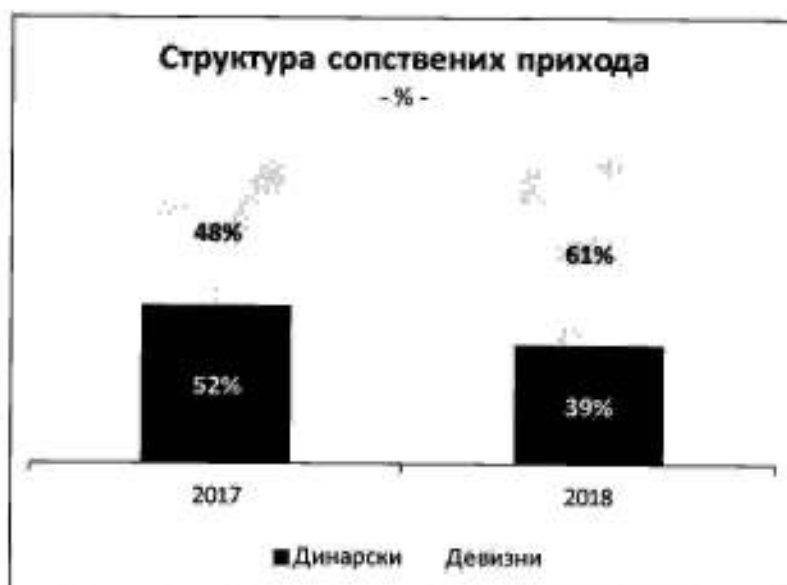
Комисија је у 2018. години остварила приходе на нивоу **112,61%** прихода реализованих у претходној години, а њихово номинално повећање износи 53.119.472 динара.

Приходи Комисије, у складу са чланом 31. и чланом 32. Закона о заштити конкуренције обухватају приходе од накнада за решења и акта које по захтеву учесника на тржишту издаје Комисија, у складу са Законом.

Приходи Комисије од 472,78 милиона динара остварени су из:

1. Прихода од издавања аката из надлежности Комисије у висини од 465,06 милиона динара, који чине 98,37% укупних прихода комисије, а реализовани су кроз:
  - Приходе од издавања решења одобрењу концентрације у скраћеном или испитном поступку, као и од издавања других аката у поступку по пријави концентрација који представљају најзначајније приходе Комисије и њихово учешће у укупним приходима Комисије износи 97,68%.
  - Приходе од издавања решења по захтеву за појединачно изузеће рестриктивног споразума којим се изузеће одобрава или не одобрава и који имају минимално учешће у укупним приходима, а свде се на око 0,33% укупних прихода.
  - Приходе од издавања аката у вези са чланом 132. став 10. Закона о стечају којим се одлучује о продаји целокупне имовине стечајног дужника или имовинске целине и издавање акта у вези са чланом 157. став 3. Закона о стечају којим се одлучује о мерама предвиђеним планом реорганизације, са аспекта примене тог закона. Ови приходи у укупним приходима учествују са 0,36%.
2. Прихода од иностраних донација у износу од 7,49 милиона динара који у укупним приходима учествују са 1,59%
3. Мешовитих и осталих прихода од 225.473 динара који у укупним приходима учествују са 0,05%.

Графикон 3: Структура сопствених прихода

Динарски приходи у укупним приходима учествују са 39%, а девизни са 61%.

Приходи од издавања решења о одобрењу концентрација у 2018. години реализовани су претежно уплатама подносиоца пријава концентрација из иностранства, што је условило приказану структуру прихода Комисије.

4.2. РАСХОДИ

Расходи Комисије у 2018. години износили су 227,7 милиона динара.

Табела 3: Упоредни преглед расхода

КОНТО	ОПИС	РЕАЛНЗ. 2017.	ПЛАНИРАНО 2018.	РЕАЛНЗ. 2018.	ПОВЕЋАЊЕ 2018/2017 (%)	УЧЕШЋЕ (%) У УКУПНИМ РАС.
411	ЗАРАДЕ И ДОДАЦИ	112.678.795	141.099.310	124.220.541	10,2%	54,6%
412	ДОПРИН. НА ТЕРЕТ ПОСЛОДАВЦА	20.492.846	27.300.956	22.731.899	10,9%	10,0%
413	НАКНАДЕ ПРЕДВИЂЕНЕ ПРАВИЛНИКОМ	260.764	497.000	278.168	6,7%	0,1%
414	СОЦИЈАЛНА ДАВАЊА ЗАПОСЛЕНИМА	1.395.141	3.650.000	1.630.533	16,9%	0,7%
415	НАКНАДЕ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ	1.557.926	2.419.000	1.675.814	7,6%	0,7%
416	НАГРАДЕ, ВОУЧЕРИ И ОСТАЛИ РАСХОДИ	8.588.726	11.420.000	11.126.472	29,5%	4,9%
421	СТАЛНИ ТРОШКОВИ	18.997.799	21.392.500	18.949.488	-3,4%	8,1%
422	ТРОШКОВИ ПУТОВАЊА	2.354.201	5.645.500	2.824.006	11,5%	1,2%
423	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	10.546.298	32.520.942	14.089.389	33,6%	6,2%
424	СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ УСЛУГЕ	391.010	500.000	453.900	16,1%	0,2%
425	ТЕКУЋЕ ОДРЖАВАЊЕ	169.280	1.260.000	109.622	-35,2%	0,0%
426	МАТЕРИЈАЛ	3.411.948	5.835.000	2.487.321	-27,1%	1,1%
444	ПРАТЕЋИ ТРОШКОВИ ЗАДУЖИВАЊА	0	1.800.000	120.024	-	0,1%
462	ДОНАЦИЈЕ ЗА МЕЂУНАРОД. ЧЛАНАР.	0	1.000.000	0	-	-
465	ОСТАЛЕ ДОТАЦИЈЕ И ТРАНСФЕРИ	12.845.601	19.201.141	14.372.977	11,9%	6,3%
482	ПОРЕЗИ, ОБАВЕЗНЕ ТАКСЕ И КАЗНЕ	23.783	1.000.000	917.542	1235,2%	0,1%
512	МАШИНЕ И ОПРЕМА	1.556.137	14.812.500	11.910.914	665,4%	5,2%
515	НЕМАТЕРИЈАЛ. ИМОВИНА- СОФТВЕРИ	600.000	2.900.000	1.196.390	99,4%	0,5%
	УКУПНИ РАСХОДИ	195.870.255	294.253.849	227.695.199	16,2%	

Све главне позиције остварених расхода су у нивоу или испод износа планираних за 2018. годину.

Расходи Комисије у 2018. години формиран су на нивоу 116,25% расхода реализованих у претходној години. Номинално повећање расхода износи 31.824.945 динара.

Расходи за зараде са доприносима на терет запослених у укупним расходима имају највеће учешће од 54,6%. Бруто II зараде које обухватају и доприносе на терет послодавца чине 64,6% укупних расхода Комисије. У односу на претходну годину трошкови зарада повећани су за 10,2%.

Повећање трошкова зарада, у односу на 2017. годину, условљено је ангажовањем новозапослених у стручној служби Комисије. Стопа раста зарада, мања је од раста броја запослених. Број запослених у 2018. години имао је раст од 17,0%.

Сразмерно томе повећани су и други трошкови за запослене.

Ови расходи у односу на планиране за 2018. годину мањи су за 11,96%.

Истовремено просечна зарада по запосленом није значајно повећана услед примене одредби Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Сл. Гласник РС“ бр. 116/14), као и измена Закона о раду („Сл. Гласник РС“ бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013 и 75/2014).

Спални трошкови представљају издатке за закуп пословног простора, услуге телефона, поште, трошкови платног промета и чине 8,1% укупних расхода. У односу на претходну годину су смањени за 650.000 динара.

Трансфери у буџет - применом Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Комисија је у 2018. години уплатила у буџет Републике Србије 14,37 милиона динара, што чини 6,3% укупних расхода Комисије.

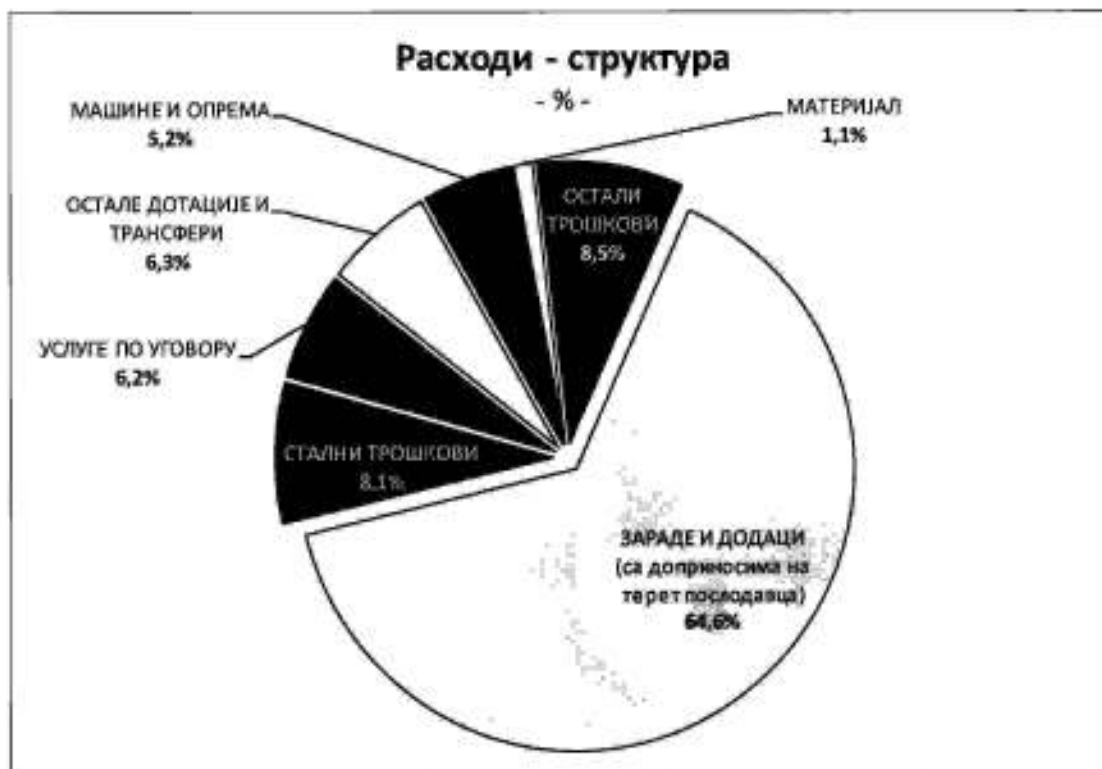
Услуге по уговору односе се на расходе и издатке за стручне услуге по уговору, накнаде за обављање привремено повремених послова, услуге штампања, услуге образовања и усавршавања, превођења, услуге информисања, услуге за израду и одржавање компјутерског софтвера, објављивања тендера, организација међународне конференције, трошкове репрезентације, као и накнаде члановима Савета Комисије. Ови трошкови реализовани су у висини од 14,09 милиона динара и у укупним расходима учествују са 6,2%.

Повећање ових трошкова у односу на претходну годину директна је последица имплементације пројекта „Повећање економског раста кроз подршку промоцији политике конкуренције“ који финансира Краљевина Норвешка. Укупан износ одобрених и утрошених средстава Пројекта алоцираних на услуге по уговору износи 2.990.796 динара.

Трошкови материјала у укупним расходима учествују са 1,1%, мањи су од планираних и за 27,1% мањи у односу на ову врсту расхода утрошених у претходној години, због крајње рационалног трошења и штедње разног канцеларијског и осталог режијског материјала. Расходи на конту 512 - *машине и опрема* већи су скоро седам пута у поређењу са 2017. годином. Велики део овог повећања проузрокован је набавком рачунарске и форензичке опреме финансиране од стране Краљевине Норвешке.

Остали трошкови чине 8,5% укупних трошкова Комисије, а односе се на друге расходе за запослене, трошкове службених путовања (1,2% укупних расхода), текуће одржавање и друге трошкове.

Графикон 4: Структура расхода

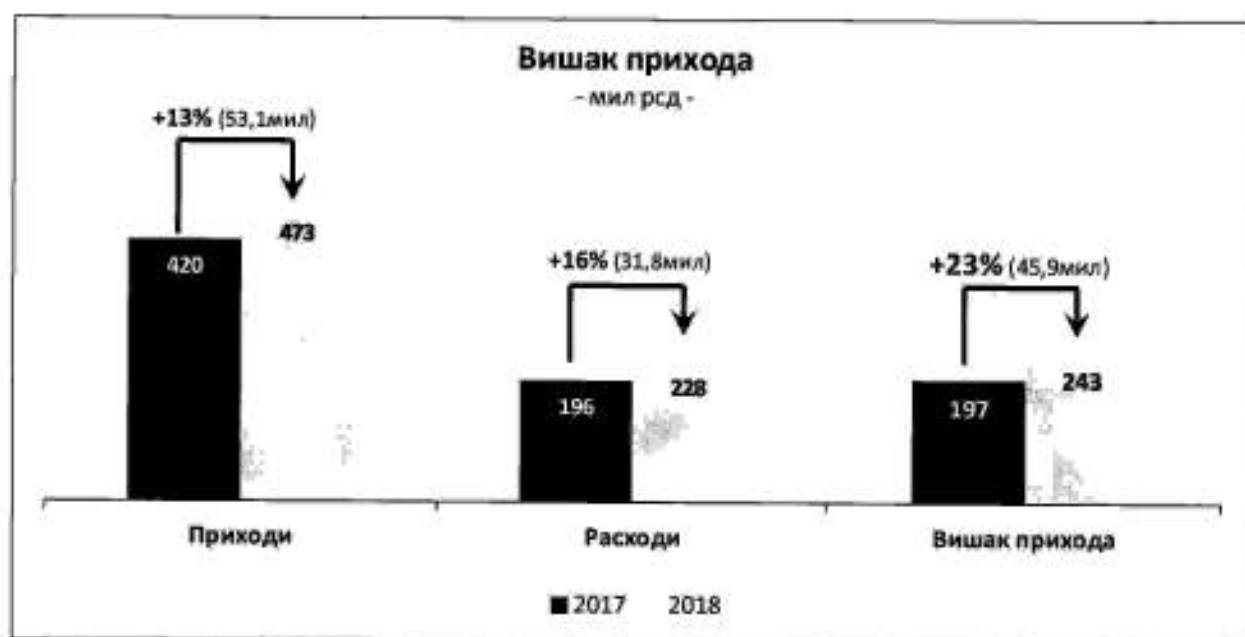

ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА

Табела 4: Вишак прихода

	РЕАЛИЗОВАНО		ПОВЕЋАЊЕ	
	2017	2018	%	Номинално
ПРИХОДИ	419.663.239	472.782.711	12,66%	53.119.472
РАСХОДИ	195.870.255	227.695.199	16,25%	31.824.944
НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	-26.415.412	-1.858.825	-92,96%	24.556.587
ВИШАК ПРИХОДА	197.377.572	243.228.687	23,23%	45.851.115

Графикон 5: Вишак прихода

Вишак прихода над расходима, у односу на претходну годину увећан је за 45.851.115 динара, што је раст од 23,2%.

Табела 5: Биланс успеха 2018.

РЕАЛИЗАЦИЈА - БИЛАНС УСПЕХА 2018.			
ПРИХОДИ	ИЗНОС	РАСХОДИ	ИЗНОС
ПРИХОДИ	472.782.711	РАСХОДИ	227.695.199
742321 - ПРИХОДИ ОД ТАКСИ (1+2+3)	465.059.503	КЛАСА 4 (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	214.587.895
1. за решења о одобравању концентрација	461.795.973	1. укупни трошкови за запослене	161.663.425
2. за мишљења по Закону о стечају	1.703.379	2. стални трошкови	18.349.488
3. за решења за појединачна изузећа	1.560.151	3. трошкови путовања	2.624.006
731121- ТЕКУЋЕ ДОНАЦИЈЕ ОД ИНОСТ.	7.497.735	4. услуге по уговору	14.089.389
744 - ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	0	5. специјализоване услуге	453.900
771 - МЕШОВИТИ И ОСТАЛИ ПРИХОДИ	225.473	6. инвестиционо одржавање	109.622
		7. материјал	2.487.521
		8. пратећи трошкови задуживања	120.024
		9. порези, казне и таксе	317.542
		10. дотације и трансфери у буџет	14.372.977
		КЛАСА 5 (11+12)	13.107.304
		11. набавка основних средстава	11.910.914
Негативне курсне разлике	-1.858.825	12. Набавка софтвера	1.196.390
УКУПНО	470.923.886	УКУПНО	227.695.199
ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА			243.228.687

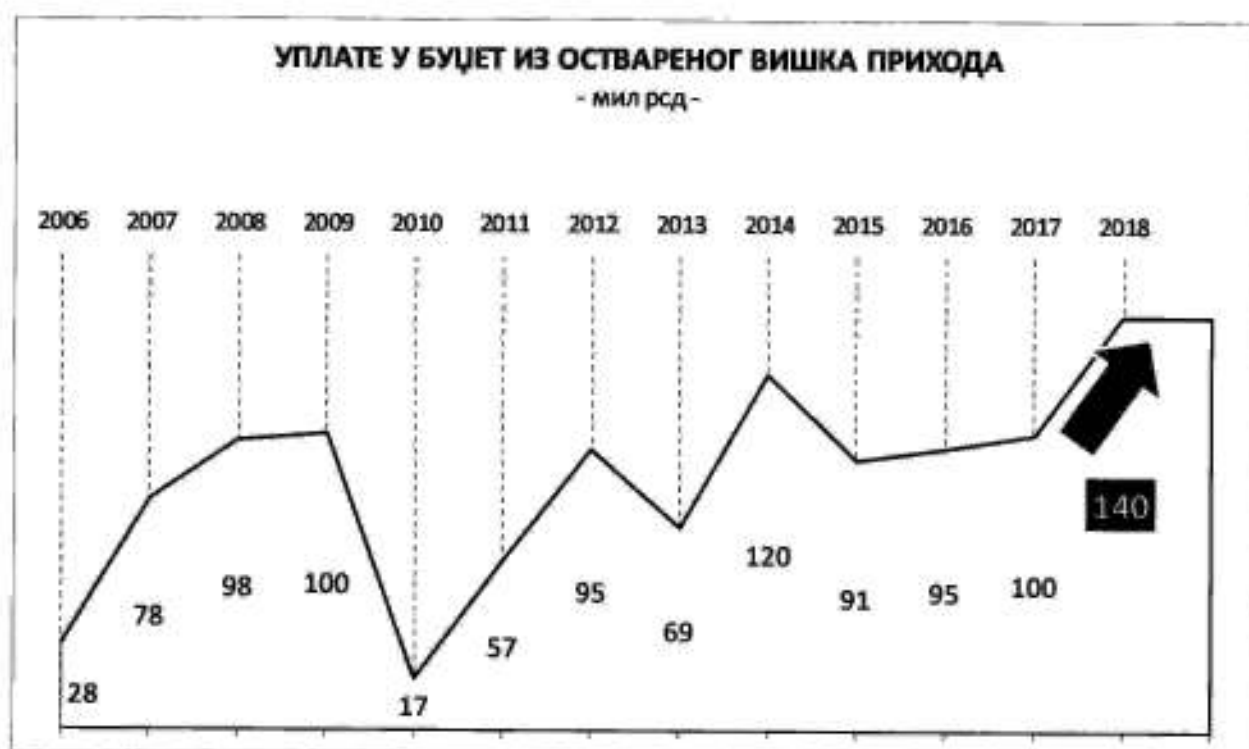
4.3. УПЛАТЕ У БУЏЕТ

Ако се годишњим обрачуном прихода и расхода утврди да су укупно остварени приходи Комисије већи од остварених расхода, разлика се након издвајања средстава за резерве, уплаћује у буџет Републике Србије.

У 2018. години, Комисија је у буџет Републике Србије уплатила 50,66% вишка прихода над расходима оствареног у 2017. години, односно 100,00 милиона динара а преосталих 49,34% издвојила као средства резерви.

Од 2006. године Комисија је из оствареног вишка прихода, уплатила у буџет Републике Србије, укупно 947.811.465 динара.

Графикон 6: Пренеша средстава у буџет Републике Србије, по годинама

Средства од око 140 милиона динара по завршном рачуну за 2018. годину, ће бити уплаћена у буџет Републике Србије.

5. АКТИВНОСТИ КОМИСИЈЕ У ПРОЦЕСУ ПРИДРУЖИВАЊА ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ

5.1. ОДНОСИ СА ЕВРОПСКОМ УНИЈОМ

Комисија је активна у процесу придруживања Републике Србије ЕУ и даје значајан допринос њеном напретку у погледу хармонизације правних прописа са прописима ЕУ у релевантним областима и обезбеђења примене Споразума о стабилизацији и придруживању (ССП) у погледу примене одредби о заштити конкуренције.

Представници Комисије активно учествују, осим у Поглављу 8: Политика конкуренције, и у припреми материјала за преговарачки процес у следећим преговарачким групама:

Поглавље 5: Јавне набавке и

Поглавље 23: Правосуђе и основна права

Поред наведених група, у којима је Комисија члан, представници Комисије учествују и у раду Поглавља 10: Информационо друштво и медији; Поглавља 14: Политика транспорта; Поглавља 15: Политика енергетике, као и у процесу припреме за састанке Пододбора за економска и финансијска питања и статистику Републике Србије и ЕУ.

5.2. ПРЕУЗИМАЊЕ ОБАВЕЗА ИЗ СПОРАЗУМА О СТАБИЛИЗАЦИЈИ И ПРИДРУЖИВАЊУ И САРАДЊА СА ИНСТИТУЦИЈАМА ЕУ

Комисија у свом раду поступа у складу са чланом 73. ССП-а, којим су регулисана питања заштите конкуренције. У складу са наведеним одредбама, Комисија је дужна да, приликом утврђивања повреде конкуренције, примењује критеријуме који проистичу из примене правила конкуренције који се примењују у ЕУ (нарочито из чланова Уговора о функционисању ЕУ који регулишу рестриктивне споразуме и злоупотребу доминантног положаја), и из инструмената тумачења које су усвојиле институције ЕУ, али само ако је реч о понашањима учесника на тржишту која утичу на трговину између Републике Србије и ЕУ.

У погледу преузимања обавеза из ССП-а које се односе на усклађивање законодавства, Закон и прописи донети на основу Закона, су у значајној мери усклађени са прописима ЕУ, што је потврђено и у годишњим Извештајима Европске комисије о напретку Републике Србије. Комисија континуирано учествује у раду Пододбора за унутрашње тржиште и конкуренцију, који је основан у складу са одредбама ССП-а и чија је надлежност да прати процес извршавања обавеза из ССП-а у овим областима.

5.3. ИЗВЕШТАЈ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ О НАПРЕТКУ СРБИЈЕ - ПОГЛАВЉЕ 8: ПОЛИТИКА КОНКУРЕНЦИЈЕ

Процес аналитичког прегледа законодавства (*screening*) за Поглавље 8: Политика конкуренције (укључујући либерализацију тржишта и државну помоћ), у оквиру преговора за приступање ЕУ, спроведен је у 2014. години. У досадашњим резултатима скрининга за Поглавље 8: Политика конкуренције није утврђено ниједно мерило које се односи на

заштиту конкуренције, а које би морало бити испуњено да би ово поглавље могло да буде отворено.

Средином јуна 2018. године у Београду је одржан састанак Пододбора за унутрашње тржиште и конкуренцију. Председник Комисије др Милоје Обрадовић је, том приликом, упознао представнике Европске комисије са свим активностима у примени Закона и степеном усклађености прописа из области заштите конкуренције са европским законодавством, што је у складу са обавезама Републике Србије из члана 73. ССП-а. Такође, председник је изнео податке о резултатима у примени политике заштите конкуренције у претходном периоду, уз констатацију да у све већем броју случајева органи извршне власти прихватају мишљења Комисије, што је важно у контексту обезбеђивања равноправних услова за све учеснике на тржишту.

На састанку Пододбора изнето је да Србија прати динамику развоја заштите конкуренције у ЕУ и тежи да у што већој мери усклади своје стандарде са стандардима у ЕУ. Наредни састанак Пододбора за унутрашње тржиште и конкуренцију заказан је за 4. јуни 2019. године у Бриселу, када ће Комисија, према утврђеном принципу, представити свој рад на даљој хармонизацији правних прописа из ове области, резултате у примени прописа о заштити конкуренције и активности на унапређењу административног капацитета Комисије.

У току 2018. године Комисија је редовно достављала, преко надлежних министарстава, Европској комисији прилоге за Годишњи извештај о напретку Србије у процесу европских интеграција (*Progress report*). Прилози су се односили на законодавну активност, административни капацитет Комисије и решења Комисије у поступцима утврђивања повреде конкуренције и контроле концентрација, као и на остале активности које се предузимају ради ефикасне примене Закона.

Комисија, иначе приликом рада на анализи одређених прописа активно сарађује и са представницима и експертима из Делегације ЕК у Републици Србији. Ова сарадња обавља се преко Министарства за европске интеграције Републике Србије.

У Годишњем извештају Европске комисије о напретку Србије у процесу придруживања ЕУ, објављеном 17. априла 2018. године, констатовано је следеће:

- законодавни оквир начелно је у складу са правним тековинама ЕУ (*acquis communautaire*) и са ССП-ом, односно Закон је у великој мери усклађен са члановима Уговора о функционисању Европске уније, који се односе на рестриктивне споразуме (члан 101) и забрану злоупотребе доминантног положаја (члан 102);
- Законом је предвиђена *ex ante* контрола ефеката на конкуренцију концентрација које прелазе одређене нивое прихода, у складу са Уредбом ЕУ о контроли концентрација између учесника на тржишту;
- подзаконски акти који обезбеђују даља значајна правила и смернице о томе како треба да се примењују правила конкуренције су у највећој мери донета и усаглашена са релевантним прописима и смерницама Европске комисије.

Такође, према процени Европске комисије у претходне две године, колико је прошло од претходног извештаја, дошло је до повећања имплементације у примени права заштите конкуренције, по броју предмета из области заштите конкуренције, као и по релативној

величини и значају компанија које се истражују. „Испитивања великих приватних компанија и државних предузећа које је Комисија спроводила су у великој мери допринели унапређењу кредибилитета и имиџа у јавности. Такође, приметно су повећане и активности заступања политике конкуренције. Одлуке Комисије у све већој мери су подржане од стране жалбених судова, али је јасно да капацитет судства за бављење сложеним предметима из области заштите конкуренције треба да буде значајно оснажен“, наводи се у Извештају о напретку ЕК.

5.4. УСКЛАЂИВАЊЕ ПРОПИСА СА ПРАВНИМ ТЕКОВИНАМА ЕУ

Комисија је у току 2018. године наставила са реализацијом активности усмерених на хармонизацију прописа са правом ЕУ.

Нацрт закона о заштити конкуренције

Министарство трговине, туризма и телекомуникација наставило је са активностима на изради Нацрта закона о заштити конкуренције. Комисија је, преко својих представника у радној групи, укључена у овај процес и настоји да својим учешћем у припреми текста Нацрта обезбеди да нова законска решења буду у већој мери хармонизована са правом ЕУ, али и прилагођена специфичностима тржишта Републике Србије.

У току 2018. године Радна група за израду Нацрта закона о заштити конкуренције одржала је више састанака на којима се расправљало о конкретним правним решењима, а нарочито о новим институтима у циљу хармонизације прописа са правом ЕУ.

Имајући у виду специфичности посебног управног поступка који спроводи Комисија, важно питање које је Радна група разматрала је о обиму права странака имајући у виду начела Закона о општем управном поступку.

У циљу изналажења најбољих законских решења, а имајући у виду специфичности тржишта Републике Србије, у оквиру пројекта који спроводи Комисија, а финансира Влада Краљевине Норвешке, у 2018. години, одржане су две од четири планиране јавне дебате, на којима су присуствовали представници свих заинтересованих страна.

Подзаконска акта

У складу са надлежностима прописаним Законом и другом ревизијом Националног програма за усвајање правних тековина ЕУ, Комисија је припремила предлоге следећих подзаконских аката и доставила Влади на усвајање:

1. Уредба о изузећу од забране категорија споразума о поправци и одржавању моторних возила и споразума о продаји резервних делова, алата, дијагностичке и друге опреме за моторна возила;
2. Уредба о условима за изузеће од забране споразума о преносу технологије;
3. Уредба о споразумима између учесника на тржишту железничког и друмског саобраћаја који се изузимају од забране.

Усвајање наведених подзаконских аката очекује се у току 2019. године.

6. ПОВРЕДЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ

Закон дефинише повреде конкуренције као акте или радње учесника на тржишту, које за циљ или последицу имају или могу имати значајно ограничавање, нарушавање или спречавање конкуренције. Облици повреда конкуренције су: рестриктивни споразуми, дефинисани чланом 10. Закона и злоупотребе доминантног положаја, дефинисане чланом 16. Закона.

Ефикасна примена политике заштите конкуренције у директној је вези са обимом откривених повреда конкуренције. У том смислу, Комисија реагује не само на поднете иницијативе учесника на тржишту и јавно доступне информације, већ и кроз анализе појединих тржишних сегмената, открива елементе који указују на потенцијалне повреде конкуренције.

У свим случајевима у којима је, након окончаног испитног поступка, утврђена повреда конкуренције, Комисија одређује меру заштите конкуренције, у виду обавезе плаћања одређеног новчаног износа. Поред наведене управне мере која је обавезна у случају утврђене повреде (обавеза прописана чланом 38. став 3. Закона), Комисија може одредити и мере отклањања повреде конкуренције, у виду мера понашања или структурних мера. Мерама понашања, којима се налаже или забрањује одређено поступање учесника на тржишту, спречава се, односно смањује могућност будућег истог или сличног забрањеног поступања у пословању странака, чиме се остварује и посебна превенција.

Међутим, иако су Законом прописане претходно поменуте обавезе и могућности које јој стоје на располагању, Комисија ипак не препознаје као главни, односно крајњи циљ свога поступања, одређивање управне мере којом се учесници на тржишту новчано кажњавају. Из тог разлога, Комисија је у својој пракси на захтев странака у поступку доносила и одлуке о прекиду поступка, у смислу примене члана 58. Закона, у поступцима у којима је, на основу анализе стања на тржишту, утврдила да се налагањем обавеза, остварују циљеви које иначе треба постићи мерама отклањања повреде конкуренције.

Спровођење мера наложених одлуком о прекиду поступка, Комисија прати и анализира по службеној дужности, а у случају настанка неког од Законом прописаних разлога, поступак испитивања повреде конкуренције може бити настављен.

У свим случајевима у којима је утврђеном повредом конкуренције проузрокована штета другим субјектима на тржишту, могуће је остварити накнаду такве штете, али искључиво у парничном поступку пред надлежним судом. Наиме, решењем Комисије којим је утврђено постојање повреде конкуренције не утврђује се да ли је таква штета наступила, нити се утврђује износ евентуалне штете, већ се иста доказује управо у парничном поступку (private enforcement).

Још једна управна мера коју одређује Комисија - мера процесног пенала, помогла је, као ефикасан механизам, утврђивању правилног, потпуног и релевантног чињеничног стања у свим случајевима нарушавања процесне дисциплине у испитним поступцима, било од странака у поступку или од трећих лица која нису поштовала обавезу сарадње са Комисијом. Одређивање ове мере има утицај на одговорнији приступ и поступање странака и других учесника на тржишту, по налозима Комисије за доставу тражених

података, чиме се у значајној мери утиче на ток и дужину трајања поступка и на обезбеђење процесне дисциплине у поступцима које Комисија води.

6.1. ПОСТУПЦИ УТВРЂИВАЊА ПОВРЕДА КОНКУРЕНЦИЈЕ

Комисија је у 2018. години, у 19 предмета основано претпоставила да је учињена повреда конкуренције. Поступајући у укупно 27 предмета по службеној дужности ради утврђивања повреде конкуренције, (осам предмета из ранијег периода и 19 нових), Комисија је донела укупно девет одлука, од којих су три решења којима је утврђено да је дошло до повреде конкуренције, а три закључци којима је обустављено поступање Комисије. Донете су две одлуке којима су спојени поступци, и то је једном одлуком спојено пет поступака у један, а другом су спојена два поступка у један. Комисија је на дан 31.12.2018. године поступала у укупно 17 поступака.

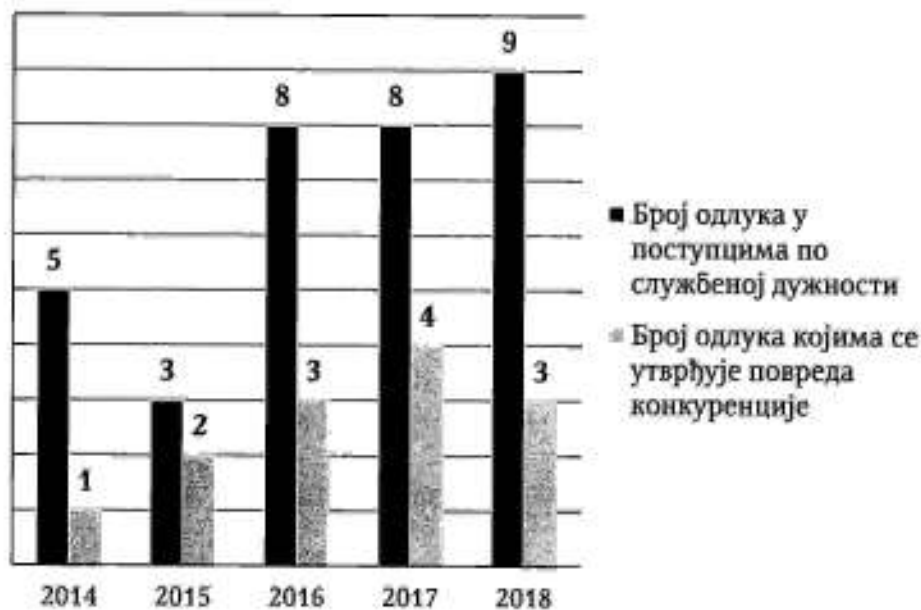
Табела 6: Преглед поступања у поступцима по службеној дужности ради утврђивања постојања рестриктивног споразума / злоупотребе доминантног положаја

ВРСТА ПОВРЕДЕ	Пренос из претходног периода	Настали у 2018. години	ОДЛУКЕ САВЕТА КОМИСИЈЕ			ОДЛУКЕ ПРЕДСЕДНИКА КОМИСИЈЕ О СПАЈАЊУ ПОСТУПАКА	Поступци у току ¹
			Решење о повреди	Прекид поступка	Обустава поступка		
Злоупотреба доминантног положаја	3	1	1	1	0	0	4
Рестриктивни споразум	5	18	2	0	3	2	14
УКУПНО	8	19	3	1	3	2	18
	27		7				

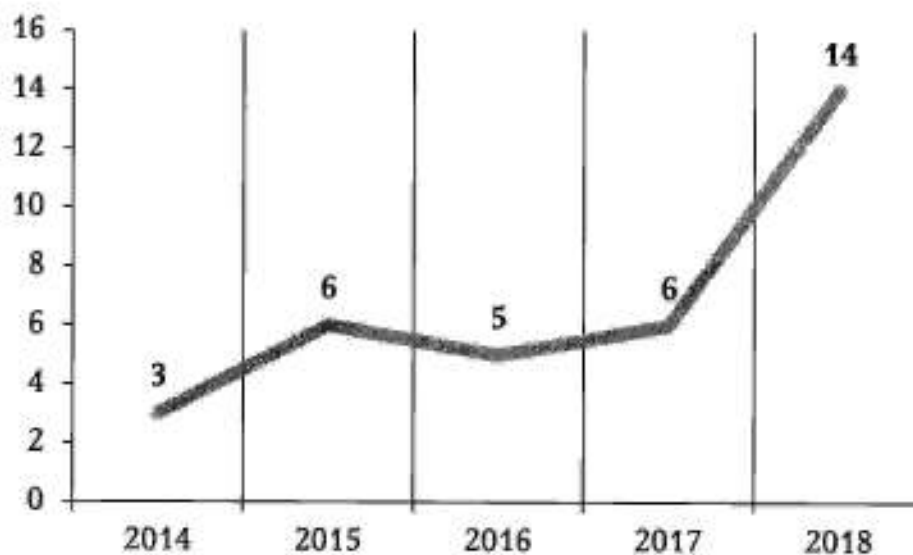
Поређећи податке из 2018. године са подацима из ранијег периода, Комисија бележи пораст броја донетих одлука. До овог пораста је дошло у условима истовременог повећања броја покренутих поступака који се односе на повреде конкуренције. Наведено представља показатељ значајног повећања ефикасности у раду на испитивању повреда конкуренције.

¹ У једном поступку може да се донесе једна или више одлука. Тако је у предметима који се воде по службеној дужности против више странака долазило до обуставе поступка против једне странке, а да се против осталих странака и даље води поступак односно да је против осталих окончан решењем којим је утврђена повреда конкуренције. Такође, поједини поступци су спајани у складу са одредбама Закона о општем управном поступку. Због наведеног, број поступака у току не представља разлику између броја предмета обрађиваних у 2018. години и броја одлука.

Графикон 7: Број одлука у поступцима по службеној дужности у периоду 2014-2018. године

Графикон 8: Број поступака насталих у извештајној години у периоду 2014-2018. године (прилив по години, након спајања предмета)

6.1.1. Предмети окончани у управном поступку

Странке у поступку: Б2М д.о.о. Београд, Grafo Trade д.о.о. Београд, Тргодунав д.о.о. Београд, Master Clean Express д.о.о. Палић, АД ХИ Панонија Панчево

Врста повреде конкуренције: рестриктивни споразум - члан 10. Закона.

Сажети опис поступка и одлуке Комисије: Комисији је иницијативом указано да би могла постојати повреда конкуренције у поступку јавне набавке Министарства одбране ЈН49/16 - Потрошни материјал за одржавање личне и колективне хигијене. Након прикупљања релевантне документације основано је претпостављено да су учесници на тржишту Б2М, Grafo Trade, Тргодунав, Master Clean Express, и ХИ Панонија Панчево утврдили продајне цене и друге услове трговине на тржишту предметне јавне набавке. Поступак испитивања повреде конкуренције по службеној дужности је покренут дана 22.05.2017. године. Ради испитивања постојања повреде спроведени су ненајављени увиђаји у друштвима Б2М, Grafo Trade, Тргодунав, Cash Flow д.о.о. Београд и „Брекро“ д.о.о. Београд, прикупљена је релевантна документација од бројних учесника на тржишту и изведен је доказ вештачењем од стране вештака графоскопске струке. Решењем Савета Комисије од 27.11.2017. године поступак је обустављен против друштва ХИ Панонија, а решењем Савета Комисије од 27.11.2018. године утврђено је да су странке у поступку закључиле рестриктивни споразум којим су утврдили цене и друге комерцијалне услове које је садржала свака појединачна понуда. Решењем је одређена мера заштите конкуренције од 3% од укупног годишњег прихода оствареног у 2016. години за Б2М, а што износи 18.730.440,00 РСД, и по 2,5% за остале странке у поступку а што износи 1.728.350,00 РСД за Grafo Trade, 1.842.350,00 РСД за Master Clean Express и 106.325,00 РСД за Тргодунав.

***

Странка/странке у поступку: друштва Предузеће Ауто Чачак доо Коњевићи, Чачак; Ђиринац д.о.о. Београд; Алпрос д.о.о. Београд; Ауто Кућа Самарцић д.о.о. Београд; АБЦ-Тест д.о.о. Ваљево; Ауто Центар Цуне д.о.о. Зрењанин; Интерауто д.о.о. Чачак; предузетник Борис Кузмановски - Сервис Euro Car, са седиштем у Сремској Митровици; Д.о.о. АЦ Интерсрем Ветерник; GP Motors Auto д.о.о. Лазаревац; Ауто Хермес д.о.о. Палић; предузетник Лаћарац Слободан – АЦЛ – Аутоцентар Лаћарац, са седиштем у Бачкој Паланци; предузетник Живица Русован – СЗТР Аутосервис М&М Нови Сад; предузетник Ненад Радуновић – СЗТР Ауто-Аца Параћин; предузетник Драган Трнавац – Трговинско услужна радња Ауто Жоли Пожаревац; Марковић Ауто д.о.о. Аранђеловац; Ауто центар Стојановић д.о.о. Београд; Томић ауто 034 д.о.о.; AKS Drive д.о.о. Шабац; предузетник Драган Марчетић – Занатска аутомеханичарска радња са седиштем у Панчеву.

Врста повреде конкуренције: рестриктивни споразум - члан 10. Закона.

Сажети опис поступка и одлуке Комисије: Закључком председника Комисије од 31.05.2017. године покренут је поступак по службеној дужности због основане претпоставке да су Ауто Чачак са једне стране, и Ђиринац, Euro Car Сервис, АБЦ-Тест, Алпрос, Интерауто, АЦ Интерсрем, АК Самарцић, GP Motors Auto, АЦ Цуне, Ауто Хермес, АЦЛ, Аутосервис М&М, Ауто-Аца, Ауто Жоли, Марковић ауто, АЦ Стојановић, Томић ауто 034, AKS Drive, и Марчетић Аутосервис са друге стране, у појединачним уговорима, утврдили продајне цене и друге услове трговине на тржишту јавних набавки, односно јавних позива (тендера) на територији Републике Србије. Након спроведеног поступка Савет Комисије донео је дана 20.09.2018. године решење којим је утврђено да су странке у поступку закључиле рестриктивне споразуме у 2015. и 2016. години, којим су утврдили цене у даљој продаји тако што је одређен проценат умањења цене у односу на званични ценовник при наступању на тржишту јавних набавки, односно јавних позива (тендера). За непоступање по таквом ограничењу била је предвиђена финансијска санкција, али и

финансијска награда за испуњење тог ограничења заједно са тачношћу плаћања и испуњењем плана набавке резервних делова.

Решењем је утврђена мера заштите конкуренције у износу од 0,22% од укупног годишњег прихода оствареног у 2016. години за Ауто Чачак, а што износи 14.885.125,20 РСД. Решењем су за остале странке у поступку утврђене мере заштите конкуренције у износу од 0,2% од укупног годишњег прихода оствареног у 2016. години, и то 895.112,00 РСД за Биринац, 623.812,00 РСД за АКС Drive, 584.038,00 РСД за АБЦ-Тест, 959.286,00 РСД за Алпрос, 651.672,00 РСД за Интерауто, 802.420,00 РСД за АЦ Интерспрем, 610.580,00 РСД за АЦ Стојановић, 385.948,00 РСД за АК Самарцић, 36.132,00 РСД за GP Motors Auto, 357.606,00 РСД за АЦ Цуне, 428.822,00 РСД за Ауто Хермес, 15.313,91 РСД за АЦЛ, 58.816,05 РСД за Аутосервис М&М, 31.388,00 РСД за Ауто-Аца, 28.168,55 РСД за Ауто Жоли, 28.132,00 РСД за Марковић ауто, 186.760,00 РСД за Томић ауто 034, 51.243,69 РСД за Euro Car Сервис, и 40.203,26 РСД за Марчетић Аутосервис.

***

Странка у поступку: Оператор дистрибутивног система ЕПС Дистрибуција д.о.о. Београд

Врста повреде конкуренције: злоупотреба доминантног положаја – члан 16. Закона.

Сажети опис поступка и одлуке Комисије: Поступајући по пресуди Управног суда 4 У. 19401/17 од 23.02.2018. године, Комисија је у поступку поновног одлучивања утврдила да је ЕПС Дистрибуција злоупотребила доминантан положај на релевантном тржишту дистрибуције електричне енергије на територији Републике Србије без Аутономне покрајине Косово и Метохија, примењивањем неједнаких услова пословања на исте послове са различитим учесницима на тржишту, чиме је поједине учеснике на тржишту довела у неповољнији положај у односу на конкуренте и наметањем неправичних услова пословања. ЕПС Дистрибуцији је одређена мера заштите конкуренције у облику обавезе плаћања новчаног износа у висини 0,75% од укупног годишњег прихода оствареног у 2015. години, а што износи 412.724.767,50 РСД, и рок за исплату овог износа од шест месеци од дана пријема решења и одређена је мера отклањања повреде конкуренције да са свим корисницима дистрибутивног система који испуњавају потребне услове закључује Уговоре о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије под једнаким условима, без обзира да ли се ради о кориснику који користи дистрибутивни систем електричне енергије ради даљег снабдевања корисника, или за сопствене потребе. Решењем је наложено ЕПС Дистрибуцији да у периоду од две године од дана пријема решења доставља новозакључене, као и анексе постојећих Уговора о приступу, као доказ о извршењу мере отклањања повреде конкуренције и забрањено је свако будуће поступање којим би се могла спречити, ограничити или нарушити конкуренција злоупотребом доминантног положаја.

***

Странка у поступку: Сирмиумбус д.о.о. за трговину и услуге Сремска Митровица

Врста повреде конкуренције: злоупотреба доминантног положаја – члан 16. Закона.

Сажетак опис поступка и одлука Комисије: Закључком председника Комисије од 22.09.2017. године, покренут је поступак по службеној дужности против друштва Сирмиумбус ради утврђивања постојања радње злоупотребе доминантног положаја наплатом различите цене за перонску карту за међународне линије од стране управљача једином аутобуском станицом у месту Сремска Митровица. Поступајући у складу са одредбом члана 58. Закона, странка у поступку је поднела захтев за прекид поступка уз подношење Предлога обавеза које је спремна добровољно да преузме ради отклањања могуће повреде конкуренције, са условима и роковима за извршење предложених обавеза (у даљем тексту: Предлог обавеза). Друштво Сирмиумбус је ради отклањања могуће повреде конкуренције предложило да донесе нови ценовник којим ће утврдити јединствену цену станичне услуге за сва лица, без обзира на то да ли су путници или пратници који улазе на перонски део аутобуске станице, чиме се изједначавају путници који путују у међумесном и у међународном саобраћају, као и корисници који путују са купљеном аутобуском картом на аутобуској станици, са једне стране, и путници или пратници који улазе на пероне без купљене аутобуске карте, са друге стране. Странка у поступку је такође предложила да утврди цену перонизације (пријема и отпреме аутобуса) искључиво у зависности од времена задржавања аутобуса на перонима аутобуске станице. Друштво Сирмиумбус се обавезало да нови ценовник усвоји и почне да примењује најкасније у року од 3 дана од дана достављања закључка од стране Комисије о прекиду поступка, те да би исти био у употреби све док се значајно не би увећали трошкови аутобуске станице у кумулативном износу, односно до доношења Правилника од стране надлежног министарства којим би се одредиле максималне цене станичних услуга. Комисија је на својој интернет страници објавила Обавештење о подношењу Предлога обавеза, са позивом свим заинтересованим странама да доставе писане примедбе, ставове и мишљења који се односе на предложене обавезе у року од 20 дана од дана објаве обавештења. Како у остављеном року нико није доставио писане примедбе, ставове и мишљења, а оцењујући да се предложеним обавезама и роковима за њихово преузимање омогућава успостављање ефективне конкуренције на релевантном тржишту, Комисија је прихватила Предлог обавеза и 17.07.2018. године прекинула поступак испитивања повреде конкуренције. Комисија прати преузимање обавеза одређених закључком о прекиду поступка којим је наложена обавеза Сирмиумбусу да до доношења акта од стране Владе Републике Србије на предлог Министарства надлежног за послове саобраћаја којим се прописује начин утврђивања највише цене станичне услуге, Комисију обавештава о свим изменама ценовника станичних услуга на аутобуској станици у Сремској Митровици.

***

Странке у поступку: Philip Morris Operations а.д. Ниш; Philip Morris Services д.о.о. Београд; JT International а.д. Сента; British American Tobacco а.д. Врање; British American Tobacco South East Europe д.о.о. Београд; Imperial Tobacco SCG д.о.о. Београд; ТДР д.о.о. Београд – у ликвидацији и Монус д.о.о. Београд – Земун.

Врста повреде конкуренције: Рестриктивни споразум - члан 10. Закона

Сажетак опис поступка и одлука Комисије: Закључком председника Комисије од 27.11.2015. године покренут је поступак по службеној дужности ради испитивања повреде конкуренције из члана 10. Закона. Основано се претпоставља да су странке у поступку усаглашавале промену и висину промене цена, временски моменат од када њихова одлука о промени цена производи правно дејство, односно од када ће доћи до промене

промењених цена на тржишту, односно да су усаглашавале сопствено понашање и координисано деловале на тржишту.

Ради утврђивања чињеничног стања, прикупљена је, између осталог, обимна документација од Управе за дуван као и странака у поступку, а извршен је и ненајављени увиђај у просторијама друштава Philip Morris Services и British American Tobacco South East Europe. Комисија је анализирала расположиву документацију, податке о тржишту и изјашњења прибављена од свих учесника на тржишту, а нарочито документацију која је достављена од стране трећих лица и државних органа. Том приликом Комисија је ценила понашање друштва Монус у вези са иницијативом појединих представника дуванске индустрије према државним органима, а која је за циљ имала, између осталог, и увођење регулаторних механизма као решења за продају цигарета по ценама нижим од тадашње најниже цене на тржишту. Увидом у документацију из списка предмета, а нарочито анализом и оценом промене малопродајних цена у периоду од 2013. до краја 2015. године, уочено је одступање у понашању друштва Монус у односу на понашање других странака у поступку, а нарочито у току и након „ценовог рата“. Сходно наведеном Комисија није нашла доказе на основу којих би могла да закључи да је Монус учествовао у наведеној иницијативи, па је закључком Савета Комисије од 03.12.2018. године обустављен поступак јер је оцењено да нема основа за даље вођење поступка против ове странке у поступку у предметној управној ствари.

***

Странка у поступку: Адвокатска комора Србије, Београд

Врста повреде: рестриктивни споразум - члан 10. Закона.

Сажети опис поступка и одлука Комисије: Поступак је покренут по службеној дужности закључком од 29.07.2014. године, а на основу Иницијативе за испитивање повреде конкуренције поднете од стране физичког лица, чији идентитет је заштићем закључком о заштити података од 11.08.2014. године по захтеву подносиоца Иницијативе. У испитном поступку су утврђене одлучујуће чињенице из којих се са сигурношћу није могла утврдити повреда конкуренције. Поступак је обустављен закључком.

***

Странке у поступку: Кепром д.о.о, Београд (Земун) и 169 других учесника на тржишту

Врста повреде: рестриктивни споразум - члан 10. Закона.

Сажети опис поступка и одлука Комисије: Закључком председника Комисије дана 31.08.2018. године покренут је поступак испитивања повреде конкуренције по службеној дужности против Кедрома и 170 купаца Кедрома због основане претпоставке да су странке у поступку утврдиле продајне цене и друге услове трговине будући да уговори садрже одредбе којима се утврђују цене у даљој продаји.

На основу утврђених чињеница Комисија је оценила да у Генерални уговор о купопродаји заведен у Кепром доо Београд дана 24.08.2015. године закључен са учесником на тржишту сличног назива и са истом адресом као и странка у поступку. Због наведеног је оцењено да

нема основа за даље вођење поступка против странке у поступку Веба фарм, па је решењем Савета Комисије од 26.11.2018. године поступак против Апотеке Веба из Свилајница обустављен.

6.1.2. Управни поступци у току – на дан 31.12.2018.

Странке у поступку: Serbia Broadband – Српске кабловске мреже д.о.о, Београд

Врста повреде конкуренције: злоупотреба доминантног положаја - члан 16. Закона

Сажети опис досадашњег шока поступка: Поступајући по решењу Комисије којим је условно одобрено спровођење концентрација настало стицањем контроле друштва СББ над привредним друштвом Интерактивне кабловске обједињене мреже – И.КОМ д.о.о.², дана 12. јануара 2018. године друштво СББ је доставило Обавештење о промени цене услуга. Предметним обавештењем друштво СББ је обавестило Комисију да је од 01.01.2018. године накнада повећана за 100,00 динара, односно на 1.395,00 динара. Као разлог за повећање цене наведена је набавка нових квалитетних програмских канала које друштво нуди претплатницима, чиме је побољшана програмска шема. Такође је наведено да је приликом доношења одлуке о промени цене узет у обзир и ниво инфлације према подацима Народне банке Србије на годишњем нивоу.

Како на основу детаљне анализе прикупљене и расположиве документације Комисија није могла са сигурношћу да изведе закључак да је повећање износа накнаде за 100 динара у потпуности проузроковано растом трошкова, дана 27.03.2018. године, покренут је поступак испитивања повреде конкуренције по службеној дужности против друштва СББ, ради утврђивања постојања радње злоупотребе доминантног положаја, у смислу члана 16. Закона.

У поступку су прикупљени подаци којима Комисија није располагала у поступању које је претходило покретању испитног поступка, након чега је друштву СББ, дана 23.11.2018. године достављено Обавештење о битним чињеницама, доказима и осталим елементима утврђеним у предметном поступку, а на којима ће Комисија засновати решење, уз позив на изјашњење у остављеном року. Изјашњење на предметно Обавештење, друштво СББ је доставило дана 24.12.2018. године.

Поступак пред Комисијом је у току, анализира се расположива документација и предузимају процесне радње.

***

Странке у поступку: Акционарско друштво за саобраћајну делатност Ниш-експрес Ниш

Врста повреде конкуренције: злоупотреба доминантног положаја - члан 16. Закона.

Сажети опис досадашњег шока поступка: Закључком председника Комисије од 17.11.2017. године покренут је поступак по службеној дужности ради утврђивања постојања радње

² Један од услова одређених у решењу односно се на обавезно редовно извештавање о евентуалним променама малопродајне цене основног пакета услуге дистрибуције медијских садржаја друштва СББ, као и о узроцима и интензитету тих промена, током две године од дана правоснажности решења.

злоупотребе доминантног положаја. Комисија је основано претпоставила да наплата различитих цена услуга омогућавања физичким лицима (путницима и другим лицима) приступа перонима, од стране управљача једином аутобуском станицом у Нишу, може представљати радњу повреде конкуренције. Током поступка су прибављене исправе и изјашњења од странке у поступку. Поступак пред Комисијом је у току, анализира се расположива документација и предузимају процесне радње. Странка у поступку је предлагала прекид поступка са сетом мера које је спремна да предузме, а што Савет Комисије није прихватио. У току је одлучивање у вези са последњим предлогом за прекид поступка са предлогом обавеза.

***

Странке у поступку: ЈКП Градска топлана Ниш

Врста повреде конкуренције: злоупотреба доминантног положаја - члан 16. Закона

Сажети опис досадашњег шока поступка: Након анализе Извештаја Државне ревизорске институције о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Јавног комуналног предузећа Градска топлана Ниш бр. 400-444/2017-06/10 од 28.12.2017. године, Комисија је основано претпоставила постојање повреде конкуренције која за циљ или последицу има или може имати значајно ограничавање, нарушавање или спречавање конкуренције, због чега је закључком председника покренут поступак дана 05.06.2018. године. Основана претпоставка је заснована на чињеници да је странка у поступку одређивала цене услуге снабдевања топлотном енергијом на начин који одступа од методологије предвиђене Уредбом о утврђивању методологије за одређивање цене снабдевања крајњег купца топлотном енергијом (Сл. гласник РС бр. 63/2015), и то тако да исходује већим износом цене од износа цене који би се добио рачунањем у складу са методологијом, те утврђивањем цене за прикључак на топловодну мрежу на начин који није предвиђен релевантним правним оквиром, а све уз фактурисање такве цене потрошачима на начин који би могао да одступа од трошковног принципа. Поступак пред Комисијом је у току, анализира се расположива документација прикупљена од низа учесника на тржишту и предузимају процесне радње. У току је одлучивање у вези са предлогом за прекид поступка са предлогом обавеза.

***

Странке у поступку: Имлек а.д. Београд и Круна-комерц д.о.о. Београд

Врста повреде конкуренције: рестриктивни споразум – члан 10. Закона

Сажети опис досадашњег шока поступка: Комисија је основано претпоставила да су се уговорне стране споразумеле о комерцијалним и другим условима трговине за потребе учествовања у поступцима јавних набавки, што за циљ или последицу може имати значајно ограничавање, нарушавање или спречавање конкуренције на територији Републике Србије и покренула поступак против наведених учесника на тржишту.

Наиме, Комисији је достављена иницијатива ради испитивања повреде конкуренције, у којој је наведено да су друштва Имлек и Круна-комерц извршила повреду конкуренције из члана 10. Закона. У поступку испитивања основаности навода из иницијативе, односно

испуњености законских услова за евентуално покретање поступка испитивања повреде конкуренције по службеној дужности. Комисији је достављен уговор, на основу којег је између наведених друштава успостављена сарадња и којим је, између осталог, уговорено да заједнички анализирају услове конкуренције на тржишту јавних набавки млека и млечних производа, са циљем утврђивања ценовне политике и проширења тржишта производног асортимана друштва Имлек и његових повезаних друштава и којим је, између осталог, успостављен механизам који омогућава друштву Круна комерц повлашћени положај приликом формулисања понуда у поступцима јавних набавки и којим су формулисани финансијски подстицаји, као механизам који омогућава друштву Круна комерц да буде повољнији понуђач у односу на друге потенцијалне понуђаче млека и млечних производа друштва Имлек и његових повезаних друштава.

Поступак пред Комисијом је у току, анализира се расположива документација и предузимају процесне радње.

***

Странке у поступку: Philip Morris Operations ад Ниш; Philip Morris Services доо Београд; JT International ад Сента; British American Tobacco ад Врање; British American Tobacco South East Europe доо Београд; Imperial Tobacco SCG доо Београд; TDR доо Београд – у ликвидацији и Mopus доо Београд – Земун.

Врста повреде конкуренције: Рестриктивни споразум - члан 10. Закона

Сажети опис досадашњег шока поступка: Закључком председника Комисије од 27.11.2015. године покренут је поступак по службеној дужности ради испитивања повреде конкуренције из члана 10. Закона. Основано се претпоставља да су странке у поступку усаглашавале промену и висину промене цена, временски моменат од када њихова одлука о промени цена производи правно дејство, односно од када ће доћи до промене промењених цена на тржишту, односно да су усаглашавале сопствено понашање и координисано деловале на тржишту.

Ради утврђивања чињеничног стања, прикупљена је, између осталог, обимна документација од Управе за дуван као и странака у поступку, а извршен је и ненајављени увиђај у просторијама друштава Philip Morris Services и British American Tobacco South East Europe.

Поступак пред Комисијом је вођен у току 2018. године и предузете су неопходне процесне радње у циљу правилног и потпуног утврђивања чињеничног стања а Комисија је спровела и радњу узимања изјава странака у поступку.

Дана 03.12.2018. године, Савет Комисије је донео закључак којим је обустављен поступак, у делу који се односи на друштво Мопус.³

Странкама у поступку је упућено Обавештење о битним чињеницама, доказима и осталим елементима утврђеним у поступку и позив за изјашњење у року одређеном у Обавештењу.

***

³ За више информација видети секцију бр. 6.1.1.

Странке у поступку: Д.о.о. Ауто центар Милош Чачак; Оги МД Ауто центар д.о.о. за производњу трговину и услуге; А.д. за превоз робе и путника Шумадија транспорт и одржавање Чачак; Д.о.о. за производњу, промет и услуге ауто-Јовановић, Кољевићи; Bavaria team д.о.о. Чачак; Друштво за услуге техничких прегледа Браћа Божовић 032 д.о.о. Чачак; Д.о.о. Н&С Ауто 032 Чачак; Друштво за производњу услуге и промет аутосервис а.д. Чачак; Предузеће за производњу и промет роба и услуга АНК д.о.о. Пређина; К.д. Ninex-Петрол, Експорт-импорт Вапа; Друштво ауто центар Свив д.о.о. Чачак.

Врста повреде конкуренције: рестриктивни споразум - члан 10. Закона.

Сажети опис досадашњег тока поступка: Поступак испитивања повреде конкуренције по службеној дужности је покренут закључком председника од 16.11.2018. године. Комисија је основано претпоставила да су странке у поступку заједнички утврдиле цене по којима ће пружати услуге техничког прегледа и утврђивања техничких карактеристика за различите категорије возила, а што може да представља повреду конкуренције у виду закључења рестриктивног споразума из члана 10. Закона. Поступак пред Комисијом је у току, анализира се расположива документација и предузимају процесне радње.

***

Странке у поступку: Yuglob д.о.о. приватно предузеће за спољну трговину, трговину, заступање, посредовање, консалтинг и инжењеринг и услуге, Борча; Самостална трговинско комисиона радња - Беби бутик Рода Аврамовић Раде предузетник Београд (Звездара); Кепром д.о.о, Београд (Земун), Предузеће за трговину и услуге Акса д.о.о. Београд; K-Pharma здравствена установа – апотека Medicom д.о.о. Шабац; NS Pharm д.о.о. Нови Сад; Здравствена установа Апотека Краљево; Фармалогист д.о.о. Београд; Вега д.о.о. Валево; Лековит д.о.о. Шабац.

Врста повреде конкуренције: рестриктивни споразум - члана 10. Закона.

Сажети опис досадашњег тока поступка: Закључком председника Комисије дана 24.04.2018. године покренут је поступак испитивања повреде конкуренције по службеној дужности против Yugloba и Беби бутик Рода због основане претпоставке да су странке у поступку уговориле утврђивање цена у даљој продају и ограничење самосталног и независног доношења пословних одлука које се односе на ценовну политику. Како је током поступка прикупљена документација на основу које су претпостављене и друге повреде конкуренције из члана 10. Закона, покренута су дана 16.07.2018. године и четири нова поступка по службеној дужности против Yugloba и девет других учесника на тржишту. Закључком председника Комисије дана 17.09.2018. године свих пет поступака је спојено у један будући да се поступци воде по истом правном основу и у вези сличног чињеничног стања. Поступак пред Комисијом је у току, анализира се расположива документација и предузимају процесне радње. Једна од предузетих радњи био је и ненајављени увиђај у просторијама друштва Yuglob.⁴

***

⁴ У поступку је одређена мера заштите података из члана 45. Закона.

Странке у иницијативи: Самостална трговинско комисиона радња - Беби бутик Рода Аврамовић Раде предузетник Београд (Звездара), Кепром д.о.о, Београд (Земун)

Врста повреде конкуренције: рестриктивни споразум - члан 10. Закона.

Сажет опис досадашњеј шока иницијатива: Закључком председника Комисије дана 24.04.2018. године покренут је поступак испитивања повреде конкуренције по службеној дужности против Кедрома и Беби бутик Рода због основане претпоставке да су странке у поступку уговориле утврђивање цена у даљој продаји које за циљ или последицу има или може имати значајно ограничавање, нарушавање или спречавање конкуренције. Поступак пред Комисијом је у току, анализира се расположива документација и предузимају процесне радње. Једна од предузетих радњи био је и ненајављени увиђај у просторијама друштва Кедром.

***

Странке у иницијативи: Кедром д.о.о, Београд (Земун) и 169 других учесника на тржишту

Врста повреде конкуренције: рестриктивни споразум - члан 10. Закона.

Сажет опис досадашњеј шока иницијатива: Закључком председника Комисије дана 31.08.2018. године покренут је поступак испитивања повреде конкуренције по службеној дужности против Кедрома и 170 купаца Кедрома због основане претпоставке да су странке у поступку утврдиле продајне цене и друге услове трговине будући да уговори садрже одредбе којима се утврђују цене у даљој продаји. Решењем Савета Комисије од 26.11.2018. године поступак је обустављен против ЗУ Апотека Веба Фарм Свилајнац.⁵ Против осталих странака поступак пред Комисијом је у току, анализира се расположива документација и предузимају процесне радње.

***

Странка у иницијативи: Индустрија смрзнуте хране Фриком д.о.о. Београд

Врста повреде конкуренције: злоупотреба доминантног положаја – члан 16. Закона.

Сажет опис досадашњеј шока иницијатива: Након спроведеног испитивања услова конкуренције на тржишту дистрибуције и продаје сладоледа, те анализе прикупљене документације и обављених разговора са појединим учесницима активним на поменутом тржишту, Комисија је дошла до сазнања да друштво Фриком предузима радње које би се могле окарактерисати као радње којима се врши утицај на поједине купце. Радње су, према сазнањима Комисије, усмерене нарочито на купце који су истовремено купци и друштва Фриком и друштва која се баве дистрибуцијом конкурентских производа - сладоледа, с циљем да сладолед набављају искључиво од друштва Фриком. Према сазнањима Комисије, друштво, нарочито у периоду од 2014. године, поменути купцима нуди новчане погодности у виду додатних рабата и/или новчаних исплата, у циљу онемогућавања или прекидања сарадње са конкурентским произвођачима, односно дистрибутерима сладоледа. Основано је претпостављено да би такво понашање друштва Фриком могло да доведе до истискивања постојећих конкурентата са тржишта, односно

⁵ За више информација видети секцију бр. 6.1.1.

онемогућавања уласка нових, па је председник Комисије 29.05.2017. године покренуо поступак по службеној дужности ради утврђивања постојања радње злоупотребе доминантног положаја, у смислу члана 16. Закона. У досадашњем току поступка Комисија је прикупљала и анализирала податке добијене од понуђача индустријског и занатског сладоледа, одређених дистрибутера предметних производа, и одабраних купаца.

***

Странке у поступку: ГР Спорт д.о.о. Сремска Митровица; POLANIK Sp. z o.o.

Врста повреде конкуренције: рестриктивни споразум - члан 10. Закона.

Сажети опис досадашњег шока поступка: Закључком председника Комисије од 28.03.2018. године покренут је поступак испитивања повреде конкуренције по службеној дужности против ГР Спорта и Polanik-а због основане претпоставке да су закључили рестриктивни споразум који није пријављен односно није изузет у складу са Законом, а због висине удела на релевантном тржишту је морао бити пријављен. Поступак пред Комисијом је у току, анализира се расположива документација прикупљена од низа учесника на тржишту и предузимају процесне радње.

***

Странке у поступку: Mobil 3D Sinema доо; Културни центар Инђија

Врста повреде конкуренције: рестриктивни споразум - члан 10. Закона

Сажети опис досадашњег шока поступка: Комисија је основано претпоставила постојање повреде конкуренције која за циљ или последицу има или може имати значајно ограничавање, нарушавање или спречавање конкуренције у виду закључивања рестриктивног споразума који садржи забрану конкурисања, а за који није тражено и добијено изузеће. Закључком председника од 08.11.2018. године покренут је поступак испитивања постојања повреде конкуренције по службеној дужности, а током поступка се прибављају документација и информације неопходне за утврђивање чињеничног стања.

***

Странке у поступку: Бора Кечић – специјални транспорти д.о.о; Унион Шпед д.о.о; Бата д.о.о.

Врста повреде конкуренције: рестриктивни споразум - члан 10. Закона.

Сажети опис досадашњег шока поступка: Комисији је иницијативом указано да би могла постојати повреда конкуренције на тржишту јавне набавке „Транспорт преостале опреме коришћеног багера и одлагача из Немачке у Србију“ коју спроводи ЈП Електропривреда Србије. Закључком председника Комисије од 19.11.2018. године покренут је поступак због основане претпоставке да су странке у поступку, као директни конкуренти на тржишту предметне јавне набавке, закључиле Споразум о заједничком наступању и подношењу заједничке понуде. Комисија је основано претпоставила да су наведени учесници на тржишту, као директни конкуренти, били у могућности да самостално учествују у

поступку јавне набавке, те да стога није било разлога за закључење Споразума о заједничком наступању и подношењу заједничке понуде, што наводи на закључак да су на наведени начин значајно ограничили, нарушили или спречили конкуренцију на релевантном тржишту. Поступак пред Комисијом је у току, анализира се расположива документација и предузимају процесне радње.

***

Странке у поступку: Бора Кечић – вангабаритни транспорти д.о.о; Предузеће за путеве Крагујевац д.о.о; Транспортшпед д.о.о; „Агрорит д.о.о.

Врста повреде конкуренције: рестриктивни споразум - члан 10. Закона.

Сажет опис досадашњег шока поступка: Комисији је иницијативом указано да би могла постојати повреда конкуренције на тржишту јавне набавке „Транспорт преостале опреме коришћеног багера и одлагача из Немачке у Србију“ коју спроводи ЈП Електропривреда Србије. Закључком председника Комисије од 19.11.2018. године покренут је поступак због основане претпоставке да су странке у поступку, као директни конкуренти на тржишту предметне јавне набавке, закључиле Споразум о заједничком наступању и подношењу заједничке понуде. Комисија је основано претпоставила да су наведени учесници на тржишту, као директни конкуренти, били у могућности да самостално учествују у поступку јавне набавке, те да стога није било разлога за закључење Споразума о заједничком наступању и подношењу заједничке понуде, што наводи на закључак да су на наведени начин значајно ограничили, нарушили или спречили конкуренцију на релевантном тржишту. Поступак пред Комисијом је у току, анализира се расположива документација и предузимају процесне радње.

***

Странка/странке у поступку: Предузеће за промет посредовање и заступање Fatnix д.о.о. Београд; Предузеће за унутрашњу и спољну трговину Беохем-3 д.о.о; Београд (Раковица); Phartmaswiss д.о.о. предузеће за производњу, унутрашњу, спољну трговину и заступање Београд; Маклер д.о.о. за обављање комерцијалних послова маркетинга и послова спољнотрговинског промета Београд (Врачар)

Врста повреде конкуренције: рестриктивни споразум - члан 10. Закона.

Сажет опис досадашњег шока поступка: Закључком председника Комисије од 28.03.2018. године покренут је поступак испитивања повреде конкуренције по службеној дужности због постојања основане претпоставке да су странке у поступку делиле тржиште снабдевања здравствених установа у оквиру централизованих јавних набавки лекова за лечење хемофилије у периоду 2014-2017. године, а што може представљати повреду конкуренције из члана 10. Закона. Комисија је у овом поступку спровела ненајављени увиђај у просторијама свих странака уз поступку. Поступак пред Комисијом је у току, анализира се расположива документација и предузимају процесне радње.

***

Странке у поступку: Оригинал предузеће за спољну и унутрашњу трговину и услуге доо Београд (Нови Београд); Микопс доо Експорт-Импорт за производњу, трговину и услуге Ниш; Предузеће за услуге и трговину Биролинија друштво са ограниченом одговорношћу Београд (Чукарица); Биро принт системи д.о.о. Београд-Савски венац; Предузеће за трговину и услуге Dikti Line д.о.о; Београд (Врачар), Друштво за спољашњу и унутрашњу трговину Birodeveloping доо Ниш; Друштво за производњу, промет и услуге Биротехника Export-Import доо Јагодина; Konica Minolta пословна решења СЕ д.о.о. Београд.

Врста повреде конкуренције: рестриктивни споразум - члан 10. Закона

Сажети опис досадашњег тока поступка: Поступак је покренут по службеној дужности закључком од 28.05.2018. године. Против странке Konica Minolta пословна решења СЕ поступак је покренут закључком од 10.10.2018. године када је донет и закључак о спајању поступака. Основано је претпостављено да су странке координирале учествовање у поступцима јавних и других набавки за набавку биротехничке опреме и одржавање опреме произвођача Konica Minolta и на тај начин поделиле тржиште јавних и других набавки. Ненајављени увиђај је спроведен дана 28.05.2018. године код пет странака. У испитном поступку се утврђују одлучујуће чињенице.

***

Странке у поступку: MasterCard Incorporated, 2000 Purchase Street, Purchase New York 10577, USA, MasterCard International Incorporated, 2000 Purchase Street, Purchase New York 10577, USA i Mastercard Europe S.p.r.l, Chaussee de Tervuren 198A, V-1410 Waterloo, Белгија.

Врста повреде: рестриктивни споразум - члан 10. Закона

Сажети опис досадашњег тока поступка: Поступак је покренут по службеној дужности закључком од 14.09.2018. године, а на основу достављене Иницијативе Удружења банкарских клијената Ефектива, Београд. Основано је претпостављено да је Mastercard организација, као облик удружених учесника на тржишту, одредила минималну висину вишестране међубанкарске накнаде на неоправдано високом нивоу и да је обавезала све банке укључене у систем Mastercard-а да међубанкарске накнаде у прописаним износима примењују по аутоматизму приликом сваког плаћања платним картицама из Mastercard система на продајним местима у Републици Србији. Фиксирањем минималног износа међубанкарске накнаде на неоправданом нивоу Mastercard организација је утицала на повећање трговачке накнаде - провизије банке трговца за прихватање плаћања платном картицом, коју банке зарачунавају трговцима за омогућавање услуге плаћања платном картицом. Странке су поднеле предлог обавеза које су спремне добровољно да преузму како би отклониле могућу повреду конкуренције. У току је одлучивање у вези са предлогом обавеза.

***

Странке у поступку: VISA Incorporated, 900 Metro Centre Boulevard, Foster City, California, USA, VISA International Service Association, 900 Metro Center Boulevard Foster City, CA 94404, USA i VISA CEMEA Holdings Limited, 100 New Bridge Street, London, United Kingdom, EC4V 6JA.

Врста повреде: рестриктивни споразум - члан 10. Закона

Сажет опис досадашњег шока и описујућа: Поступак је покренут по службеној дужности закључком од 02.11.2018. године, а на основу анализе услова конкуренције на тржишту платних картица на територији Републике Србије. Основано је претпостављено да је Visa организација, као облик удружених учесника на тржишту, одредила минималну висину вишестране међубанкарске накнаде на неоправдано високом нивоу коју су све банке укључене у Visa картичарску организацију примењивале приликом сваког плаћања платним картицама из Visa система на продајним местима у Републици Србији. Фиксирањем минималног износа међубанкарске накнаде на неоправданом нивоу Visa организације је утицала на повећање трговачке накнаде - провизије банке трговца за прихватање плаћања платном картицом, коју банке зарачунавају трговцима за омогућавање услуге плаћања платном картицом. Странке су поднеле предлог обавеза које су спремне добровољно да преузму како би отклониле могућу повреду конкуренције. У току је одлучивање у вези са предлогом обавеза.

6.1.3. Праћење извршења обавеза из закључака о прекиду поступка

Странка у и описујућа: Јавно комунално предузеће Инфостан технологије Београд

Врста повреде конкуренције: злоупотреба доминантног положаја - члан 16. Закона.

Опис: Закључком Савета Комисије од 15.08.2016. прекинут је поступак испитивања повреде конкуренције покренут против Инфостана. Инфостан је ставом 3. тачка 1. закључка обавезан да улиставање нових комерцијалних услуга на рачун система обједињене наплате врши само на захтев корисника, односно грађана Града Београда који су систему обједињене наплате комуналних услуга, уз обавезу да улиставање врши само на два могућа начина: а) на основу писане сагласности корисника, попуњавањем унапред припремљених образаца уз понуду коју ће грађани попунити и доставити Инфостану; б) обавештењем кориснику, које прати понуду, да ће самом уплатом посебне уплатнице дати сагласност за улиставање те ставке на рачун Инфостана. Одредбом става 3. тачка 5. закључка Инфостан је обавезан да Комисији достави на увид сваки следећи уговор који буде закључен са неком трећом страном заинтересованом за коришћење комерцијалних услуга Инфостан (слање понуда, обједињена наплата и слично) уз захтев за давање мишљења. За испуњење ове обавезе одређен је рок од три године од дана пријема закључка.

Инфостан се Комисији обратио захтевом за давање мишљења којим је тражено мишљење Комисије о моделима уговора о улиставању трошкова управљања и одржавања зграде у систем обједињене наплате, узимајући у обзир наведени закључак.

На основу достављене документације, Комисија је констатовала да закључење уговора по достављеним моделима не ствара опасност да се на тржишту наставе акти и радње које су довеле до основане претпоставке постојања повреде конкуренције, на основу којих је покренут поступак прекинут закључком. Према схватању Комисије, моделима уговора стамбене заједнице би на сопствену иницијативу оствариле законску могућност да им Инфостан наплаћује месечне накнаде у складу са Законом о становању и одржавању зграда, а што би се односило искључиво на чланове тих стамбених заједница.

Комисија напомиње да задржава право да у случају битне промене на релевантном тржишту, или у садржини модела уговора, изведе и другачије закључке.

***

Сйранка у йосйууку: Јавног комунално предузеће Инфостан технологије Београд

Врша йовреде конкуренције: злоупотреба доминантног положаја - члан 16. Закона.

Ойис: Као што је претходно наведено, закључком Савета Комисије од 15.08.2016. прекинут је поступак испитивања повреде конкуренције покренут против Јавног комуналног предузећа Инфостан, под условима одређеним закључком.

Инфостан се током 2018. године Комисији обратио још једним ззахтевом за давање мишљења којим је тражено мишљење Комисије о моделима уговора о улиставању трошкова управљања и одржавања зграде у систем обједињене наплате, узимајући у обзир наведени закључак.

Анализом достављених уговора Комисија је утврдила да се не ради у целости о моделима уговора на које је дато позитивно мишљење по претходном захтеву, као и да закључење уговора достављених на мишљење ствара опасност од понашања које је супротно члану 16. Закона, због чега је и покренут поступак који је прекинут Закључком.

6.2. ПОЈЕДИНАЧНА ИЗУЗЕЋА РЕСТРИКТИВНИХ СПОРАЗУМА ОД ЗАБРАНЕ

Комисија је у 2018. години примила 12 захтева за појединачно изузеће рестриктивних споразума од забране. Поступајући у укупно 23 предмета (девет предмета из ранијег периода и 14 нових), Комисија је донела 22 одлуке, од којих су 17 решења којим се одобрава појединачно изузеће рестриктивних споразума од забране. Комисија је са пет одлука обуставила поступака. На дан 31.12.2018. године Комисија је поступала по једном захтеву за изузеће, по којем није могло бити поступљено у 2018. години услед подношења захтева за изузеће пред крај године. На одлуке Комисије у поступцима по захтевима за изузеће није било тужби Управном суду.

Табела 7: Сйрукйура йосйууања йо захйевима за йојединачно изузеће рестйрикйивних сйоразума од забране

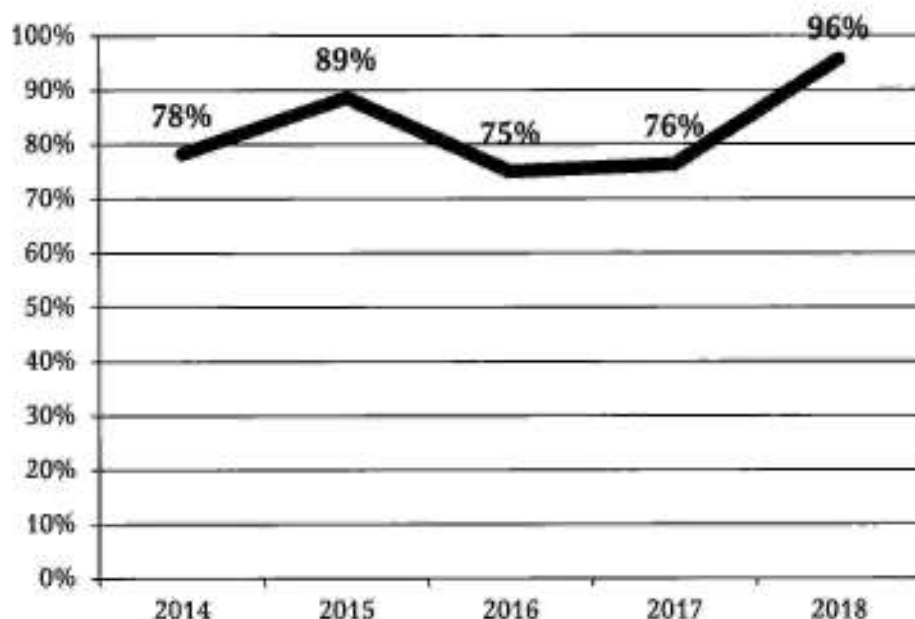
Захтеви за појединачно изузеће	Пренос из претходног периода	Поднети у 2018. години	ОДЛУКЕ			У раду
			Одобрење изузећа	Обустава поступка	Одбијено изузеће	
УКУПНО	9	14	17	5	0	1
	23		22			

Поређећи податке из 2018. године са подацима из ранијег периода, Комисија је забележила додатно унапређење ефикасности у окончавању поступака покренутих по

захтевима странака за појединачно изузеће рестриктивних споразума од забране, а у односу на укупан број поступака те врсте по години.

Графикон 9: Процентна ефикасности у решавању предмета

6.2.1. Окончани поступци појединачног изузећа рестриктивних споразума од забране, закључно са 31.12.2018. године

Странке у поступку – подносиоци захтева: S.C. Michelin Romania S.A. Букурешт; Рај транс д.о.о. Крагујевац; СЗР Адам Београд; Топ стоп ауто д.о.о. Нови Сад; Фока д.о.о. Ниш⁶

Врста споразума и краћи опис: Вертикални споразум. Предмет захтева се односи на уговоре о пословању у малопродаји, који ближе уређују однос између Michelin-а, са једне стране, и партнера, са друге стране, у погледу ознаке квалитета, финансијске стимулације и др.

Одлука Комисије: Савет Комисије је дана 27.02.2018. године донео четири решења којим су одобрена изузећа рестриктивних споразума од забране у трајању до 31.12.2022. године.

***

Странке у поступку – подносиоци захтева: STIHL д.о.о. Београд; Бојана Мијић ПР поправка осталих личних предмета и предмета за домаћинство Мото Сервис БМС Сомбор

Врста споразума и краћи опис: Вертикални споразум. Захтев за појединачно изузеће од забране рестриктивног споразума се односи на Анекс о приступању Уговору о селективној дистрибуцији STIHL и VIKING производа од 21.10.2016. године. Споразум се односи на асортиман зависног друштва водећег немачког и глобалног произвођача ручно ношених машина за башту, домаћинство и шуму, укључујући моторне тестере, тримере, пераче под

⁶ Четири поступка по четири захтева за појединачно изузеће рестриктивног споразума од забране.

притиском, косачице итд. под брэндовима STIHL и VIKING (Stihl International GmbH), које свој асортиман производа пласира на тржиште Републике Србије у оквиру система селективне дистрибуције претежно преко малих трговинских или занатских радњи.

Одлука Комисије: Комисија је решењем одобрила изузеће рестриктивног споразума од забране у трајању до 31.12.2018. године.

***

Странке у поступку – подносиоци захтева: Elixir Прахово д.о.о. Прахово, Elixir Фосфати д.о.о. Шабац и Phosphera Danube доо Београд

Врста споразума и краћи опис: Вертикални споразум. Захтевом је тражено изузеће од забране Уговора о снабдевању фосфорном киселином квалитета за животињску храну, који предвиђа ексклузивно снабдевање фосфорном киселином квалитета за животињску исхрану (Feed grade Phosphoric Acid). Уговор предвиђа основне количине FGPA којима Elixir Прахово мора да снабде Elixir Фосфате, тј. које Elixir Фосфати морају да купе од Elixir Прахова (у виду минималних и максималних количина).

Одлука Комисије: Решењем Савета Комисије од 12.03.2018. године, рестриктивни споразум је изузет од забране на период од 18 месеци од дана достављања решења странкама у поступку, под условима да уговорне стране у току трајања изузећа споразума од забране Комисији достављају извештаје, и то укупно 2 (два), који би садржали податке о условима конкуренције на тржишту производње и тржишту продаје фосфата за животињску храну на територији Републике Србије, податке о повећању/смањењу тражње за фосфатима за животињску храну, податке о купљеним количинама фосфорне киселине квалитета за животињску исхрану од стране друштва Elixir Фосфати и Phosphera Danube, податке о захтевима за куповину фосфорне киселине квалитета за животињску исхрану од привредног друштва Еликсир Прахово, који премашују 2.500 тона раствора у једном извештајном периоду, и податке о евентуалним променама регулаторног оквира који се односи на тржиште фосфорне киселине и/или тржиште фосфата за животињску храну.

***

Странке у поступку – подносиоци захтева: Roche д.о.о. Београд; Adoc д.о.о. Београд

Врста споразума и краћи опис: Вертикални споразум. Споразум има за предмет дистрибуцију лекова, односно именовање Adoc за ексклузивног дистрибутера од стране Roche-а.

Одлука Комисије: Савет Комисије је решењем од 25.07.2018. године условно одобрио изузеће на период од две године, уз услов да се Комисији достављају извештаји који садрже податке о закљученим уговорима о дистрибуцији лекова од стране Adoc са другим дистрибутерима лекова на велико, податке о учешћу Adoc и других дистрибутера лекова на велико у поступцима јавних набавки лекова из Уговора и преглед захтева за издавање овлашћења за учешће у поступцима јавних набавки лекова, која издаје привредно друштво Roche, уз образложење за сваки случај када затражено овлашћење није издато.

***

Странке у поступку – подносиоци захтева: Roche д.о.о. Београд; Phoenix Pharma д.о.о. Београд

Врста споразума и краћи опис: Вертикални споразум о дистрибуцији лекова. Уговор има за циљ успостављање система ексклузивне дистрибуције за одређене лекове произвођача Roche, који су дефинисани уговором, а Phoenix Pharm се именује за ексклузивног дистрибутера. Изузеће је тражено на период од три године.

Одлука Комисије: Комисија је решењем од 19.02.2018. године одобрила изузеће на период од две године, од дана доношења решења.

***

Странке у поступку – подносиоци захтева: Novo Nordisk Pharma д.о.о. Београд и Phoenix Pharma д.о.о. Београд

Врста споразума и краћи опис: Вертикални споразум о дистрибуцији лекова, којим Novo Nordisk Pharma именује Phoenix Pharma-у за ексклузивног дистрибутера фармацеутских производа дефинисаних уговором.

Одлука Комисије: Комисија је решењем од 18.06.2018. године одобрила изузеће на период од 12 месеци, од дана достављања решења.

***

Странке у поступку – подносиоци захтева: Јавна медијска установа Радио-телевизија Србије; Предузеће за телекомуникације Телеком Србија а.д. Београд

Врста споразума и краћи опис: Вертикални споразум о ексклузивној дистрибуцији који, у мањој мери, има елементе и хоризонталног споразума. Уговором РТС преноси на Телеком Србија право да закључује комерцијалне уговоре са другим операторима за реемитовање канала РТС-а који су предмет Уговора (комерцијална дистрибуција) и уступа друштву Телеком Србија право на реемитовање, односно дистрибуцију програма који су предмет Уговора. За потребе одлучивања по захтеву дефинисана су два релевантна тржишта производа:

- велепродајно тржиште комерцијалне дистрибуције медијског садржаја и
- малопродајно тржиште дистрибуције медијског садржаја у смислу прописа којима се уређују електронске комуникације.

Одлука Комисије: Решењем Савета Комисије од 22.10.2018. године споразум је изузет од забране на период од три године, односно до 01.10.2021. године.

***

Странке у поступку – подносиоци захтева: British American Tobacco а.д. Врање; British American Tobacco South East Europe д.о.о. Београд; и Центросинергија д.о.о. Београд.

Врста споразума и краћи опис: Вертикални споразум. Захтевом је тражено изузеће од забране Уговора о дистрибуцији закљученог између подносилаца захтева. Предмет уговора је наставак ексклузивне дистрибуције цигарета и осталих дуванских и никотинских производа, на територији Републике Србије.

Одлука Комисије: Решењем Савета Комисије од 03.12.2018. године, споразум је изузет од забране на период од три године, почев од дана доношења решења.

***

Странке у поступку – подносиоци захтева: А.д. индустрија млека Имлек Београд; Meggle Србија д.о.о. Крагујевац

Врста споразума и краћи опис: Споразум има карактеристике и хоризонталног и вертикалног споразума, будући да за предмет има услужну производњу. Због пожара који је захватио погоне Имлека, подносиоци захтева су закључили споразум којим се утврђују услови под којима ће Meggle услужно производити уговором дефинисане производе под робном марком Имлек.

Одлука Комисије: Комисија је донела решење којим је одобрено изузеће на период од шест месеци, односно до 16.04.2019. године.

***

Странке у поступку – подносиоци захтева: Дунав осигурање а.д.о. Београд; Generali Осигурање Србија а.д.о. Београд; ДДОР а.д.о. Нови Сад

Врста споразума и краћи опис: Хоризонтални споразум о саосигурању. Захтевом је тражено изузеће Уговора о конзорцијуму о заједничком учешћу у поступку Јавне набавке услуга осигурања, наручиоца ЈП Електропривреда Србије, и то за следеће врсте осигурања: осигурање од последица незгоде, осигурање моторних возила, осигурање од пожара и других опасности, остала осигурања имовине, осигурање од одговорности због употребе моторних возила и осигурање опште одговорности, као и осигурање од опасности земљотреса.

Одлука Комисије: Комисија је решењем од 05.10.2018. године одобрила изузеће на период од две године, од дана почетка осигуравајућег покрића.

***

Странке у поступку – подносиоци захтева: Делта ДМД д.о.о. Београд; Diageo brands B.V. Амстердам, Холандија

Врста споразума и краћи опис: Вертикални споразум о дистрибуцији увозних алкохолних пића. Уговором се Делта ДМД именује за ексклузивног дистрибутера вискија, вотке, цина, рума и ликера произвођача Diageo.

Одлука Комисије: Комисија је решењем одобрила појединачно изузеће рестриktivног споразума од забране на период до 30.6.2021. године.

***

Странке у поступку – подносиоци захтева: Теленор д.о.о. Београд и Serbia Broadband – Српске кабловске мреже д.о.о, Београд

Врста споразума и краћи опис: Хоризонтални уговор о пословној сарадњи, са одликама вертикалног споразума. Предмет уговора је сарадња страна којом се физичким лицима, која су истовремено корисници и Теленора и СББ-а, омогућавају погодности за коришћење услуга фиксне телефоније, мобилне телефоније, интернет приступа и дистрибуције медијског садржаја. Комисија је претходно, у 2016. години, одобрила изузеће уговора између истих страна, а сада је тражено продужење трајања појединачног изузећа.

Одлука Комисије: Комисија је решењем од 04.06.2018. године одобрила продужење изузећа од забране на период од две године.

***

Странке у поступку – подносиоци захтева: А.д. Галеника Београд; Phoenix Pharma д.о.о. Београд

Врста споразума и краћи опис: Вертикални споразум о дистрибуцији, којим се Phoenix Pharm именује за ексклузивног дистрибутера једног лека произвођача Galenika.

Одлука Комисије: Комисија је решењем одобрила изузеће до 31.12.2018. године, уз услов да се Комисија извести о сваком захтеву или исказаној заинтересованости учесника на тржишту да буду купци предметног лека, о условима под којим би Phoenix Pharma продавао предметни лек и да Галеника извести Комисију, о сваком захтеву или исказаној заинтересованости учесника на тржишту за издавање ауторизације за учешће на јавним набавкама, као и о издатим ауторизацијама за учешће на јавним набавкама предметног лека.

***

Странке у поступку – подносиоци захтева: Merck Sharp & Dohme, Холандија; Phoenix Pharma д.о.о. Београд

Врста споразума и краћи опис: Вертикални споразум о дистрибуцији лекова, којим се Phoenix Pharma именује за ексклузивног дистрибутера лекова произвођача Merck Sharp & Dohme. Комисија је претходно, у 2014. години, одобрила изузеће уговора између истих страна, које је продужено 2017. године. Новим захтевом је тражено још једно продужење трајања појединачног изузећа, на нови период од две године.

Одлука Комисије: Комисија је донела решење којим је одобрила продужење трајања изузећа до 26.02.2020. године, уз услов да се Комисији достављају извештаји који садрже податке о закљученим уговорима о дистрибуцији производа од стране Phoenix Pharmе,

дефинисаних Уговором са другим дистрибутерима лекова на велико; извештаји о учешћу Phoenix Pharma и других дистрибутера лекова на велико у поступцима јавних набавки лекова из Уговора; преглед захтева за издавање овлашћења за учешће у поступцима јавних набавки производа дефинисаних уговором, која издаје привредно друштво Merck Sharp & Dohme, уз образложење за сваки случај када затражено овлашћење није издато и обавештење уколико Merck Sharp & Dohme доо постане овлашћени трговац на велико, одмах по добијању одговарајућих дозвола.

***

Спранке у поступку – подносиоци захтева: Дунав осигурање а.д.о. Београд; Wiener Stadtische осигурање а.д.о. Београд

Врста споразума и краћи опис: Хоризонтални споразум о саосигурању - уговор о конзорцијуму, о заједничком учешћу у поступку јавне набавке услуга осигурања за наручиоца ЈКП Водовод Панчево, за врсте осигурања: осигурање имовине, осигурање одговорности, осигурање моторних возила и осигурања запослених.

Одлука Комисије: Комисија је закључаком обуставила поступак оценивши да није у питању рестриктивни споразум. Уговорне стране нису могле самостално испунити додатне услове прописане јавном набавком, а заједно испуњавају.

***

Спранке у поступку – подносиоци захтева: Wiener Stadtische осигурање а.д.о. Београд; Uniqa неживотно осигурање а.д.о. Београд

Врста споразума и краћи опис: Хоризонтални споразум о саосигурању, споразум групе понуђача о заједничком учешћу у поступку јавне набавке услуга осигурања за наручиоца Служба заједничких послова града Новог Сада, за врсте осигурања: осигурање имовине, осигурање моторних возила и осигурање запослених.

Одлука Комисије: Комисија је закључаком обуставила поступак оценивши да није у питању рестриктивни споразум. Уговорне стране нису могле самостално испунити додатне услове прописане јавном набавком, а заједно испуњавају.

***

Спранке у поступку – подносиоци захтева: Wiener Stadtische осигурање а.д.о. Београд; Triglav осигурање а.д.о. Београд

Врста споразума и краћи опис: Хоризонтални споразум о саосигурању – споразум групе понуђача о заједничком учешћу у поступку јавне набавке услуга осигурања за наручиоца ЈКП 12. септембар, Бајина Башта.

Одлука Комисије: Комисија је закључком обуставила поступак оценивши да није у питању рестриктивни споразум. Уговорне стране нису могле самостално испунити додатне услове прописане јавном набавком, а заједно испуњавају.

***

Странке у поступку – подносиоци захтева: Wiener Stadtische осигурање а.д.о. Београд; Униџа неживотно осигурање а.д.о. Београд

Врста споразума и краћи опис: Хоризонтални споразум о саосигурању - споразум групе понуђача о заједничком учешћу у поступку јавне набавке услуга осигурања за наручиоца Секретаријат за образовање и дечију заштиту града Београда, за осигурање имовине предшколских установа, основних и средњих школа и центра дечјих летовалишта и опоравилишта.

Одлука Комисије: Комисија је обуставила поступак због одустајка странака од захтева.

***

Странке у поступку – подносиоци захтева: Хемофарм а.д. Вршац; Goodwil Pharma д.о.о. Суботица

Врста споразума и краћи опис: Вертикални споразум. Захтевом је тражено изузеће од забране рестриктивног споразума – Уговора о продаји од 12.01.2018. године закљученог између подносилаца захтева. Предмет уговора је ексклузивна продаја десет фармацеутских производа које производи Хемофарм, а ради даље продаје купцима – апотекама и болницама.

Одлука Комисије: Комисија је обуставила поступак због тога што предметни уговор испуњава услове прописане Уредбом о споразумима између учесника на тржишту који послују на различитом нивоу производње или дистрибуције који се изузимају од забране („Службени гласник РС”, број 11/2010), односно припада категорији споразума на који се примењује одредба члана 13. став 2. Закона.

6.2.2. Поступци појединачног изузећа у току - на дан 31.12.2018. године

Странке у поступку – подносиоци захтева: British American Tobacco а.д. Врање, British American Tobacco South East Europe д.о.о. Београд, Штамп Систем доо Београд и Футура Плус ад Београд

Врста споразума чије се изузеће тражи: Захтевом је тражено изузеће Уговора о излагању дуванских производа, који је закључен 23.5.2018. године. Споразум има карактер хоризонталног споразума, и за предмет има уређење узајамних права и обавеза уговорних страна у погледу излагања цигарета и других дуванских производа или производа са никотином друштва British American Tobacco и British American Tobacco South East Europe, на продајним местима у Републици Србији која су под контролом Штамп Система и Футура Плуса.

6.3. ИНИЦИЈАТИВЕ ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПОСТУПКА ЗА УТВРЂИВАЊЕ ПОВРЕДЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ И ДРУГИ НАЧИНИ ОТКРИВАЊА ПОВРЕДА

Да би Комисија покренула поступак по службеној дужности ради утврђивања постојања повреде конкуренције, Закон прописује да је потребно да се основано претпостави да је дошло до повреде. Било које лице може поднети иницијативу за покретање поступка по

службеној дужности, што се често и дешава, а Комисија испитује постојање основане претпоставке и у случајевима када на други начин дође до сазнања о потенцијалној повреди конкуренције.

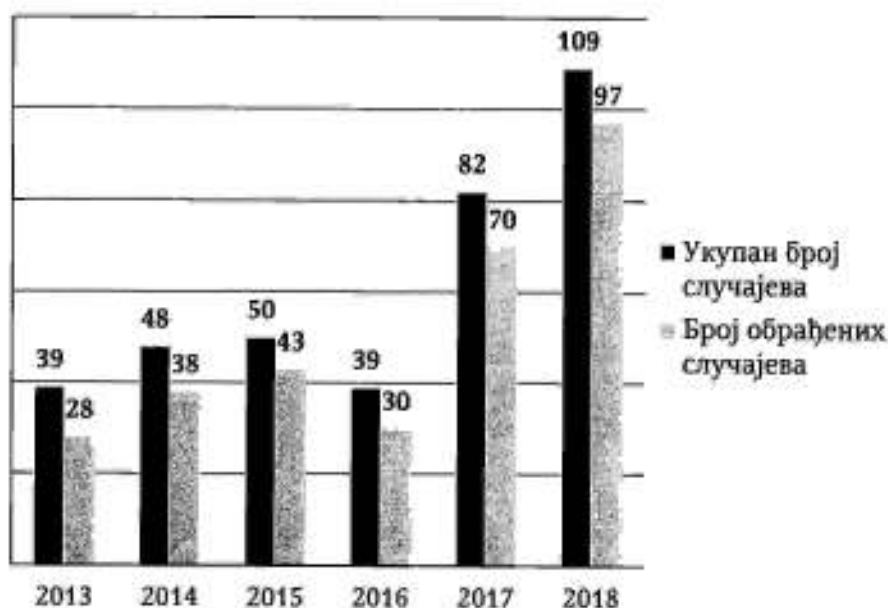
Комисија је током 2018. године испитивала постојање основане претпоставке да је дошло до повреде конкуренције у 109 предмета. У 19 случајева председник Комисије је закључком покренуо поступак по службеној дужности ради испитивања постојања повреде конкуренције. Закључно са даном 31.12.2018. године у обради је било 11 предмета отворених по иницијативама, и један предмет који је отворен на сопствену иницијативу.

Табела 8: Ушврђивање постојања основане претпоставке на основу иницијатива и сазнања

	Пренето из претходног периода	У 2018. години	Обрађено и окончано		У обради
			Без покретања поступка	Са покретањем поступка	
УКУПНО	12	97	86	11	12
	109		97		

Поређећи податке из 2018. године са подацима из ранијег периода, Комисија је забележила значајан пораст укупног броја случајева у којима је испитивано постојање основане претпоставке, као и број обрађених случајева у којима није основано претпостављено постојање повреде.

Графикон 10: Преглед испитивања постојања основане претпоставке да је дошло до повреде конкуренције у периоду 2013-2018.

6.3.1. Обрађене иницијативе и поступања по службеној дужности – покренути поступци по службеној дужности

У извештајном периоду обрада шест иницијатива исходвала је покретањем поступака испитивања повреде конкуренције по службеној дужности. Поред наведеног, Комисија је у 5 предмета самоиницијативно испитивала постојање основане претпоставке за покретање поступка, а након чега је покренут поступак по службеној дужности. У четири предмета је иницијативу поднело правно лице, у једном предмету физичко лице, а у једном предмету је подносилац иницијативе био анониман. На основу поступања у 8 предмета су основано претпостављене повреде из члана 10. Закона – рестриктивни споразуми, а на основу 3 предмета су основано претпостављене повреде из члана 16. Закона – злоупотреба доминантног положаја.⁷

6.3.2. Обрађене иницијативе и поступања по службеној дужности – окончано без покретања поступка по службеној дужности

У извештајном периоду Комисија је обрадила укупно 82 иницијативе по којима нису покренути поступци испитивања повреде конкуренције по службеној дужности. Поред наведених иницијатива, Комисија је на основу информација и других расположивих података у четири случаја испитивала постојање основане претпоставке да је дошло до повреде конкуренције, што је окончано без покретања поступка.⁸

Сагласно члану 35. Закона, Комисија покреће поступак испитивања повреде конкуренције по службеној дужности, када на основу достављених иницијатива, информација и других расположивих података, основано претпостави постојање повреде конкуренције, као и у случају испитивања концентрације у смислу члана 62. Закона.

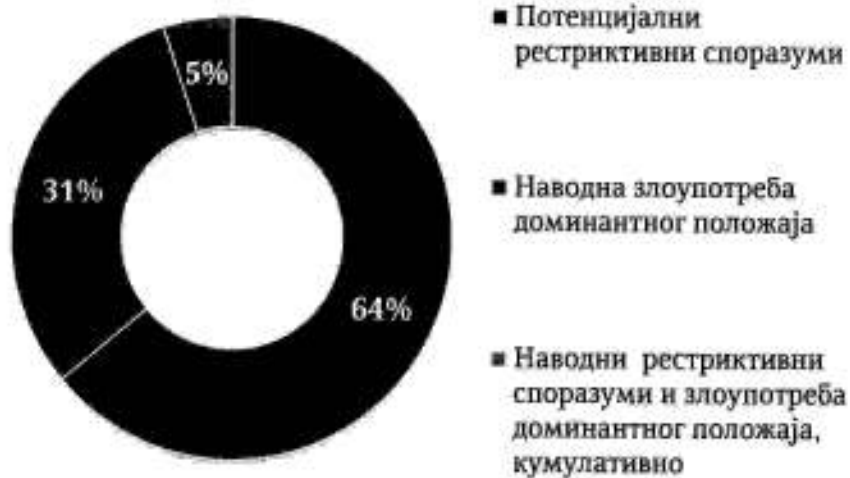
С обзиром на то да, након обраде ових иницијатива, Комисија није могла основано претпоставити постојање повреда конкуренције на које се у иницијативама указивало, подносиоци иницијатива који нису анонимни су обавештени да нису испуњени законски услови за покретање поступака по службеној дужности.

Од укупно 97 предмета у којима је испитивано постојање основане претпоставке да је дошло до повреде конкуренције, у 62 предмета се испитивало постојање основане претпоставке да је дошло до повреде конкуренције из члана 10. Закона, односно на рестриктивне споразуме, у 30 предмета се испитивало постојање основане претпоставке да је дошло до повреде конкуренције члана 16. Закона, односно на злоупотребе доминантног положаја, док се у 5 предмета испитивало постојање основане претпоставке да је дошло до повреде конкуренције чланова 10. и 16. Закона, кумулативно.

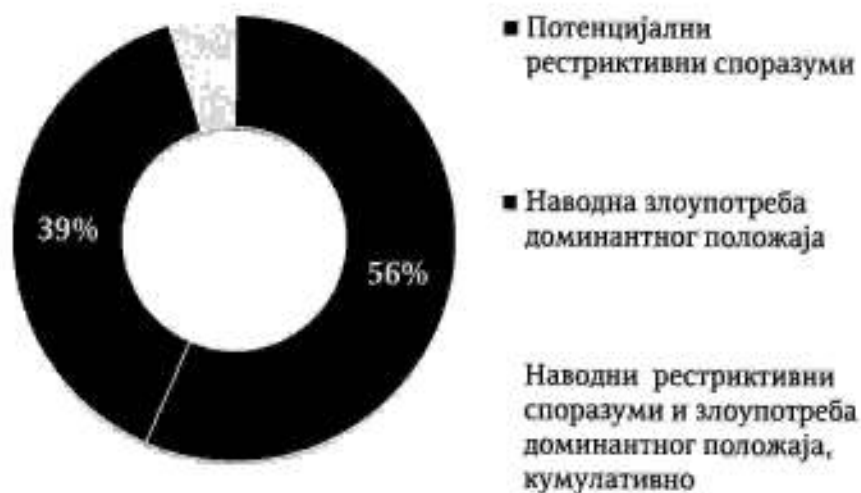
⁷ За више информација погледати део 6.1.2. извештаја. Напомињемо да на основу једног предмета може бити покренуто више поступака.

⁸ Наведени бројеви обухватају обрађене предмета у којима је оцењивано постојање основане претпоставке да је дошло до повреде конкуренције отворене и по примљеним иницијативама, и на сопствену иницијативу.

Графикон 11: Структура предмета у којима је испитивано постојање основне претпоставке

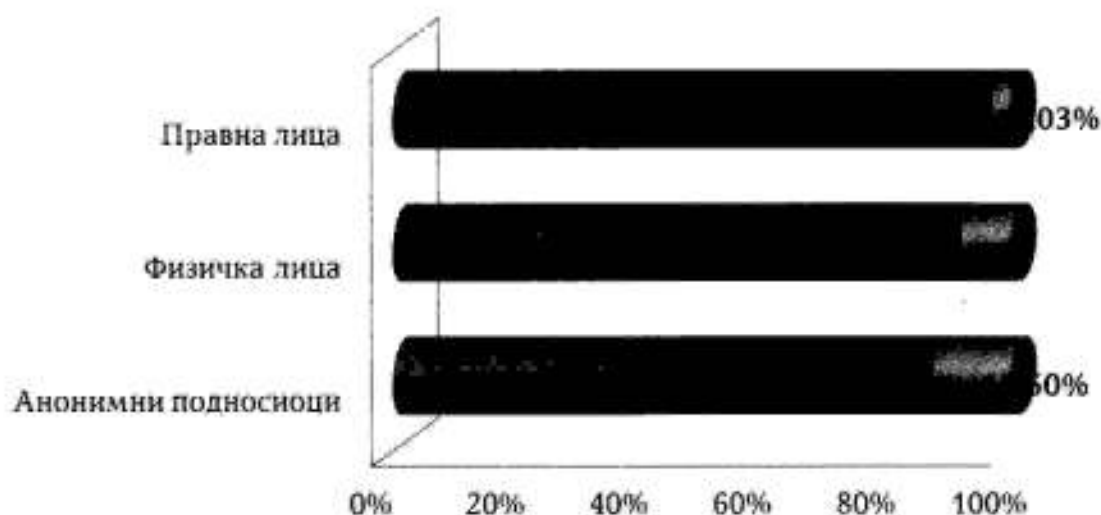
Графикон 12: Структура наводних повреда конкуренције на које је указано иницијативама

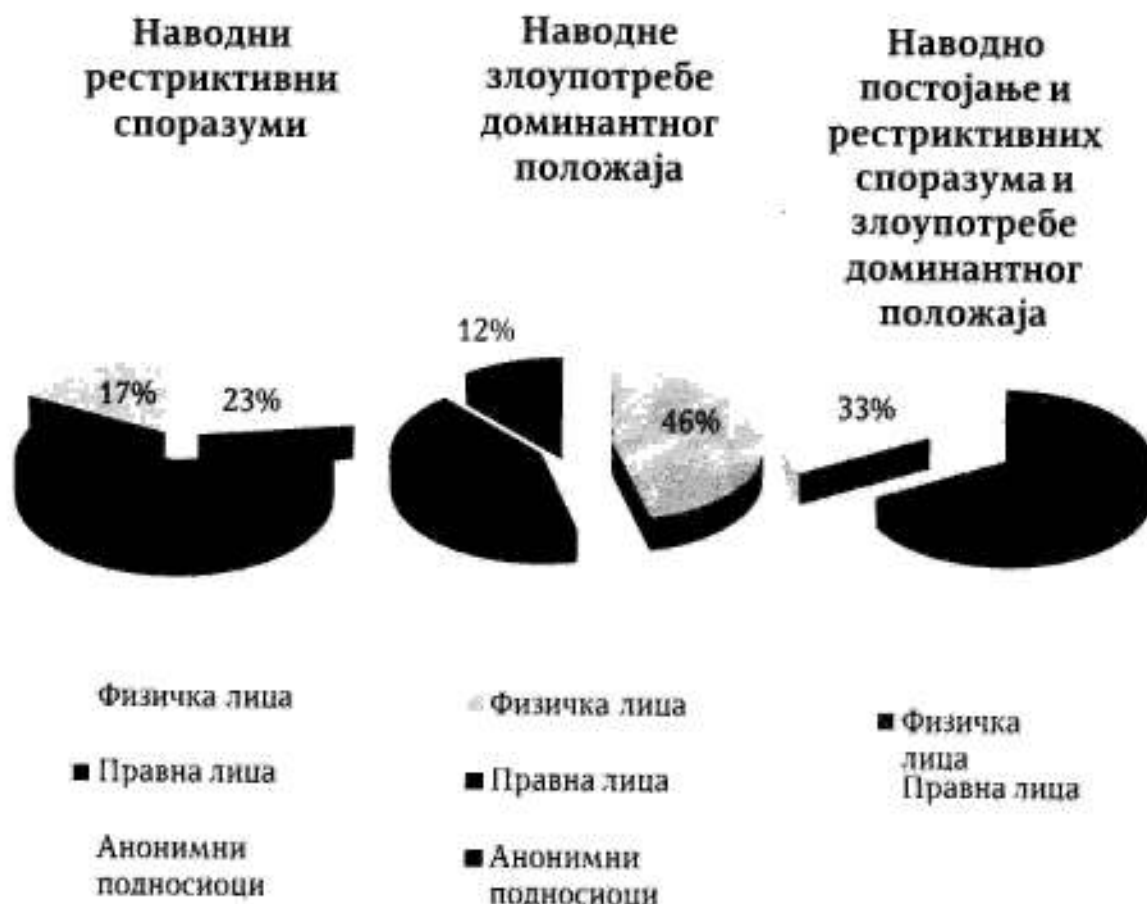
Иницијативе су физичка и правна лица поднела у скоро истом броју, који је доминантан у односу на број иницијатива које су поднете анонимно. Наиме, правна лица су поднела 46 иницијатива а физичка лица поднела 43, док је свега 12 иницијатива поднето анонимно.

Графикон 13: Структура поднетих иницијатива за испитивања постојања повреде конкуренције

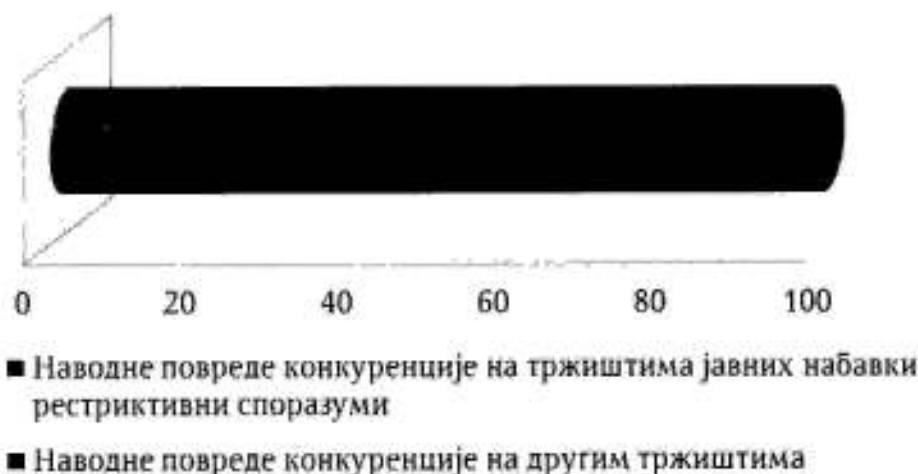
- Наводни рестриктивни споразуми
- Наводне злоупотребе доминантног положаја
- Наводни рестриктивни споразуми и злоупотребе доминантног положаја, кумулативно

Графикон 14: Структура подносилаца иницијатива за испитивања постојања повреде конкуренције

Поступање Комисије које је окончано без покретања поступка по службеној дужности у највећем броју случајева (36) се односило на поступке јавних набавки у којима би се надлежност Комисије могла односити на забрањене споразуме понуђача и/или заинтересованих лица познате као „намештене понуде“. Ни у једном од случајева у којима се помињало евентуално договарање наручиоца са конкретним понуђачем или прописивање тендерских услова које су подносиоци иницијатива сматрали дискриминаторним и којима се фаворизује одређени понуђач, Комисија није могла основано да претпостави постојање повреде конкуренције, односно није могла да поступи у оквиру својих надлежности.

Графикон 15: Заступљеност шржиштта јавних набавки у предметима окончаним без докрешања достојна по службеној дожности

Међу осталим тржиштима производа на којима је Комисија испитивала постојање основане претпоставке да је дошло до повреде конкуренције, издвајају се она из области осигурања, енергетике, телекомуникација, превоз путника, пружања услуга за потребе регистрације моторних возила, велепродаје средстава за хигијену, и др.

6.3.3. Иницијативе чија обрада је у току на дан 31.12.2018. године

На крају извештајног периода, са стањем на дан 31.12.2018. године, у поступку обраде која се наставља и у наредном извештајном периоду, у Комисији се налази укупно 12 иницијатива за испитивање повреда конкуренције.

Од укупног броја иницијатива у раду, две се односе на наводне повреде из члана 10. Закона – рестриктивни споразуми, шест се односи на наводне повреде из члана 16. Закона – злоупотреба доминантног положаја, а четири се односе на наводне повреде из чланова 10. и 16. Закона, кумулативно.

Једна иницијатива у раду се односи на наводне повреде учињене у поступцима јавних набавки, док се остале односе на тржишта производа из области енергетике, телекомуникација, превоза, дистрибуције медијског садржаја, колективне заштите ауторских права и др.

Правна лица су поднела седам иницијатива по којима се и даље поступа, четири су поднела физичка лица, а у једном предмету Комисија поступа самоиницијативно. Правна лица су поднела две иницијативе за наводну повреду из члана 10. Закона – рестриктивни споразум, три иницијативе за наводну повреду из члана 16. Закона – злоупотреба доминантног положаја, и две за наводне повреде из чланова 10. и 16. Закона, кумулативно. Физичка лица су поднела три иницијативе на околност постојања злоупотребе доминантног положаја, и једну за наводне повреде из чланова 10. и 16. Закона, кумулативно.

Табела 9: Сумарни приказ рада Комисије у семенити утврђивања повреда конкуренције

Врста предмета	Пренос из ранијег периода	Настало у 2018. години	Број одлука	У раду на дан 31.12.2018. године
Злоупотребе доминантног положаја	3	1	3	4
Рестриktivни споразуми	8	19	9	14
Појединачна изузећа рестриktivних споразума од забране	9	14	22	1
Утврђивање постојања основане претпоставке на основу иницијатива и сазнања	12	97	97	12
УКУПНО	32	131	131	31 ⁹
		163		

⁹ Вредност не представља разлику између броја предмета и броја одлука, будући да у једном предмету може да се донесе више одлука, односно једна одлука може да обухвати више предмета који су прегходно спојени.

6.4. ОДЛУКЕ КОМИСИЈЕ ПО ЗАХТЕВИМА ЗА ПОНАВЉАЊЕ ПОСТУПАКА

Савет Комисије је дана 27.04.2018. године донео 14 решења којим су одбачени захтеви за понављање поступка појединачног изузећа рестриктивног споразума од забране закљученог између између ТВ Б92 и К::СН, односно ТВ Прва и К::СН. Захтеви за понављање поступка су поднети од стране Пословног удружења кабловских оператора Србије - ПУКОС, ЈОТЕЛ д.о.о. Ниш, Цитадела комуникације д.о.о. Београд, Лимес телекомуникације д.о.о. Деспотовац, Ј.М. Оскар д.о.о. Куршумлија, Поглед телекомуникације д.о.о. Ниш, Pogled blue д.о.о. Ниш, Удружења кабловских оператора за широкопојасне сервисе – УКОШ, Авсом д.о.о. Београд, Media KDS д.о.о. Сомбор, Гимел нет д.о.о. Банатско Карађорђево, Маско д.о.о. Београд, Радијус вектор д.о.о. Београд и Кабловска БК д.о.о. Банатски Карловац.

6.5. ОДЛУКЕ УПРАВНОГ СУДА И ВРХОВНОГ КАСАЦИОНОГ СУДА

6.5.1. Одлуке Управног суда у 2018. години

1. Пресудом Управног суда од 29.12.2017. године (пресуда је достављена Комисији 30.01.2018. године) одбијена је тужба привредног друштва „Prointer IT Solution and Services“ доо Београд ради поништаја решења Комисије од 12.07.2017. године, којим је утврђено да је спроведена концентрација супротно обавези прибављања претходног одобрења за спровођење концентрације.
2. Пресудом Управног суда од 23.02.2018. године, у извршењу пресуде Врховног касационог суда, уважена је тужба Оператора дистрибутивног система „ЕПС дистрибуција“ д.о.о. Београд и поништено решење Комисије од 23.12.2016. године којим је утврђена повреда конкуренције (злоупотреба доминантног положаја).
3. Пресудом Управног суда од 01.03.2018. године, одбијена је тужба Адвокатске коморе Србије ради поништаја закључка Комисије од 29.09.2018. године којим је одбијен захтев за прекид поступка.
4. Пресудом Управног суда од 22.03.2018. године, одбијене су тужбе привредног друштва „N SPORT“ и привредног друштва „UNIVERS CO“ ради поништаја решења Комисије од 01.12.2017. године којим је утврђена повреда конкуренције закључењем рестриктивног споразума.
5. Пресудом Управног суда од 20.07.2018. године, одбијена је тужба привредног друштва „MASKO“ из Београда, ради поништаја решења Комисије од 27.04.2018. године којим је одбачен захтев тужиоца којим се тражи понављање поступка и оглашавање решења ништавим. Понављање поступка и оглашавање решења ништавим затражено је у вези са решењима Комисије о изузећу рестриктивног споразума од забране између ТВ Б92 и К::СН, односно ТВ Прва и К::СН.
6. Пресудом Управног суда од 13.09.2018. године уважена је тужба привредног друштва „РАДИЈУС ВЕКТОР“ из Београда, поништено решење Комисије од 27.04.2018. године којим је одбачен захтев тужиоца којим се тражи понављање поступка и оглашавање

решења ништавим и предмет враћен Комисији на поновно одлучивање. Понављање поступка и оглашавање решења ништавим затражено је у вези са решењима Комисије о изузећу рестриктивног споразума од забране између ТВ Б92 и К::СН, односно ТВ Прва и К::СН.

7. Пресудом Управног суда од 06.07.2018. године, уважена је тужба друштва „Интер-механика“ доо Смедерево, „МИП-РШВ“ доо Ћуприја и „Татравагонка братство“ доо Суботица и поништено решење Комисије од 08.12.2017. године и предмет враћен надлежном органу на поновно одлучивање (предмет „Тент“ рестриктивни споразум - „намештена понуда“).

6.5.2. Одлуке Врховног касационог суда у 2018. години

1. Пресудом Врховног касационог суда од 26.04.2018. године, уважен је захтев друштва АММ IMMOVABLES и укинута пресуда Управног суда од 19.10.2017. године којом је одбијана тужба АММ IMMOVABLES због ћутања управе по захтеву за доношење решења о обустави поступка (предмет „BETESCO“).
2. Решењем Врховног касационог суда од 05.07.2018. године одбачен је захтев за преиспитивање судске одлуке - пресуде Управног суда од 01.03.2018. године којом је одбијен тужба Адвокатске коморе Србије ради поништаја закључка Комисије од 29.09.2018. године којим је одбијен захтев за прекид поступка.
3. Пресудом Врховног касационог суда од 11.07.2018. године, одбијен је захтев друштва „Pprinter IT Solution and Services“ доо Београд за преиспитивање пресуде Управног суда од 29.12.2017. године (тужба је поднета ради поништаја решења Комисије од 12.07.2017. године, којим је утврђено да је спроведена концентрација супротно обавези прибављања претходног одобрења за спровођење концентрације).

6.5.3. Поступци пред Управним судом у току на дан 31.12.2018. године

1. Тужбом привредног друштва Betesco доо Београд, покренут је управни спор због ћутања управе (предмет Betesco, Sagoja и АММ Immoveables – „намештена понуда“). Комисија је Управном суду доставила одговор на тужбу и списе предмета. Управни суд је накнадно предмет превео у уписник Уи –извршење пресуда Управног суда. Очекује се доношење одлуке Управног суда.
2. Пресудом Врховног касационог суда од 26.04.2018. године укинута је пресуда Управног суда од 19.10.2017. године (предмет „Betesco“ – по тужби АММ Immoveables због ћутања управе), предмет је враћен Управном суду на поновно одлучивање. Очекује се поновно поступање Управног суда по тужби АММ Immoveables због ћутања управе.
3. Тужбом Оператора дистрибутивног система ЕПС Дистрибуција д.о.о. Београд „ЕПС Дистрибуција“ покренут је управни спор ради поништаја решења Комисије од 18.06.2018. године, којим је у поступку поновног одлучивања утврђена повреда конкуренције (злоупотреба доминантног положаја). Комисија је Управном суду доставила одговор на тужбу и списе предмета. Очекује се доношење одлуке Управног суда.

4. Тужбом Националне коалиције за децентрализацију из Ниша покренут је управни спор ради поништаја решења Комисије од 11.06.2018. године којим је одобрена концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва „VINCI Airports Serbia“ d.o.o. Београд, над пословањем друштва „AD AERODROM NIKOLA TESLA“. Комисија је Управном суду доставила одговор на тужбу и списе предмета. Очекује се доношење одлуке Управног суда.
5. Тужбом друштва Serbia Broadband–Српске кабловске мреже д.о.о. Београд покренут је управни спор ради поништаја решења Комисије од 22.10.2018. године којим је одобрена концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Телеком Србија а.д Београд, над пословањем друштва Корепникus Technology d.o.o Београд. Комисија је Управном суду доставила одговор на тужбу и списе предмета. Очекује се доношење одлуке Управног суда.
6. Тужбом привредног друштва „МИМО“ доо Београд, покренут је управни спор ради поништаја решења Комисије од 13.09.2018. године којим је тужиоцу одређена мера процесног пенала због непоступања по захтеву Комисије за давање информација у поступку утврђивања повреде конкуренције у предмету „Фриком“ (злоупотреба доминантног положаја). Комисија је Управном суду доставила одговор на тужбу и списе предмета. Очекује се доношење одлуке Управног суда.
7. Тужбом привредног друштва „Интерауто“ доо Чачак покренут је управни спор ради поништаја решења Комисије од 20.09.2018. године, којим је утврђена повреда конкуренције (предмет Ауто Чачак – рестриктивни споразум). Комисија је Управном суду доставила одговор на тужбу и списе предмета. Очекује се доношење одлуке Управног суда.

6.6. ОДЛУКЕ УСТАВНОГ СУДА У 2018. ГОДИНИ

Решењем Уставног суда Уж-9026/2016 од 28.02.2018. године, одбачена је уставна жалба Комисије изјављена против пресуде Врховног касационог суда Узп. 197/16 од 28.10.2016. године (предмет Betesco, Sagoja и АММ Immoables – „намештена понуда“).

7. ИСПИТИВАЊЕ КОНЦЕНТРАЦИЈА

Комисија у управном поступку одлучује о дозвољености концентрација и решава о правима и обавезама учесника у концентрацији.

Законом се утврђује појам концентрација и прописују услови у погледу обавезе подношења пријаве концентрације, утврђује се обавеза прекида спровођења концентрације до доношења одлуке Комисије, као и поступање Комисије по поднетим пријавама. Законом су предвиђене и врсте одлука које Комисија доноси у поступку испитивања концентрација, доносиоци ових одлука, рокови у којима оне морају бити донете, као и начин рачунања тих рокова. Уколико у Законом прописаном року Комисија не донесе решење у поступку испитивања концентрације, примењује се правило према којем се сматра да је концентрација одобрена, односно важи позитивна претпоставка, према којој се „ћутање управе“ изједначава са одобрењем концентрације. Упркос сталном повећању броја предмета у области концентрација на годишњем нивоу и кратким роковима за њихово решавање, Комисија у досадашњој пракси није имала овакав исход поступака везаних за испитивање концентрација.

Поступак испитивања концентрација заснива се на *ex ante* контроли концентрација. Комисија утврђује дозвољеност концентрације у односу на критеријуме из члана 19. Закона, и у складу са тим доноси одговарајућу одлуку.

Када у поступку који води по поднетој пријави концентрације, може основано да претпостави да та концентрација испуњава услове дозвољености у складу са чланом 19. Закона, Комисија доноси одлуку којом се концентрација одобрава у скраћеном поступку. Испитивање концентрација по службеној дужности регулисано је чланом 62. Закона, који прописује у којим ситуацијама Комисија приступа оваквом испитивању концентрација. Условно одобрење концентрације регулисано је чланом 66. Закона, којим је предвиђено да Комисија доноси одлуку којом одобрава концентрацију и одређује посебне услове, рокове за њихово извршавање и начин контроле извршавања услова, ако на основу изјашњења подносиоца пријаве процени да су предложени посебни услови које је подносилац спреман да прихвати, подобни за остваривање услова дозвољености концентрације из члана 19. Закона.

Нормативни оквир за испитивање концентрација, осим Закона, чине и два подзаконска акта, и то Уредба о садржини и начину подношења пријаве концентрације и Уредба о критеријумима за утврђивање релевантног тржишта, као и Тарифник о висини накнада за послове из надлежности Комисије. У поступку пред Комисијом примењују се и правила општег управног поступка, ако Законом није другачије прописано. На сајту Комисије је доступно упутство о начину израчунавања укупног прихода учесника у концентрацији у случајевима када се контрола стиче над делом предузећа и упутство за израчунавање укупног годишњег прихода повезаних учесника на тржишту, као и образац пријаве и образац пријаве у скраћеном облику.

Уредба о садржини и начину подношења пријаве концентрације, донета 2016. године, у великој мери је поједноставила и олакшала подношења пријаве концентрација, с обзиром на то да омогућава учесницима на тржишту да, под одређеним условима, Комисији поднесу пријаву концентрације у скраћеном облику и тако доставе знатно мање података и

документације. Тиме се знатно смањују трошкови за учеснике на тржишту, као и за Комисију, имајући у виду уштеду ресурса Комисије. Позитивни ефекти ове уредбе се и даље потврђују у пракси, што показују и подаци да је у 2018. години, највећи број скраћених поступака испитивања концентрација покренут управо подношењем пријаве концентрације у скраћеном облику, односно да је већина поднетих пријава поднета у скраћеном облику – 91,81% од укупног броја пријава.

У складу са ССП који предвиђа обавезу правилне и делотворне примене и спровођења права усклађеног са правом ЕУ, што значи и тумачење усклађеног права у складу са правом ЕУ, Комисија користи могућност да приликом испитивања дозвољености концентрација примењује правила ЕУ на наведени начин, што се види из њених бројних одлука у којима је приликом оцене концентрација имала у виду критеријуме заступљене у праву ЕУ (нпр. у погледу критеријума за оцену дозвољености, одређивања релевантног тржишта или у погледу условног одобравања концентрација).

Комисија примењује критеријуме који се примењују у праву ЕУ посебно према Уредби Савета (ЕЗ) бр. 139/2004 о контроли концентрација између учесника на тржишту из 2004. године (Council Regulation (EC) No 139/2004 of 20 January 2004 on the control of concentrations between undertakings, Official Journal, бр. L 24/2004), Обавештењу Европске комисије о надлежностима (Commission Consolidated Jurisdictional Notice under Council Regulation (EC) No 139/2004 on the control of concentrations between undertakings, O.J., бр. C. 95/2008), Обавештењу о ограничењима директно везаним и неопходним за концентрацију (Commission Notice on restrictions directly related and necessary to concentrations, O.J., бр. C. 56/2005), Обавештењу Европске комисије о релевантном тржишту (Commission Notice on the definition of the relevant market for the purposes of Community competition law, O.J., бр. C. 372/1997 и Смерницама ЕУ за оцену хоризонталних концентрација (Guidelines on the assessment of horizontal mergers under the Council Regulation on the control of concentrations between undertakings, O.J., бр. C. 31/2004). Истовремено, Комисија континуирано анализира и узима у обзир и одлуке Европске комисије и судску праксу ЕУ у погледу примене правила о контроли концентрација.

Сва решења којима се одлучује о дозвољености концентрације су јавно доступна на сајту Комисије, што доприноси обезбеђивању транспарентности праксе Комисије. Комисија објављује анонимизирани верзије одлука, у складу са Одлуком о начину објављивања одлука и аката и о замени, односно изостављању (анонимизацији) података у одлукама и актима Комисије од 7. фебруара 2017. године, ако је у предметном случају одобрена заштита података у складу са чланом 45. Закона.

Током 2018. године, Комисији су поднете укупно три иницијативе, и то: за испитивање повреде конкуренције настале спровођењем концентрација, за испитивање повреде конкуренције по службеној дужности у вези са спровођењем концентрације супротно обавези прекида и за понављање поступка испитивања концентрација. Поступање по основу поднетих иницијатива је у току.

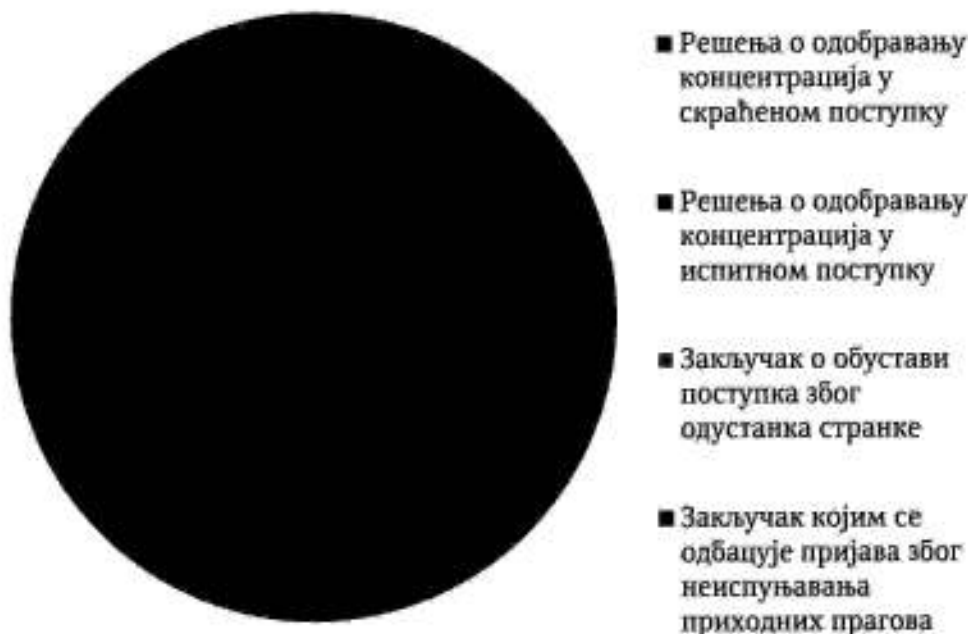

**ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПОСТУПАКА ИСПИТИВАЊА КОНЦЕНТРАЦИЈА
У 2018. ГОДИНИ:**

Врста поступка	Број поступака
Концентрације одобрене у скраћеном поступку (тип акта – решење)	158
Концентрације испитиване у поступку по службеној дужности (тип акта – решење), од тога: <ul style="list-style-type: none"> • условно одобрене • безусловно одобрена • поступак у току • повреда закона 	1 - - -
Обустављен поступак по пријави концентрације због одустанка странке (тип акта – закључак)	1
Одбачена пријава због неиспуњавања приходних прагова (тип акта – закључак)	6
УКУПНО ОКОНЧАНИХ ПОСТУПАКА	166
БРОЈ ПОСТУПАКА ПРЕНЕТИХ У 2019. ГОДИНУ	19

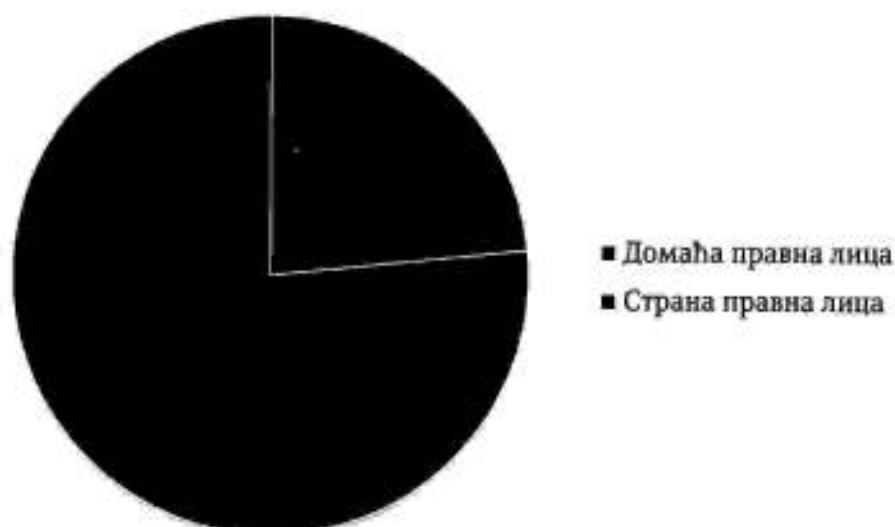

Графикон 16: Структура одлука којима се окончава поступак у сејменшту испитивања концентрација

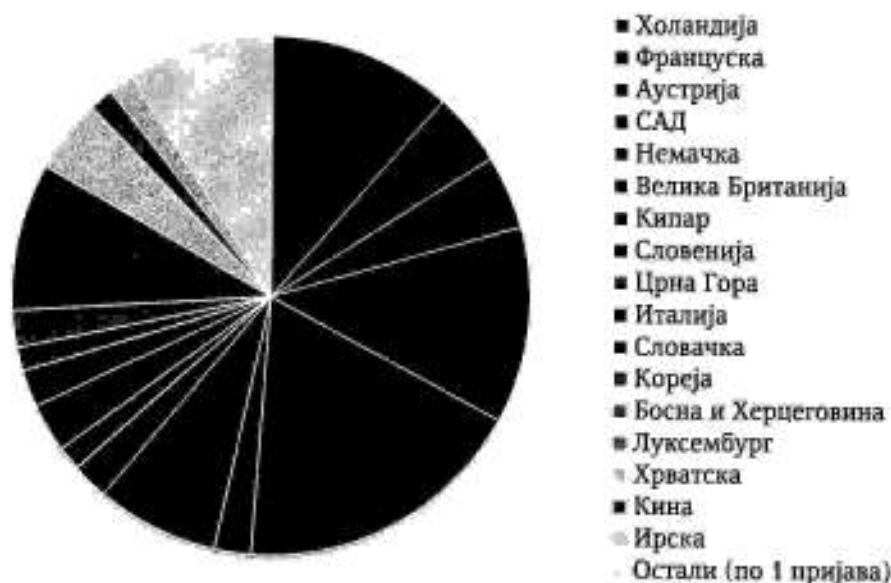
Током 2018. године, Комисија је примила до сада највећи број пријава концентрација, укупно 171, што у односу на претходну извештајну годину (2017) током које је поднето 138 пријава, представља раст од 24%. Већина поднетих пријава (157, односно 91,81%) поднета је у скраћеном облику, у складу са чланом 3. Уредбе о садржини и начину подношења пријаве концентрације. Од укупног броја поднетих пријава у 2018. години (171), њих 131, односно 76,61%, поднето је од стране иностраних правних лица, док су 40 пријаве концентрације (23,39%) поднете од стране домаћих правних лица, односно привредних субјеката – учесника на тржишту који су регистровани и активни на тржишту Републике Србије. Узимајући у обзир овај критеријум, структура подносилаца пријава поднетих током 2018. године остала је непромењена у односу на претходне године.

Графикон 17: Структура подносилаца пријава концентрације

Према броју поднетих пријава по критеријуму држава из којих потичу, у оквиру пријава поднетих од стране страних друштва издвајају се друштва из Немачке (24), САД (16), Холандије (14), Луксембурга (12) и Кипра (10). По шест пријава поднела су друштва регистрована у Француској, Аустрији и у Хрватској, четири пријаве друштва из Италије, по три пријаве друштва из Велике Британије, Словеније и Босне и Херцеговине, а по две пријаве друштва из Црне Горе, Кореје, Кине и Ирске. Друштва из тринаест држава поднела су по једну пријаву концентрације (Бугарска, Русија, Белорусија, Маурицијус, Израел, Јапан, Уједињени Арапски Емирати, Аустралија, Пољска, Мађарска, Канада, Швајцарска и Украјина).

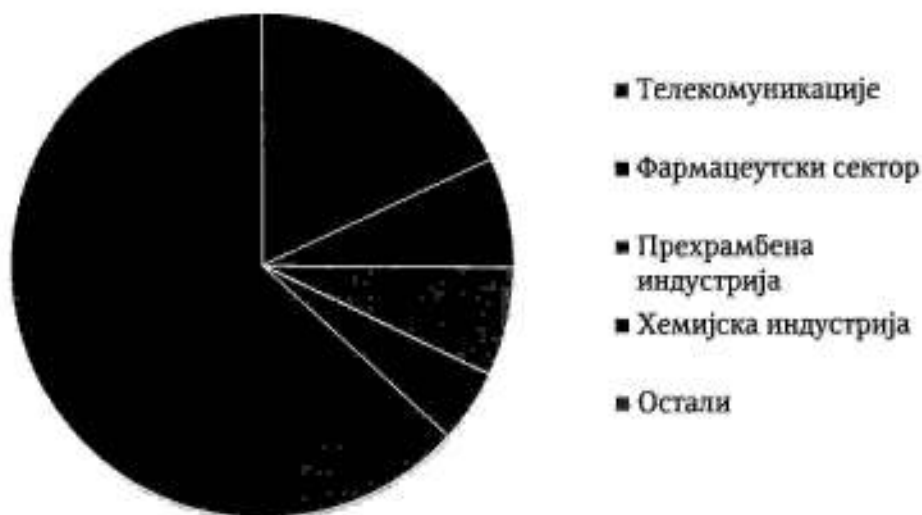
Графикон 18: Земља порекла подносиоца пријаве

Према критеријуму пословних активности које су од стране подносилаца најчешће пријављиване Комисији, издвајају се сектор телекомуникација и информационих технологија са 31 пријавом, фармацеутска и прехранбена индустрија са по 12 пријава и

хемијска индустрија са 8. Поред тога, значајан број пријава поднет је у областима попут банкарства, управљања некретнинама, металске индустрије, рециклаже отпада, пословне логистике итд.

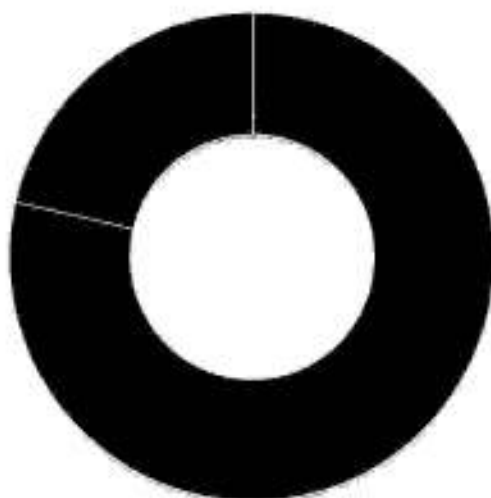
Графикон 19: Структура пословних активности у вези којих су подношене пријаве концентрација

Број поднетих пријава у 2018. години (171), као и концентрације које су реализоване на основу издатих одобрења Комисије за њихово спровођење током извештајног периода, указују на наставак растућег тренда заинтересованости страних инвеститора за улагање у српску привреду. Током 2018. године, дошло је до промене власништва над одређеним бројем домаћих привредних субјеката, приликом чега су њихови нови власници и контролори постале, непосредно или посредно, иностране компаније.

Члан 17. Закона дефинисао је случајеве у којима настаје концентрација учесника на тржишту. Када се укупан број издатих решења о одобравању концентрација у скраћеном поступку (158), разврста по овом законском критеријуму, види се да се највећи број издатих решења као и претходних година односи на оне случајеве у којима долази до стицања, од стране једног или више учесника на тржишту, непосредне или посредне контроле над другим учесником на тржишту, или његовим делом (124 одлуке, или 78,48%). У случају заједничког улагања два или више учесника на тржишту ради стварања новог учесника на тржишту, или стицања заједничке контроле над постојећим учесником на тржишту, који послује на дугорочној основи и има све функције независног учесника на тржишту, издато је 34 решења (21,52%). За разлику од претходних година, Комисија током 2018. године, није одлучивала ни о једној концентрацији која настаје по основу спајања или других статусних промена у којима долази до припајања учесника на тржишту у смислу закона којим се одређује положај привредних друштава.

Графикон 20: Законски основ одобрених конценџрација у скраћеном поступку

- Стицање, од стране једног или више учесника, непосредне или посредне контроле над другим учесником на тржишту
- Заједничко улагање два или више учесника на тржишту ради стварања новог учесника на тржишту, или стицање заједничке контроле над постојећим учесником на тржишту

7.1. КОНЦЕНТРАЦИЈЕ ОДОБрене У СКРАЉЕНОМ ПОСТУПКУ

7.1.1. Концентрације које настају стицањем од стране једног или више учесника на тржишту, непосредне или посредне контроле над другим учесником или више учесника на тржишту, или његовим делом (чл. 17. ст. 1. тач. 2. Закона):

1. Стицање непосредне контроле од стране привредног друштва *Knauf International GmbH*, СР Немачка, над пословањем које се састоји од производње и продаје модуларних спуштених плафона и које је у власништву привредног друштва *Armstrong World Industries*, Пенсилванија, а које обухвата пословање у његовим контролисаним друштвима у Европи, Африци, као и у области Блиског Истока и Пацифичког региона.
2. Стицање непосредне контроле *Јавног предузећа „Јуџоимпорт-СДПР“*, Република Србија, над Друштвом са ограниченом одговорношћу *„Ушва – Авио индустрија“ Панчево*, Република Србија.
3. Стицање појединачне контроле од стране привредног друштва *„OMV Refining & Marketing“ GmbH* Аустрија, над нафтним терминалом које се налази у *Lobau*, Аустрија у власништву привредног друштва *„Shell Austria Gesellschaft“ т. В. Н.*, Аустрија.
4. Стицање појединачне контроле од стране друштва *MOL Serbia d.o.o.*, Београд, над Нафтним терминалом које је тренутно у власништву друштва *Dunav Oil Term d.o.o.* из Сремских Карловаца, као и над новооснованим друштвом за посебне намене које ће стећи Речно пристаниште у лучкој зони у Сремским Карловцима, које је тренутно у власништву друштва *Naftachem d.o.o. Sremska Kamenska*.
5. Стицање контроле од стране привредног друштва *„ТЕННОРАПИР“ г.о.о.*, Београд, над привредним друштвом *„ТЕННОРАПИР СЕРВИС“ г.о.о.*, Нови Сад.
6. Стицање појединачне контроле од стране *„Drakkar Group“ S.A.*, Белгија, над привредним друштвом *„Nutriad Holding“ B.V.*, Холандија.

7. Стицање појединачне контроле од стране друштва *Solford Trading Limited*, Кипар, над циљним пословањем „Over-the-top“ платформом под заштићеним знаком „*VHOTT TV*“, која је у искључивом власништву привредног друштва *GROHS H&G d.o.o.*, Босна и Херцеговина.
8. Стицање контроле од стране привредног друштва „*AIK BANKA*“ *a.d.* Београд, Република Србија, над привредним друштвом „*Gorenjska Banka*“ *d.d.*, Словенија, куповином акција.
9. Стицање појединачне контроле од стране друштва *Pozavarovalnica Sava d.d.*, Словенија, над друштвом *НЛБ нов њензиски фонд а.д.* Скопје, Македонија.
10. Стицање појединачне контроле привредног друштва *The Walt Disney Company*, Сједињене Америчке Државе, над друштвом *Twenty-First Century Fox Inc.* Сједињене Америчке Државе.
11. Стицање контроле од стране привредног друштва *Нафтна индустрија Србије а.д.* Нови Сад, над следећим бензинским станицама: 1. бензинска станица „Беле кула“, Ниш и 2. бензинска станица „Црвени крст“, Ниш.
12. Стицањем непосредне контроле *Привредног друштва за производњу хлеба и њецива Дон Дон д.о.о.* Београд, над производним погоном у Великој Плани *Акционарској друштва Најредак Београд – у сшечају*.
13. Стицање појединачне контроле од стране привредног друштва „*Fabric (BC)*“ *S.r.l.*, Италија, над привредним друштвом „*Fedrigoni*“ *S.p.A.*, Италија, и његовим зависним друштвима.
14. Стицање појединачне контроле од стране друштва *Solford Trading Limited*, Кипар, над циљним пословањем „Over-the-top“ платформом под заштићеним знаком „*IPTV ILIRIA*“, која је у искључивом власништву привредног друштва *Dalex Media Group S.A.*, Република Панама.
15. Стицање контроле од стране друштва *Laboratoire HRA-Pharma SAS*, Француска, над глобалним имовинским правом на бренд *LYSODREN*, од друштва *Bristol-Myers Squibb Company*, САД.
16. Стицање посредне контроле од стране привредног друштва *KKR & Co. L.P.*, Сједињене Америчке Државе, над привредним друштвима: 1. *Unilever BCS Holdings B.V.*, Холандија, 2. *Unilever BCS IP Deutschland GmbH & Co OHG*, Немачка, 3. *Unilever BCS Deutschland Immobilien Leasing GmbH & Co OHG*, Немачка, и 4. *Elanthi S.A.*, Грчка.
17. Стицање контроле од стране привредног друштва „*Ferrero International*“ *S.A.*, Луксембург, над пословањем привредног друштва „*Nestlé USA*“, *Inc.*, Сједињене Америчке Државе, које се односи на производњу и продају кондиторских производа у Сједињеним Америчким Државама.
18. Стицање непосредне појединачне контроле од стране привредног друштва *Neregelia Trading Limited*, Кипар, над привредним друштвом *Nelo Energy d.o.o.* Добановци, Република Србија.
19. Стицање појединачне контроле од стране друштва *LyondellBasell Industries N.V.* Холандија, над друштвом *A.Schulman Inc.*, САД.
20. Стицање појединачне контроле од стране друштва „*VLET Holdings*“ *S.à.r.l.*, Луксембург, над друштвом „*Velvet Care*“ *sp. z. o.o.*, Пољска, и његовим зависним друштвом „*Velvet Care Professional*“ *sp. z. o.o.*, Пољска.
21. Стицање непосредне контроле од стране привредног друштва *Plastiche S.A.*, Луксембург, над привредним друштвом *Bamberger Polymers Corp.*, Сједињене Америчке Државе.

22. Стицање непосредне контроле *Привредног друштва за производњу хлеба и пшеница Дон Дон д.о.о. Београд*, Република Србија, над делом друштва *Пекарско д.о.о. Извор Параћин*, Република Србија, који може представљати самосталну пословну целину.
23. Стицање појединачне контроле од стране друштва *United Media S.à.r.l.*, Luksemburg, над имовином телевизијског канала *Српска научна телевизија*, Република Србија.
24. Стицање индиректне контроле од стране друштва *JT International Holding B.V.*, Холандија, над акционарским друштвима *„Donskoy Tabak“*, Руска Федерација, и *„Pereslavl Tabak“*, Руска Федерација.
25. Стицање појединачне контроле од стране друштва *Compagnie Générale des Établissements Michelin SCA*, Француска, над друштвом *Fenner PLC*, Уједињено Краљевство Велике Британије и Северне Ирске.
26. Стицање појединачне контроле привредног друштва *Daimler AG*, СР Немачка, над привредним друштвом *Inteligent Apps GmbH*, СР Немачка.
27. Стицање посредне контроле од стране привредног друштва *PPF Group N.V.*, Холандија, преко свог зависног друштва *PPF TMT Bidco 1 B.V.*, Холандија, над привредним друштвима: 1. *Telenor d.o.o. Beograd*, и његовим зависним друштвима и фондацијом, 2. *Telenor d.o.o. Podgorica* и његовом фондацијом, 3. *Telenor Magyarorszag Zrt*, Мађарска, 4. *Telenor Real Estate Hungary Zrt*, Мађарска, 5. *Telenor Common Operation Zrt*, Мађарска, и његовим огранцима, 6. *Telenor Бъларија ЕАД*, Бугарска.
28. Стицање контроле друштва *Siemens AG*, Немачка, над новим друштвом *Siemens Alstom S.A.* путем спајања мобилног бизниса који укључује шинске погонске дискове и повезане сервисне активности друштва *Siemens AG* и друштва *Alstom S.A.*, Француска,
29. Стицање контроле од стране привредног друштва *„VINCI Airports Serbia“ d.o.o.*, Република Србија, над пословањем привредног друштва *„AD AERODROM NIKOLA TESLA“*, које се односи на делатност управљања Аеродромом „Никола Тесла“ у Београду, Република Србија.
30. Стицање непосредне контроле привредног друштва *Унитарное предприятие по оказанию услуг „Велком“*, Република Белорусија над привредним друштвом *Открытое акционерное общество „Вишешский областной техно-торговый центр Гарант“*, Република Белорусија.
31. Стицање појединачне контроле од стране друштва *KKR & Co. L.P.*, SAD, над друштвом *Petainer Topco Limited*, London.
32. Стицање непосредне контроле привредног друштва *BASF SE*, Немачка, над пословањем које се односи на производњу и дистрибуцију семена поврћа привредног друштва *Bayer AG*, Немачка.
33. Стицање непосредне контроле од стране привредног друштва *Quinag Acquisition (FDI) Ltd*, Маурисијус, над привредним друштвом *Healthium Medtech Private Limited*, Индија.
34. Стицање контроле од стране привредног друштва *„Teva Pharmaceutical Industries Limited“*, Израел, над делом пословања привредног друштва *„PGT Healthcare“ LLP*, Сједињене Америчке Државе, које се односи на производњу и продају лекова који се издају без лекарског рецепта.
35. Стицање непосредне контроле привредног друштва *Електропривреда Црне Горе АД - Никшић*, Црна Гора, над привредним друштвом *Рудник уља АД - Пљева*, Црна Гора.

36. Стицање контроле привредног друштва *The Procter & Gamble Company*, Сједињене Америчке Државе, над привредним друштвима: 1. *Merck Selbstmedikation GmbH*, Немачка, 2. *Merck Consumer Health Care Ltd.*, Енглеска и Белс, 3. *Merck Médication Familiale S.A.S.*, Француска, 4. *Merck Consumer Health GmbH*, Немачка, 5. *Merck Consumer Health N.V/S.A.*, Белгија, и њихових седам зависних друштава, као и глобалним пословањем дијететским производима и лековима.
37. Стицање непосредне контроле од стране привредног друштва *Ferrero Trading Lux S.A.*, Луксембург, над привредним друштвом *Stelliferi & Itavex S.R.L.*, Италија.
38. Стицање појединачне контроле од стране друштва *LG Electronics Inc.*, Република Кореја, над друштвом *ZKW Holding GmbH*, Аустрија, и над друштвом *Mommert Gewerbeimmobilien Verwaltungs GmbH*, Аустрија.
39. Стицање контроле од стране привредног друштва „*Triglav INT holdinška družba*“, *d.d.*, Словенија, над привредним друштвом „*Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo*“ *d.d.*, Хрватска.
40. Стицање непосредне контроле од стране привредног друштва *Cheil Germany GmbH*, Немачка, над привредним друштвом *Centrade Integrated S.R.L.*, Румунија.
41. Стицање непосредне контроле Акционарској групи фабрика кондиторских производа *Параћинка Параћин, Параћин*, над делом имовине у власништву привредног друштва *Nestle Adriatic S d.o.o. Beograd-Surčin*, која је у вези са производњом производа робног брэнда „*Цицурин*“, као и над правима интелектуалне својине која се односе на овај брэнд.
42. Стицање посредне контроле од стране привредног друштва *Assicurazioni Generali S.p.A.*, Италија, преко својих зависних друштава *Generali CEE Holding B.V.*, Амстердам, и *Generali Życie Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.*, Пољска, над привредним друштвима *Concordia Polska Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych*, Пољска, и *Wielkopolskie Towarzystwo Ubezpieczeń Życiowych i Rentowych Concordia Capital S.A.*, Пољска.
43. Стицање непосредне контроле привредног друштва *Orbico d.o.o.*, Хрватска, над делом пословања привредног друштва *Бьюти-Лайн о.о.о.*, Белорусија, које се односи на велепродају козметичких производа намењених фризерским и козметичким салонима.
44. Стицање непосредне контроле од стране привредног друштва „*Mtel*“ *a.d. Banja Luka*, Босна и Херцеговина, над привредним друштвом *Telrad Net d.o.o. Bijeljina*, Босна и Херцеговина.
45. Стицање контроле од стране привредног друштва „*Телеком Србија*“ *a.g.*, над привредним друштвом „*GO4YU*“ *d.o.o.*, Београд.
46. Стицање појединачне контроле од стране друштва *Fabrika stočne hrane De Heus d.o.o. Šabac*, над покретном и непокретном имовином у власништву друштва *HZZ Komponenta d.o.o. Сурпја*.
47. Стицање појединачне контроле од стране привредног друштва „*Bain Capital Investors*“ *LLC*, Сједињене Америчке Државе, над привредним друштвом „*Gruppo Cordenons*“ *S.p.A.*, Италија.
48. Стицање непосредне контроле од стране привредног друштва *S&T AG*, Аустрија, над привредним друштвима: 1. *Kapsch EOOD*, Бугарска, 2. *Foreign Trade Unitary Enterprise Kapsch*, Белорусија, 3. *Kapsch CarrierCom d.o.o.*, Хрватска, 4. *Kapsch DOOEL Skopje*, Македонија, 5. *Kapsch d.o.o. Beograd*, Србија, 6. *Kapsch trgovina d.o.o.*, Словенија.
49. Стицање контроле од стране друштва „*Robert Bosch*“ *GmbH*, Немачка, над друштвом „*KSK Diagnostics*“ *GmbH*, Немачка.

50. Стицање контроле од стране привредног друштва „Worldline“ S.A., Француска, над следећим привредним друштвима: 1) „SIX Payment Services“ AG, Швајцарска; 2) „SIX Payment Services (Luxembourg)“ SA, Луксембург, 3) „SIX Payment Services (Europe)“ SA, Луксембург, и 4) „SIX Austria Holding“ GmbH, Аустрија.
51. Стицање непосредне контроле привредног друштва EKO Serbia a. d. Beograd (Novi Beograd), над бензинском станицом у власништву Пољопривредног газдинства Милош Симоновић, која се налази у Београду.
52. Стицање појединачне контроле од стране привредног друштва United Media S.à.r.l., Луксембург, над привредним друштвом Direct Media d.o.o. Beograd, укључујући друштва Pink M Company d.o.o. Podgorica, Црна Гора, и Pink BH Company d.o.o. Sarajevo, БиХ.
53. Стицање посредне контроле од стране привредног друштва Assicurazioni Generali S.p.A., Италија, преко свог зависног друштва Generali CEE Holding B.V., Амстердам, над привредним друштвом Adriatic Slovenica Zavarovalna družba d.d., Словенија.
54. Стицање непосредне појединачне контроле привредног друштва SKS 365 Group g.o.o. Београд, Република Србија, над привредним друштвом IBET 365 g.o.o. Београд, Република Србија.
55. Стицање појединачне контроле од стране привредног друштва AL Sirona (Luxembourg) Acquisition S.à r.l., Луксембург, над Zentiva групом друштва.
56. Стицање појединачне контроле од стране привредног друштва United Media S.à.r.l., Луксембург, над привредним друштвом Media Point d.o.o. Beograd.
57. Стицање појединачне контроле од стране друштва „Sidel Participations“ S.A.S., Француска, над друштвом „P.E.T. Engineering“ S.r.l., Италија.
58. Стицање контроле друштва Baumit GmbH, Немачка, над друштвима: Krusemark Edelputz GmbH & Co. KG, Немачка, Krusemark Schaefer Verwaltungs GmbH, Немачка, Schaefer Krusemark GmbH & Co. KG, Немачка, Schaefer Krusemark Vertriebs GmbH, Немачка и K+S Handelsgesellschaft für Maler- und Putzerbedarf mbH, Немачка.
59. Стицање контроле од стране привредног друштва „Hisense Group Co.“ Ltd., Кина, над привредним друштвом „Gorenje gospodinjiski aparati“ d.d., Словенија.
60. Стицање појединачне контроле од стране привредног друштва Direct Media d.o.o. Beograd, над привредним друштвима Pink M Company d.o.o. Podgorica, Црна Гора, и Pink BH Company d.o.o. Sarajevo.
61. Стицање посредне контроле од стране привредног друштва PPF Group N.V., Холандија, преко свог зависног друштва PPF Financial Holdings B.V., Холандија, над привредним друштвом Telenor Banka a.d. Beograd, Република Србија.
62. Стицање непосредне контроле од стране привредног друштва Ina-Industrija Nafta d.d., Хрватска, над привредним друштвом Eni Croatia B.V., Холандија.
63. Стицање појединачне контроле од стране друштва Buderus Heiztechnik AG, Швајцарска над привредним друштвом Walter Fischer Feuerungs-Service GmbH, Швајцарска.
64. Стицање контроле од стране привредног друштва Advent International Corporation, Сједињене Америчке Државе, над „Пословањем за дистрибуцију електричне енергије“ друштва General Electric Company, које чине привредна друштва GE Distributed Power Inc., Сједињене Америчке Државе, General Electric Austria GmbH, Аустрија, и Jenbacher International BV., Холандија.

65. Стицање непосредне контроле од стране привредног друштва *Croatia Osiguranje d.d.*, Хрватска, над привредним друштвом *Testing Centar d.o.o.*, Босна и Херцеговина.
66. Стицање непосредне контроле од стране привредног друштва *Croatia Osiguranje d.d.*, Хрватска, над привредним друштвом *Central osiguranje d.d.*, Босна и Херцеговина.
67. Стицање појединачне контроле од стране друштва *Ravago S.A.*, Велико Војводство Луксембург, преко новооснованих друштава за посебне намене, над циљним пословањем друштва *The Dow Chemical Company* из Сједињених Америчких Држава, које чини имовина која се односи на производњу, дистрибуцију и продају XPS пене.
68. Стицање непосредне појединачне контроле друштва *AsterFarm d.o.o. Beograd-Novi Beograd*, Република Србија, над *Здравственом установом аишеком „Leko-Vita“ Mladenovac*, Република Србија.
69. Стицање контроле од стране привредног друштва „*Bain Capital Investors*“ LLC, Сједињене Америчке Државе, над привредним друштвом „*Italmatch Chemicals*“ S.p.A., Италија.
70. Стицање контроле друштва *Beo Impera d.o.o.*, Република Србија, над друштвом *Batig d.o.o.*, Република Србија.
71. Стицање контроле од стране привредног друштва „*Bain Capital Investors*“ LLC, Сједињене Америчке Државе, над привредним друштвима „*Gist-Brocades International*“ B.V., Холандија, и „*DSM Sinochem Pharmaceuticals Pte*“ Ltd., Сингапур.
72. Стицање посредне контроле од стране привредног друштва *CVC Capital Partners SICA V-FIS S.A.*, Луксембург, преко новооснованог зависног друштва *Rossini Luxembourg S.a.r.l.*, Луксембург, над привредним друштвом *Fimef S.p.A.*, Италија и његовом зависном групом друштава *Recordati Industria Chimica e farmaceutica S.p.A.*, Италија.
73. Стицање појединачне контроле инвестиционог фонда *EQT VIII SCSp*, Луксембург, којим управља друштво *EQT Fund Management S.à.r.l.*, Луксембург, преко зависног друштва *Akita BidCo S.à.r.l.*, Луксембург, над друштвом *Antelope Torco S.C.A.*, Луксембург.
74. Стицање појединачне контроле од стране привредног друштва „*Balkans Real Estate*“ B.V., Холандија, над привредним друштвима „*BreAtt*“ B.V., Холандија, и „*SCIV Holding*“ B.V., Холандија.
75. Стицање контроле од стране привредног друштва *Sony Corporation of America*, САД, над привредним друштвом *DH Publishing L.P.*, Кајманска Острва.
76. Стицање контроле од стране привредног друштва „*Afos*“ SE, Француска, над привредним друштвом „*Syntel*“ Inc., Сједињене Америчке Државе.
77. Стицање непосредне контроле од стране привредног друштва *Limited Liability Company „METINVEST-SMC“*, Украјина, над привредним друштвом „*UNISTEEL*“ *Limited Liability Company*, Украјина.
78. Стицање непосредне контроле привредног друштва *Gimli Parent Corporation*, Сједињене Америчке Државе, над друштвом *Shamrock RB Holdings, Inc.*, Сједињене Америчке Државе.
79. Стицање појединачне контроле привредног друштва *Compagnie Generale des Etablissements Michelin*, Француска, преко свог зависног друштва за посебне намене *Canada Inc*, Канада, над привредним друштвом *Camso Inc*, Канада, и његовим зависним друштвима.

80. Стицање индивидуалне и непосредне контроле од стране привредног друштва *Kappa Star Limited*, Кипар, над друштвом *Heta Leasing d.o.o. Beograd*, Београд-Нови Београд.
81. Стицање појединачне контроле од стране друштва *Maven Bidco Limited*, Уједињено Краљевство, над привредним друштвом *Genius Sports Group Limited*, Енглеска.
82. Стицање посредне појединачне контроле од стране друштва „*JT International Holding B.V.*“, Холандија, преко свог зависног друштва у искључивом власништву *Japan Tobacco International (Bangladesh) Limited*, Бангладеш, над друштвом *United Dhaka Tobacco Company Limited*, Бангладеш.
83. Стицање непосредне појединачне контроле привредног друштва *Novelis Inc.*, Канада, над привредним друштвом *Aleris Corporation*, Сједињене Америчке Државе.
84. Стицање појединачне непосредне контроле привредног друштва *L'Oréal Deutschland GmbH*, Немачка, над привредним друштвима *Logokos Naturkosmetic AG* и *Logo-Bau GmbH&Co Grundstücksverwaltungs KG*, Немачка.
85. Стицање појединачне контроле од стране привредног друштва „*Stada Arzneimittel*“ *AG*, Немачка, над привредним друштвом „*Bioceuticals Arzneimittel*“ *AG*, Немачка.
86. Стицање непосредне појединачне контроле акционарског друштва Банка ДСК ЕАД, Бугарска, над друштвима *Societe Generale Expressbank*, Бугарска, и *Sogelife Bulgaria IJSC*, Бугарска.
87. Стицање непосредне појединачне контроле акционарског друштва *OTP Bank Nurt*, Мађарска, над друштвом *Banka Societe Generale Albania Sh.a.*, Албанија.
88. Стицање посредне контроле од стране привредног друштва *Assicurazioni Generali S.p.A.*, Италија, преко свог зависног друштва *Generali Finance Sp. z o.o.*, Пољска, над привредним друштвом *Bezpieczny.pl Sp. z o.o.*, Пољска.
89. Стицање контроле привредног друштва Телеком Србија а.г., Република Србија, над привредним друштвом за производњу, промет и инжењеринг *Kopernikus Technology d.o.o.*, Република Србија.
90. Стицање појединачне контроле од стране друштва *Amtcor Limited*, Аустралија, над привредним друштвом *Bemis Company INC.*, САД.
91. Стицање контроле друштва *KKR & Co. Inc.*, Сједињене Америчке Државе, преко зависног друштва *KKR Credit Advisors (US) LLC*, Сједињене Америчке Државе, над друштвом *Gibson Brands, Inc.*, Сједињене Америчке Државе.
92. Стицање непосредне појединачне контроле од стране привредног друштва *Empiret d.o.o.*, Србија, над привредним друштвом *GTC Business Park d.o.o. Beograd*, Србија.
93. Стицање непосредне појединачне контроле од стране привредног друштва *CEE-BIG B.V.*, Холандија, над привредним друштвом *Klipko d.o.o. Pančevo*, Србија.
94. Стицање контроле од стране привредног друштва *Veni d.o.o.*, Република Србија, над *Здравственом установом апотека Крсмановић*, Република Србија.
95. Стицање појединачне контроле од стране друштва *Делта Атар д.о.о.*, Београд (Нови Београд), над друштвом *Фабрика уља Дунавка д.о.о. Београд - у сечају*, Београд-Земун.
96. Стицање појединачне контроле привредног друштва *Zijin Mining Group Co. Ltd.*, НР Кина, над привредним друштвом *Рударско-Шојоницарски басен РТБ Бор д.о.о. Бор*, Република Србија.

97. Стицање контроле од стране *AD Medela Vrbas*, Република Србија, над *Фабриком кондиционерских производа Раваница доо*, Република Србија.
98. Стицање појединачне контроле од стране друштва *MHP SE*, Кипар, над друштвом *Perutnina Ptuj d.d.*, Словенија.
99. Стицање непосредне појединачне контроле од стране привредног друштва *Invej a.d. Beograd-Zemun*, Србија, над привредним друштвом *Sunce Fabrika Ulja i Biljnih Masti d.o.o. Sombor*, Србија.
100. Стицање непосредне појединачне контроле од стране привредног друштва *Ravago Chemicals S.A.*, Велико Војводство Луксембург, над привредним друштвима *KH Chemicals B.V.*, Холандија, и *KH Chemicals International B.V.*, Холандија.
101. Стицање посредне контроле од стране привредног друштва *Assicurazioni Generali S.p.A.*, Италија, преко свог зависног друштва *Generali Investments Holding S.p.A.*, Италија, над привредним друштвом *Sycamore Factory SAS*, Француска.
102. Стицање појединачне контроле привредног друштва *OMV Aktiengesellschaft*, Аустрија, над привредним друштвом *Sapura Upstream Sdn. Bhd.*, Малезија.
103. Стицање појединачне контроле од стране привредног друштва „*AL DAHRA AGRICULTURE*“ LLC, Уједињени Арапски Емирати, над имовином привредног друштва „*POLJOPRIVREDNA KORPORACIJA BEOGRAD AD*“, Падинска Скела, и његовим следећим зависним друштвима: 1) „*EKO-LAB DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA UPRAVLJANJE KVALITETOM*“, Београд, 2) „*PKB AGROEKONOMIK DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU – INSTITUT ZA NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD I TRANSFER TEHNOLOGIJE U POLJOPRIVREDI*“, Падинска Скела, и 3) „*VETERINARSKA STANICA PKB*“ g.o.o., Падинска Скела.
104. Стицање појединачне контроле од стране привредног друштва „*Mondo Inc*“ g.o.o., Република Србија, над привредним друштвом „*Adria Media Group*“ g.o.o., Република Србија, и над његовим следећим зависним друштвима: 1) „*Adria Media Magazine*“ g.o.o., Београд, Република Србија, 2) „*Adria Media Invest*“ g.o.o., Београд, Република Србија, 3) „*Adria Media Zagreb*“ d.o.o., Хрватска, као и над друштвом „*ADMATIC MEDIA*“ g.o.o., Београд, Република Србија.
105. Стицање непосредне појединачне контроле од стране привредног друштва „*Mtel*“ a.d. *Banja Luka*, Босна и Херцеговина, над привредним друштвом „*Blicnet*“ d.o.o. *Banja Luka*, Босна и Херцеговина.
106. Стицање контроле од стране *Привредног друштва за међународну и унутрашњу шпедицију и јавна складишта Transportšped доо Београд*, над Друштвом за шпедицију и услуге *Euroelite доо Београд*.
107. Стицање појединачне контроле од стране привредног друштва *Neregelia Trading Limited*, Кипар, над привредним друштвом *All Balkans Corporation sh.a.*, Албанија.
108. Стицање посредне контроле од стране привредног друштва *Smurfit Kappa Group plc*, Ирска, преко свог зависног друштва *Smurfit Kappa Europe B.V.*, Холандија, над привредним друштвима *Fabrika hartije Beograd d.o.o.*, Република Србија, и *Avala Ada d.o.o. Beograd*, Република Србија.
109. Стицање непосредне контроле привредног друштва *Телеком Србија а.г.*, Република Србија, над друштвом *Радијус Вектор д.о.о.*, Република Србија.
110. Стицање контроле привредног друштва *Телеком Србија а.г.*, Република Србија, над *Предузећем за аудио и видео комуникације AVCOM д.о.о.*, Република Србија.
111. Стицање појединачне контроле од стране друштва *Mayer-Melnhof Packaging International GmbH*, Аустрија, над друштвом *Eurasia Invest Holding AG*, Аустрија.

112. Стицање посредне контроле од стране привредног друштва *Assicurazioni Generali S.p.A.*, Италија, преко свог зависног друштва *Generali CEE Holding B.V.*, Холандија, над привредним друштвом *Union Investment Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.*, Пољска.
113. Стицање контроле друштва *KKR & Co. Inc.*, Сједињене Америчке Државе, преко зависног друштва *CK Holdings Co., Ltd.*, Јапан, над друштвима *Magneti Marelli S.p.A.*, Италија, и *Magneti Marelli Holding USA LLC*, Сједињене Америчке Државе, и над њиховим зависним друштвима.
114. Стицање појединачне контроле од стране друштва *CADM Holdings Limited*, Кипар, над друштвом *CADM Automotive Sp. z o.o.*, Пољска.
115. Стицање непосредне индивидуалне контроле друштва *A1 Telekom Austria AG*, Аустрија, над пословањем друштва *Unify GmbH*, Аустрија, у области пружања услуга приватних телефонских централа и повезаних услуга у Аустрији, укључујући инсталирану опрему и које представља самосталну пословну целину.
116. Стицање контроле од стране привредног друштва „*GO4YU*“ *doo*, Београд, над привредним друштвом „*LINKZYU Network*“ *GmbH*, Аустрија.
117. Стицање појединачне контроле од стране друштва *Evonik Industries AG*, Немачка, над целокупним пословањем *PeroxyChem-a*, преко куповине удела у следећим привредним друштвима: (i) *PeroxyChem Holding Company LLC*, Кајманска острва, (ii) *PeroxyChem Holdings LLC*, САД, и (iii) *PeroxyChem Cooperatief U.A.*, Холандија, укључујући њихова зависна друштва.
118. Стицање непосредне појединачне контроле од стране друштва *Harveast Holding Limited*, Кипар, над друштвом *Agrotime Invest Limited*, Кипар, чиме стиче посредну контролу и над друштвом *Agrotime Holding MC*, Украјина, и његовим зависним друштвима.
119. Стицање посредне индивидуалне контроле од стране привредног друштва *Rastoder d.o.o.*, Словенија, над привредним друштвом *Gorenje Surovina d.o.o.*, Словенија.
120. Стицање непосредне контроле привредног друштва *Телеком Србија а.г.*, Република Србија, над друштвом *MASKO d.o.o.*, Република Србија.
121. Стицање непосредне контроле привредног друштва *Petrol društvo za trgovinu naftom i naftnim derivatima d.o.o. Beograd (Rakovica)*, Београд, над бензинском станицом у власништву друштва „*NES PETROL TRADE*“ *d.o.o. Banja Luka*, Босна и Херцеговина, која се налази на територији града Новог Сада.
122. Стицање индивидуалне и непосредне контроле од стране привредног друштва *Triglav Skladi družba za upravljanje, d.o.o. Ljubljana*, Словенија, над привредним друштвом *ALTA Skladi, družba za upravljanje, d.d. Ljubljana*, Словенија.
123. Стицање појединачне контроле друштва *Schaeffler AG*, Немачка, преко зависног друштва *Schaeffler Technologies AG & Co. KG*, Немачка, над друштвом *ELMOTEC STATOMAT Holding GmbH*, Немачка.
124. Стицање појединачне контроле од стране привредног друштва „*KOPERNIKUS CORPORATION (CYPRUS)*“ *LTD*, Кипар, над привредним друштвима „*Antenna Serbia*“ *BV*, Холандија, и „*Antenna Montenegro*“ *BV*, Холандија, и над њиховим зависним друштвима.

7.1.2. Концентрације које настају у случају заједничког улагања, или стицања заједничке контроле (члан 17. став 1. тачка 3. Закона):

1. Заједничко улагање од стране друштва *Adient US LLC*, САД, и друштва *The Boeing Company*, САД, оснивањем друштва са ограниченом одговорношћу по законима државе Делавер, САД, са власничким учешћем *Adient*-а од 50,01% и власничким учешћем *Boeing*-а од 49,99% у заједничком улагању.
2. Успостављање заједничке контроле од стране привредних друштава „*Mino Investments Limited*“, Гернзи, „*MediCap Health Group S.à r.l.*“, Луксембург, и „*Klinika Miloš B.V.*“, Холандија, над привредним друштвом које треба да буде основано и које ће вршити контролу над привредним друштвима „*MediGroup SEE g.o.o.*“, Република Србија, и „*Personal Vision g.o.o.*“, Република Србија.
3. Успостављање заједничке контроле од стране привредног друштва *Neregelia Trading Limited*, Кипар, и физичког лица Шаби Дермакуа, држављанина Републике Србије, над привредним друштвом *All Balkans Corporation sh.a.*, Албанија.
4. Успостављање заједничке контроле од стране привредног друштва *General Electric Company*, Сједињене Америчке Државе, путем своје пословне јединице *GE Aviation*, САД, госпође *Simone Segredo*, држављанке Сједињених Америчких Држава, и господина *Raula Segredo*, држављанина Сједињених Америчких Држава, над привредним друштвом *Avionica, LLC*, Сједињене Америчке Државе.
5. Успостављање заједничке контроле привредног друштва *Сбербанк Русије*, Русија, и привредног друштва *Yandex N.V.*, Холандија, над привредним друштвом *Yandex.Market B.V.*, Холандија.
6. Заједничко улагање од стране привредног друштва *GE Oil & Gas Panafriana Holding I B.V.*, Холандија, и привредног друштва *Сибиншек o.o.o.*, Руска Федерација, оснивањем два друштва у Руској Федерацији, која ће пословати на дугорочној основи и имати све функције независног учесника на тржишту.
7. Успостављање заједничке контроле привредних друштава *Telenor Pakistan B.V.*, Холандија, и *Alipay (Hong Kong) Holding Limited*, Hong Kong, над друштвом *Telenor Microfinance Bank Limited*, Пакистан.
8. Успостављање заједничке контроле привредног друштва „*BSH Hausgeräte GmbH*“, Немачка, и друштва „*PUIG International S.A.*“, Швајцарска, над привредним друштвом „*Noustique Perfumes S.L.*“, Шпанија, у ком ће сваки од подносилаца пријаве имати по 50% удела и вршити заједничку контролу над циљним друштвом.
9. Заједничко улагање од стране привредних друштава *Bayerische Motoren Werke Aktiengesellschaft*, СР Немачка, и *Daimler AG*, СР Немачка, у циљу оснивања шест друштава заједничког улагања којима ће пренети своја постојећа пословања у вези услуга мобилности у следећим пословним сегментима услуга: дељења превоза, ванлинијског услужног превоза, паркирања, пуњења електричних аутомобила, мултимодалне платформе, и другим „на захтев“ услугама мобилности, при чему ће сва пословати на дугорочној основи и имати све функције независног учесника на тржишту.
10. Успостављање заједничке контроле привредних друштава *Mitsui & Co. Ltd.*, Јапан, и *Kansai Paint Co. Ltd.*, Јапан, над привредним друштвом *Kansai Helios Coatings GmbH*, Аустрија.
11. Успостављање заједничке контроле од стране привредног друштва „*Телеком Србија a.g.*“, Република Србија, над привредним друштвом „*GO4YU d.o.o.*“,

- Република Србија, коју ће вршити са другим чланом овог друштва, привредним друштвом „DIMEDIA GROUP LIMITED“, Хонг Конг.
12. Успостављање заједничке контроле над друштвом *Merkur Gaming Slots d.o.o.*, Република Србија, коју ће вршити привредно друштво *adp Gauselmann GmbH*, Немачка, и Александар Јојић.
  13. Заједничко улагање од стране привредних друштава *Thyssenkrupp Technologies Beteiligungen GmbH*, Немачка, и *Orchid Netherlands (No. 1) B.V.*, Холандија, до ког долази интегрисањем пословања у области пласног угљеничног челика *thyssenkrupp* Групе и *Tata Steel* Групе, укључујући пословање *thyssenkrupp* Групе у области ваљалоника челика у друштво *thyssenkrupp Netherlands Project B.V.*, Холандија, које ће у будућности пословати под именом *thyssenkrupp Tata Steel B.V.*
  14. Успостављање посредне заједничке контроле од стране привредних друштава *Ina-Industrija Nafta d.d.*, Хрватска, и *Prvo Plinarsko Društvo d.o.o.*, Хрватска, преко зависног друштва *Terra Mineralna Gnojiva d.o.o.*, Хрватска, над привредним друштвом *Petrokemija d.d.*, Хрватска.
  15. Успостављање посредне заједничке контроле од стране привредних друштава *Messer Group GmbH*, Немачка, и *CVC Capital Partners SICAV-FIS S.A.*, Луксембург, преко зависног друштва *MG Industries GmbH*, Немачка, над одређеним зависним друштвима и имовином у Северној и Јужној Америци, привредних друштава *Linde Aktiengesellschaft*, Немачка, и *Praxair, Inc.*, Connecticut.
  16. Успостављање заједничке контроле од стране друштва *NEPT Holdings S.à.r.l.*, Луксембург, фондације *Luski Foundation*, господина *Mirio Troi*, Италија, господина *Enrico Accettola*, Италија, господина *Dominik Sliwowski*, Пољска и друштва *365 Giorni s. r. l.*, Италија, над друштвом *ITP S.A.*, Пољска.
  17. Успостављање заједничке контроле од стране привредног друштва *MET Renewables AG*, Швајцарска, над друштвом *NIS Energowind d.o.o. Beograd (Palilula)*, коју ће вршити са другим чланом, друштвом *O Zone AD Beograd*.
  18. Успостављање заједничке контроле од стране друштва *Tymarsia Holdings Limited*, Кипар, и друштва *Restrampello Holdings Limited*, Кипар, над друштвом *Neregelia Trading Limited*, Кипар.
  19. Успостављање заједничке контроле променом облика контроле из појединачне у заједничку, од стране друштва *Adient Global Holdings Ltd*, САД, и друштва *Yanfeng Automotive Interior Systems Kft*, Мађарска, над друштвом *Adient Interiors d.o.o. Крагујевац*, Србија, Република Србија.
  20. Заједничко улагање привредних друштава *Dr. Ing. h.c. F. Porsche Aktiengesellschaft*, Немачка, и *Schuler Aktiengesellschaft*, Немачка, у циљу стварања новог учесника на тржишту који послује на дугорочној основи и има све функције независног учесника на тржишту, а чији је циљ пружање услуга формирања металних делова трећим лицима.
  21. Успостављање посредне заједничке контроле привредних друштава *Budamar Logistics, a. s.*, Словачка, и *Optifin Invest s.r.o.*, Словачка, над целокупном имовином друштва *WBN Zwischenholding GmbH*, Немачка, над којом је покренут стечајни поступак и која обухвата некретнине и производна постројења и погоне за производњу теретних вагона, шкољки за трамваје и железничких компоненти.
  22. Успостављање заједничке индиректне контроле од стране привредних друштава *Daimler AG*, СР Немачка, и *Volkswagen Financial Services AG*, СР Немачка, над друштвом *Mobility Trader Holding GmbH*, СР Немачка.

23. Промена броја чланова који врше заједничку контролу над друштвом *NDM Asset Resolution d.o.o. Beograd*, стицањем заједничке контроле над овим друштвом од стране физичких лица *Небојше Шарановића* из Београда, *Небојше Јанковића* из Београда, *Дејана Драгојевића* из Београда, и *Martina Kammermeiera* са пребивалиштем у Бечу, Република Аустрија, и преко овог друштва стицањем посредне заједничке контроле над друштвом *Heta Asset Resolution d.o.o. Beograd*, и његовим зависним друштвима.
24. Успостављање заједничке контроле друштва *ZF Friedrichshafen AG*, Немачка, преко зависног друштва *Zukunft Ventures GmbH*, Немачка, над друштвом *ASAP Holding GmbH*, Немачка, коју ће вршити са друштвима *MINE Beteiligungs GmbH*, Немачка, и *GS Group GmbH*, Немачка, досадашњим вршиоцима заједничке двостране контроле.
25. Успостављање заједничке контроле од стране друштва *Bosch Thermotechnik GmbH*, Немачка, и друштва *ads-tec GmbH*, Немачка, над друштвом *ads-tec Energy GmbH*, Немачка.
26. Успостављање индиректне заједничке контроле друштава *Axel Springer SE*, Немачка, *Purplebricks Group plc*, Уједињено Краљевство, и *Project A Ventures II GmbH & Co. KG*, Немачка, над друштвом *Homeday GmbH*, Немачка, при чему, накнадно може доћи до промене описане трочлане заједничке контроле у двочлану, коју би наставили да врше друштва *Axel Springer SE* и *Purplebricks Group plc*.
27. Успостављање заједничке контроле од стране физичких лица *Небојше Шарановића*, Београд, *Небојше Јанковића*, Београд и *Владана Живуловића*, Београд и привредног друштва *Thrax Invest eood*, Бугарска, над привредним друштвом „*Crest Development*“ *g.o.o.*, Београд.
28. Заједничко улагање привредних друштава *LG Electronics Inc.*, Јужна Кореја, и *Lufthansa Technik AG*, Немачка, у циљу стварања нових учесника на тржишту, који ће се примарно бавити следећим: једно друштво ваздухопловним и кабинским системима управљања; друго друштво анимирањем путника на лету и системима за приказивање забавног садржаја, док ће се се треће новоосновано друштво бавити продајом, маркетингом и пружањем услуга путницима прве класе, при чему ће сва друштва пословати на дугорочној основи и имати све функције независних учесника на тржишту.
29. Успостављање заједничке контроле од стране привредних друштава *Fresenius Medical Care Beteiligungsgesellschaft mbH*, Немачка, које је у искључивом власништву *Fresenius Medical Care AG & KGaA*, Немачка, и *KR² GmbH*, Немачка, над привредним друштвом *D.Med Consulting GmbH*, Немачка.
30. Успостављање заједничке контроле привредних друштава *Budamar Logistics, a. s.*, Словачка, и *Optifin Invest s.r.o.*, Словачка, над друштвом *ELH Waggonbau Niesky GmbH*, Немачка, коју ће наставити да врше и након спајања овог друштва са друштвима *ELH Eisenbahnlaufwerke Halle GmbH & Co. KG*, Немачка, и *ELH Eisenbahnlaufwerke Halle Verwaltungs GmbH*, Немачка, која ће након спајања пословање наставити као друштво *ELH Waggonbau Niesky GmbH*.
31. Заједничко улагање привредних друштава *Banca Generali S.p.A.*, Италија, и *Saxo Bank A/S*, Данска, до ког долази оснивањем акционарског друштва *BG Saxo Societa Di Intermediazione Mobiliare S.P.A.*, Италија, које ће пословати на дугорочној основи и имати све функције независног учесника на тржишту.
32. Успостављање заједничке контроле од стране *Европске банке за обнову и развој*, Уједињено Краљевство Велике Британије и Северне Ирске, над привредним

друштвом *PREDUZEĆE ZA PROIZVODNJU I PROMET NAMEŠTAJA FORMA IDEALE DOO*, коју ће вршити са осталим члановима овог друштва, физичким лицима *Владимиром Лазаревићем*, Крагујевац, и *Николом Лазаревићем*, Крагујевац.

33. Успостављање заједничке контроле од стране друштва *WOHO Holdings Limited*, Кипар, и физичког лица *Dariusza Bakowskog*, држављанина Пољске, над друштвом *WDX S.A.*, Пољска.
34. Успостављање заједничке контроле привредних друштава *Budamar Logistics, a. s.*, Словачка, и *Optifin Invest s.r.o.*, Словачка, над друштвом *TATRAVAGÓNKA a. s.*, Словачка.

7.2. ПРИЈАВЉЕНЕ КОНЦЕНТРАЦИЈЕ О КОЈИМА ЈЕ РЕШАВАНО У ПОСТУПКУ ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ

Compagnie des Levures Lesaffre S.A. – Alltech РС Ферментациона индустрија доо Сента

Комисија је 2. фебруара 2018. године, након спроведеног испитног поступка, условно одобрила концентрацију учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране привредног друштва *Compagnie des Levures Lesaffre S.A.*, Француска, куповином 100% удела у привредном друштву *Alltech РС Ферментациона индустрија доо Сента*, Република Србија.

У испитном поступку су оцењивани ефекти концентрације на следећим релевантним тржиштима производа у Републици Србији:

- тржиште производње и продаје пекарског квасца и
- тржиште производње и продаје екстракта квасца.

Из целокупног утврђеног чињеничног стања, Комисија је закључила да ће спровођењем ове концентрације друштво *Compagnie des Levures Lesaffre S.A.* ојачати постојећи доминантан положај на релевантном тржишту производње и продаје пекарског квасца у Републици Србији. Наиме, пре спровођења концентрације ово друштво је имало убедљиво највећи тржишни удео на овом релевантном тржишту (60-70%), а након спровођења концентрације, његов удео само може бити повећан, с обзиром на то да циљно друштво има једини производни капацитет у Републици Србији. До повећања би могло да дође и ако *Lesaffre* прекине услужну производњу за друштво ПИП д.о.о. Нови Сад. Комисија је такође констатовала да ће стицалац контроле стећи доминантан положај на тржишту екстракта квасца у Републици Србији, пре свега у производњи а следствено и у продаји. У складу са наведеним, одређени су посебни услови и рокови за њихово извршење, и то:

- Обавеза извештавања о степену искоришћености капацитета друштва *Alltech Serbia d.o.o.* Сента,
- Обавеза извештавања о производњи екстракта квасца друштва *Alltech Serbia d.o.o.* Сента,
- Обавеза извештавања о производњи пекарског квасца од стране *Alltech Serbia d.o.o.* Сента, и
- Обавеза извештавања о разлозима у случају прекида услужне производње компримованог пекарског квасца за ПИП д.о.о. Нови Сад.

Савет Комисије је на седници одржаној дана 02.02.2018. године донео решење којим је ова концентрација условно одобрена.

7.3. ПРАЋЕЊЕ ИЗВРШАВАЊА ПРОПИСАНИХ УСЛОВА У УСЛОВНО ОДОБРЕНИМ КОНЦЕНТРАЦИЈАМА

Комисија је и током 2018. године пратила начин извршавања и спровођења услова који су у претходним годинама прописани и садржани у донесеним решењима Комисије, а представљали су обавезу појединих учесника на тржишту у свим појединачним случајевима условног одобравања концентрација, а чије се важење односило и на извештајну годину. У дефинисаним временским интервалима који су одређени сваким појединачним управним актом, којим је решавано о условном одобрењу концентрација, Комисија је кроз достављене извештајне материјале, пратила на који начин субјекти према којима су ти услови прописани, исте спроводе. Учесници на тржишту који имају обавезу да поштују прописане услове, Комисији подносе периодичне извештаје којима је обавештавају о начину, степену и динамичности извршавања наложених услова. Комисија се упознаје са оваквом врстом извештаја, разматра их, и о свом ставу по питању истих обавештава учесника на тржишту на кога се такве мере односе.

Поступање учесника на тржишту привредног друштва:

Agrokor d.d. у односу на наложене структурне мере и мере понашања садржане у решењу Комисије од 25.12.2013. године

Савет Комисије је 25.12.2013. године донео решење којим је одобрено спровођење концентрације учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Agrokor, над друштвом Poslovni sistem Mercator d.d., под условом извршења мера понашања и прописаних структурних мера.

Дана 27. јуна 2014. године, дошло је до реализације купопродаје акција друштва Mercator, након чега је Agrokor постао власник 53,12% акција овог друштва. Сходно томе, рокови за извршење мера прописаних решењем Комисије, започели су да теку дана 27. јуна 2014. године („Почетни дан“). Наложене структурне мере друштво Agrokor извршило је почетком 2016. године, што је садржано у Извештају Комисије за 2016. годину.

У ставу III решења Комисије, у циљу спровођења мера понашања, прописана је обавеза друштву Agrokor да у року од 15 дана од Почетног дана, а потом у истом року од 15 дана од сваке годишњице Почетног дана закључно са петом годишњицом (што значи да је рок за подношење последњег годишњег извештаја ове врсте, прва половина јула 2019. године), Комисији доставља извештај који се састоји од:

- Обрасца основног уговора о купопродаји које IDEA, односно Mercator-S, закључује са својим добављачима;
- Копија у том тренутку важећих уговора о купопродаји робе (са свим анексима и прилозима) који су IDEA и Mercator-S закључили са пет највећих добављача из сваке од категорија: кечап, мајонез, маргарин, сладолед, смрзнута риба, смрзнута поврће, смрзнута тесто и пецива, сунцокретово уље и вода;
- Информацију о добављачима сарстаних у категорију малих и средњих предузећа, у смислу промена насталих у пословним односима са тим добављачима (почетак

сарадње, прекид сарадње, проширење или сужење асортимана и образложење наведених промена).

Достављањем претходно наведене документације и информација дефинисаних у тачкама 3.1 и 3.2 става III предметног решења Комисије, Агтоког је за 2018. годину извршио обавезу достављања извештаја, чиме је у целости испунио од стране Комисије прописане услове у облику мера понашања. Наредни, последњи извештај, Агтоког је дужан да достави Комисији најкасније до средине јула 2019. године.

Поступање учесника на тржишту привредног друштва:

Суноко доо Нови Сад у односу на наложене структурне мере и мере понашања садржане у решењу Комисије од 11.08.2016. године

Савет Комисије је 11.08.2016. године, донео решење којим се условно одобрава спровођење концентрације која настаје стицањем контроле привредног друштва Суноко, над привредним друштвом Star Шећер доо Сента, а тиме и над Фабриком шећера ТЕ-ТО Сента АД.

Решењем Комисије привредном друштву Суноко наложени су услови у виду мера понашања и обавезног редовног извештавања Комисије са циљем очувања тржишне структуре и остатка свих производних капацитета укључујући и шећерану ТЕ-ТО Сента на тржишту, транспарентног праћења евентуалне промене нивоа цена шећера на тржишту, унапређења транспарентности политике продаје шећера и пословних односа са купцима, као и пуног информисања Комисије о нивоу и врсти инвестиција које ће се реализовати у шећерани ТЕ-ТО Сента са циљем повећања производне ефикасности.

Дана 1.марта 2018. године, привредно друштво Суноко је доставило Комисији Извештај о извршењу мера понашања одређених решењем Комисије, који садржи информације о прерађеној количини шећерне репе у фабрикама привредног друштва Суноко, информације о јавном оглашавању продаје фабрике у случају ликвидације или одлуке правног лица која за последицу има трајно затварање неке од шећерана под његовом контролом, информације о ценама шећера, информације о политици продаје шећера према домаћим купцима, информације о евентуалним изменама важећих уговора друштва ТЕ-ТО са купцима и разлозима за измене и информације о мерама и радњама предузетим са циљем одржања пословања друштва ТЕ-ТО.

Решењем Комисије је прописана и обавеза извештавања у случају промене цене шећера посебно за тржиште Републике Србије, ЕУ, СЕФТА и евентуално трећа тржишта, на паритету FCO шећерана, без ПДВ-а, уз достављање образложења узрока и интензитета насталих промена. Привредно друштво Суноко, је у оквиру предметног Извештаја доставило и извештај о кретању цена шећера чиме је у потпуности испунило и обавезу извршења мера понашања одређених решењем Комисије.

Достављањем претходно наведених података, информација и документације, привредно друштво Суноко је у року и у целости испунило прописане услове у облику мера понашања за 2018. годину.

Имајући у виду чињеницу да је Привредни суд у Суботици дана 25. маја 2017. године донео Решење којим се отвара стечајни поступак над А.Д. Фабриком шећера ТЕ-ТО Сента због

трајније неспособности за плаћање и да је поступак стечаја у току, те чињеницу да је Привредни суд у Суботици дана 20. септембра 2017. године својим Решењем одредио спровођење банкротства над А.Д. Фабриком шећера ТЕ-ТО Сента уновчењем имовине стечајног дужника, стечајни управник је у складу са законским одредбама и стандардима продаје започео поступак процене и продаје целокупне имовине стечајног дужника. На седници Одбора поверилаца одржаној дана 12. фебруара 2018. године, стечајни управник је, уз сагласност свих чланова ОП донео Одлуку о избору најповољнијег понуђача за процену имовине стечајног дужника.

Окончање процене имовине стечајног дужника предвиђено је до краја новембра 2018. године, након чега ће бити формирано више продајних целина, због различитих локација имовине, а планирано је, да продаја, методом јавног надметања, буде оглашена до 15. децембра 2018. године. У складу са законским одредбама и стандардима продаје, очекује се да ће прво јавно надметање бити заказано за другу половину јануара 2019. године. Стечајни управник ће Комисију о исходу оглашене продаје (о учесницима у поступку јавне продаје и о изабраном купцу/купцима имовине), благовремено обавестити.

Поступање учесника на тржишту привредног друштва:

СББ доо Београд у односу на наложене структурне мере и мере понашања садржане у решењу Комисије од 13.03.2017. године

Савет Комисије је 13.03.2017. године, донео решење којим се условно одобрава спровођење концентрације која настаје стицањем контроле привредног друштва СББ, над привредним друштвом Интерактивне кабловске обједињене мреже - I.KOM доо Београд.

У циљу извршења обавеза прописаних из Решења Комисије, друштво SBB је известило Комисију да је дана 11.10.2018. године Повереник за продају доставио понуду са спецификацијом објеката, поднету од стране јединог заинтересованог купца BEOTELNET-ISP DOO (у даљем тексту: БЕОТЕЛНЕТ-ИСП) за куповину Инфраструктуре у 653 објеката на територији града Београда. СББ је прихватио понуду и дана 12.10.2018. године, потписао је са купцем БЕОТЕЛНЕТ-ИСП Уговор о продаји паралелне секундарне кабловске инфраструктуре у објектима у којима постоји преклапање инфраструктуре СББ и И.КОМ (у даљем тексту: Уговор), сходно чему је извршена примопредаја предметне инфраструктуре. СББ је уз Извештај доставио и наведени Уговор.

Достављањем претходно наведеног Извештаја са пратећом документацијом, друштво СББ је у року и у целости испунило од стране Комисије прописане услове у облику структурних мера, које се односе на обавезу дезинвестирања паралелне секундарне мрежне инфраструктуре у зградама где постоје преклапања између учесника на тржишту. У односу на наложене мере понашања, друштво СББ је у обавези да до 13. априла 2019. године, у случају да дође до промене цене, у року од 15 (петнаест) календарских дана од дана промене малопродајне цене основног пакета услуге медијских садржаја, Комисији за заштиту конкуренције достави, писаним и електронским путем, извештај који ће садржати податке о промени малопродајне цене основног пакета услуге дистрибуције медијских садржаја, уз образложење узрока промене цене.

Поступање учесника на тржишту привредног друштва:

Compagnie des Levures Lesaffre S.A. у односу на наложене мере понашања садржане у решењу Комисије од 2. фебруара 2018. године

Савет Комисије је 2.02.2018. године, донео решење којим се условно одобрава спровођење концентрације која настаје стицањем контроле привредног друштва *Compagnie des Levures Lesaffre S.A.*, над привредним друштвом *Alltech Serbia d.o.o.* Сента.

У циљу извршења обавеза, привредно друштво *Compagnie des Levures Lesaffre S.A.* је дана 2.априла 2018. године, доставило писано обавештење са обавезним елементима у складу са решењем Комисије у предвиђеном року. Комисији су достављени подаци који се односе на степен искоришћености производних капацитета, обим и вредност производње екстракта квасца, као и на обим и вредност производње и продаје пекарског квасца (посебно за течни, компримовани и суви) друштва *Alltech Serbia d.o.o.* Сента у 2017. години. Овим поднеском, Комисија је такође обавештена о промени пословног имена друштва *Alltech Serbia d.o.o.* Сента у *Biospringer RS d.o.o.* Сента.

Достављањем претходно наведених података дефинисаних у решењу Комисије, привредно друштво *Compagnie des Levures Lesaffre S.A.* је за 2017. годину извршило обавезу достављања извештаја, чиме је у року и у целости испунило прописане услове од стране Комисије. Комисија ће и у наредној години наставити праћење мера понашања од стране овог друштва.

7.4. ИСПИТИВАЊЕ КОНЦЕНТРАЦИЈА СПРОВЕДЕНИХ БЕЗ ОДОБРЕЊА КОМИСИЈЕ

Прекид поступка по службеној дужности: **East Media - Политика новине и магазини (ПНМ)**

Закључком Савета Комисије од 25.03.2015. године прекинут је, због постојања претходног питања, поступак по службеној дужности покренут закључком председника Комисије од 27.11.2014. године, против руског друштва *East Media* ради испитивања спроведене концентрације која није одобрена у складу са Законом. Предметна концентрација је настала куповином од стране наведеног руског друштва 50% удела у друштву ПНМ, од аустријског друштва *Ost holding GmbH*, повезаног правног лица друштва *WAZ Medienbeteiligungsgesellschaft Balkan GmbH* из Есена (WAZ) Немачка.

Прекид предметног поступка ће трајати док Државно правобранилаштво Републике Србије не реши претходно питање, а из разлога што Комисија није надлежна за његово решавање. Претходно правно питање се тиче валидности – могуће ништавости купопродајног уговора између *East Media* и *Ost holding* који представља правни основ предметне концентрације. Наведено је проистекло из утврђене могућности да, приликом продаје друштву *East Media* 50% удела у друштву ПНМ-у продавац *Ost holding* није поступио у складу са оснивачким актом друштва ПНМ-а, ускративши припадајућа и јасно опредељена приоритетна права другом члану друштва ПНМ-а, друштву Политика ад, које је у већинском власништву Републике Србије.

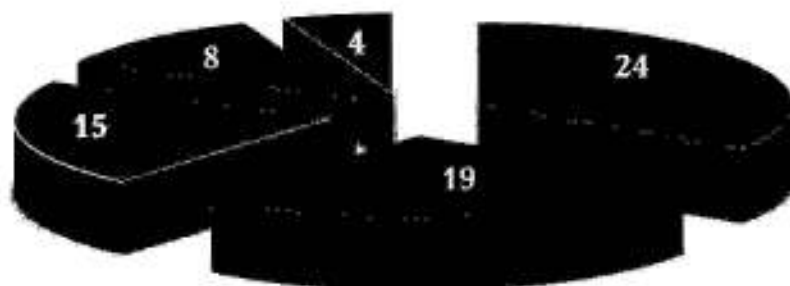
Одредбом члана 2. став 2. Закона о правобранилаштву („Службени гласник РС“, број 55/2014), утврђено је да послове правобранилаштва за заштиту имовинских права и интереса Републике Србије обавља Државно правобранилаштво.

8. МИШЉЕЊА

У 2018. години Комисија је издала 70 мишљења, од чега је највећи број мишљења дат по одредбама Закона о стечају (24), а прате га мишљења о примени одредаба Закона које се односе на концентрације (19) и на одредбе које се односе на повреде конкуренције (15). Осам мишљења је дато на предлоге прописа и важеће прописе који имају утицај на конкуренцију, док су четири мишљења дата на извештаје регулаторних тела.

Графикон 21: Структура издатих мишљења

- Мишљења по члану 157. Закона о стечају
- Мишљење о примени одредби Закона о заштити конкуренције које се односе на концентрације
- Мишљења на одредбе које се односе на повреде конкуренције
- Мишљења дата на предлоге прописа и важеће прописе који имају утицај на конкуренцију
- Мишљења дата на извештаје регулаторних тела

8.1. МИШЉЕЊА НА ПРЕДЛОГЕ ПРОПИСА И ВАЖЕЋЕ ПРОПИСЕ КОЈИ ИМАЈУ УТИЦАЈ НА КОНКУРЕНЦИЈУ НА ТРЖИШТУ

Комисија је у току 2018. године дала мишљења надлежним органима на нацрте, односно предлоге прописа који имају утицај на конкуренцију, и то:

- мишљење на Нацрт закона о изменама и допунама Закона о жиговима;
- мишљење на Нацрт закона о изменама и допунама Закона о превозу путника у друмском саобраћају;
- мишљење на Нацрт закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја (у оквиру јавне расправе);
- мишљење на Предлог закључка Владе Републике Србије којим се усваја Преговарачка позиција Републике Србије за Преговарачко поглавље 14-Транспортна политика, са образложењем, сажетком и текстом Преговарачке позиције;
- мишљење на Предлог уредбе о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика;
- мишљење на Нацрт Закона о агенцијском запошљавању;
- мишљење на Нацрт закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја (по захтеву МДУЛС);
- мишљење на Нацрт закона о здравственој заштити;

Мишљење на Нацрт закона о изменама и допунама Закона о жиговима

Министарство просвете, науке и технолошког развоја доставило је Комисији, Нацрт Закона о изменама о допунама Закона о жиговима, ради давања мишљења.

Комисија је у мишљењу констатовала да би предложени Нацрт закона о изменама и допунама Закона о жиговима требало да обухвати и измену члана 40. Закона о жиговима („Службени гласник РС“, број 104/2009 и 10/2013). У вези са тим указано је да постојеће законско решење предвиђа принцип националног исцрпљења жига, уместо опште прихваћеног концепта међународног исцрпљења жига. Према наведеној одредби носилац жига нема право да спречи промет робе која носи његов жиг, у случају да је ту робу по први пут ставио у промет у Републици Србији носилац жига, или лице које је он овластио.

Из наведене одредебе следи *argumentum a contrario* да носилац жига (увозник) има право да трећим лицима забрани промет робе, уколико су та трећа лица, без знања или дозволе носиоца жига, ставила у промет робу у Републици Србији (забрана паралелног увоза).

Ради отклањања ефеката које постојеће законско решење производи на тржишту Републике Србије предложено је да се у члану 40. став 1. речи „у Републици Србији“ замене речима „било где у свету“.

У мишљењу је наведено да проширење ексклузивних права усмерених на забрану паралелног увоза на начин како је то дефинисано у конкретном случају, Законом о жигу, заиста могу да имају значајан утицај на конкуренцију и слободно кретање робе на тржишту, па у том смислу могу ограничити ценовну и квалитативну конкуренцију истоветног производа.

Наиме, паралелни увоз подразумева увоз и продају робе од стране независних продаваца који нису у склопу произвођачевог система дистрибуције, и то без произвођачевог одобрења. Паралелни увозници купују предметни производ у једној држави (било у суседству или у ЕУ) по релативно нижој цени, након чега га даље продају у другој држави по цени нижој од цене по којој се тај производ у држави дестинацији продаје (у којој је тај производ знатно скупљи). Кроз наведен начин ствара се ценовна конкуренција између продаваца који продају истоветан производ (тзв. *Intra brand* конкуренција).

Иако је најчешћи изговор за увођење ове забране, постајње нелојалне конкуренција (чија дефиниција је дата Законом о трговини), управо паралелни увоз као такав служи искључиво успостављању баланса у ценовном диспаритету унутар одређеног тржишта, односно балансу између пограничних држава. Стога, неопходно је направити разлику између нелојалне конкуренције која долази са црног тржишта (продавање истоветних производа који су прибављени на начин који није прописан позитивноправним законодавством – као што је продаја таквих производа на пијаци, у нерегистрованим радњама, путем интернета и др), и увозника истоветног производа који би прошао све релевантне процедуре (од стране царинских и других инспекцијских органа) које су неопходне за стављање у промет таквог производа.

Коначно и најважније, поред тога што подстиче здраву конкуренцију, паралелни увоз подстиче и развија потрошачеву добробит, имајући у виду да увоз робе из земаља са нижим ценама притиска постојеће продавце у земљи дестинацији да смање цене.

Мишљење на Нацрт закона о изменама и допунама Закона о превозу путника у друмском саобраћају

Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре доставило је Комисији , Нацрт Закона о изменама о допунама Закона о превозу путника у друмском саобраћају, ради давања мишљења.

Мишљење Комисије обухватило је услове за обављање такси превоза, као и услове за обављање лимо сервиса.

Комисија је предложила брисање услова за обављање делатности такси превоза који су предвиђали да привредно друштво и предузетник морају имати регистровано седиште, односно пријављено пребивалиште, у трајању од најмање 12 месеци, на територији јединице локалне самоуправе која издаје одобрење за обављање такси превоза.

Ово из разлога што се увођењем овог услова ограничавају учесници на тржишту да обављају делатност такси превоза само на територији једне јединице локалне самоуправе, односно оне на којој је издато одобрење. То практично значи да такси превозник који има одобрење за Београд не би могао да добије одобрење за било који други град. Брисањем наведеног услова дошло би до отварања локалних тржишта из разлога што би такси превозници могли би да обављају ову делатност у свим местима у којима испуне остале услове и да учествују у конкурентској борби на тим територијама.

При томе, услов у погледу седишта је другачије предвиђен за различите учеснике на тржишту. Наиме за предузетнике, за разлику од привредних друштава, је предвиђено додатно, за Комисију неоправдано, ограничење које се састоји у обавези да поред седишта има и пребивалиште у одређеној локалној самоуправи и то у трајању од 12 месеци. На овај начин доводе се у неравноправан положај учесници на тржишту, односно фаворизује се једна правна форма у односу на другу.

На наведени начин отежава се привредним субјектима обављање делатности, а нарочито улазак потенцијалних конкурената на тржиште, а да за неопходност прописивања овог ограничења у Образложењу Нацрта закона нису дати разлози.

Комисија је предложила укидање ограничења по којем предузетник обавља такси превоз само са једним такси возилом. Такође, предложено је да се укине и ограничење за привредно друштво у погледу обавезе да послове возача може да обавља искључиво један возач по возилу. Овим решењем се учесницима на тржишту одређује начин пословања, чиме се они онемогућавају да самостално донесу пословне одлуке и примене другачије пословне моделе, а којима би се остварила већа економичност и ефикасност пословања, ангажовањем возила од стране више возача (на пример, возило могу да користе два возача у две смене, или у случају одсутности једног возача због боловања возило ће користити други возачи који испуњавају потребне услове за такси возача).

Поред наведеног нацртом је предвиђено да је такси превозник дужан да за извршену услугу превоза наплати цену превоза у износу који показује таксиметар у тренутку завршетка превоза или цену по издатој потврди са локација од посебног интереса за јединицу локалне самоуправе.

Јасна је намера законодавца да се овом одредбом заштите путници како не би за извршену услугу платили већу цену од оне дефинисане ценовником. Међутим, применом овако формулисане одредбе такси превозници немају могућност да цену умање по основу попушта (на позив, количину, редовност коришћења услуге и сл.). Имајући у виду да је ценовна конкуренција један од видова борбе на тржишту, на наведени начин се она онемогућава, чиме се не остварује корист за кориснике услуге.

У вези са претходним Комисија је предложила да се у ставу 4. члана 91б иза речи „наплати цену превоза” дода реч „највише”.

Прихватање предложене измене је од изузетног значаја јер би се тиме ублажили негативни ефекти примене одредбе којом се јединице локалне самоуправе овлашћују да својом одлуком одреде и ускладе цену такси тарифе на својој територији.

Такође, прописивањем обавезе наплате цене услуге у износу који показује таксиметар, онемогућава се коришћење других технологија за обрачун цене превоза, чиме се ограничава тржиште, као и технички развој и иновације на штету потрошача.

Комисија је предложила брисање одредбе којом јединица локалне самоуправе одређује оптималан број такси возила.

Једно од основних принципа права и политике заштите конкуренције је слободан приступ тржишту сваком учеснику који испуњава услове за обављање неке делатности, како би ти учесници у интересу потрошача/корисника могли да се такмиче ценом и квалитетом. С тим у вези истакнуто је да ограничавање броја такси возила представља неоправдано ограничавање конкуренције и предложено је брисање ових одредаба.

Истим чланом је предвиђено и да јединица локалне самоуправе својом одлуком утврђује и усклађује цену у оквиру такси тарифе по којој се такси превоз мора обављати на њеној територији. Наведеном одлуком утврђује се ценовник услуга такси превоза у којем су приказане цене такси услуге пређеног километра, старта, минута чекања, доласка на адресу по позиву, превоз пртљага по комаду, као и фиксна цена превоза са локације од посебног интереса за јединицу локалне самоуправе. На овај начин утврђује се цена за све пружаоце услуга на одређеној територији, чиме се елиминише ценовна конкуренција између њих, као један од битних видова конкуренцијске борбе.

На посматраном тржишту одређени вид контроле цена може бити оправдан јер постоји објективан разлог да се корисници услуга заштите од превисоких цена, нарочито корисници који немају приступ свим информацијама у вези такси превоза (нпр. странци), или они којима је овај вид превоза једино одговарајући (нпр. особе са инвалидитетом). Наведено се може постићи на мање рестриктиван начин, а то је прописивањем максималне, односно највише цене коју такси превозници могу наплатити.

Поред тога, Комисија је предложила да се у свим јединицама локалне самоуправе приликом одређивања основне цене такси услуга узимају исти елементи цене. Уважавајући специфичности јединица локалне самоуправе, које би можда могле да оправдају разлике у цени такси услуга у различитим местима, могу се одредити корективни фактори (утврђени на основу нпр. висине пореза или прихода грађана) који се односе на конкретну јединицу локалне самоуправе, а којима ће се извршити корекција.

основне цене. Наведено је предложено како се не би дошло у ситуацију да за одређене услуге такси превоза (као што је нпр. старт) различите јединице локалне самоуправе дефинишу различите износе без трошковног или другог објективног образложења.

У вези услова за обављање лимо сервиса Комисија је у мишљењу истакла да уређивање и прописивање услова за обављање било које делатности, генерално није у супротности са правилима заштите конкуренције, али наметањем неоправданих ограничења нарушава се стање конкуренције на тржишту.

У мишљењу је наведено да су у овом делу Нацрта предвиђени бројни нови услови за обављање наведене делатности (нпр. карактеристике возила, ангажовање само у туристичке сврхе, трајање вожње од најмање три сата, услови за предузетника или возаче, обавезно безготовинско плаћање и сл.), а који могу значајно ограничити конкуренцију на овом тржишту и нанети штету пре свега корисницима услуга лимо сервиса.

У образложењу Нацрта је наведено: „Решења дата у Нацрту закона ће позитивно утицати на домаће превознике који обављају јавни превоз путника у друмском саобраћају, јер ће пре свега одржати постојећи, односно успостављени обим превоза имајући у виду да ће се учешће сиве економије кроз нелегалан такси превоз и лимо сервис превоз значајно смањити“. Из овога произлази да је циљ измена и допуна да се заштите постојећи учесници на тржишту такси превоза, као и намера да се одржи постојеће стање, чиме се успостављају административне баријере за улазак на ово тржиште, а чиме се значајно спречава, ограничава и нарушава конкуренција.

Без стварања услова за отварање тржишта за алтернативне врсте превоза путника, учесници који су већ активни на њему немају подстрек за даље унапређење услуге, а потрошачима се смањује избор и пружају мање квалитетне услуге уз више цене.

У вези са прелазним и завршним одредбама Комисија је истакла следеће:

Члановима 36. и 37. предвиђено је да такси возачи и возила активни на дан ступања на снагу Закона испуњавају све услове за обављање делатности такси превоза. Наведеним решењем стављају се у неповољнији положај учесници који се нису бавили такси превозом у моменту ступања на снагу Закона, јер они за добијање одобрења за обављање делатности морају да испуне све законом предвиђене услове, док се постојећим превозницима испуњеност услова признаје, без провере. На овај начин се одржава постојеће (затечено) стање уз отежавање уласка нових учесника на тржиште. Такође, Нацртом није предвиђен критеријуму (начин и редослед) на основу којих ће се додељивати одобрења за обављање такси превоза у случају када потребно попунити број возила до предвиђеног.

Узимајући у обзир досадашњи развој технике и технологије, као и постојање различитих потреба путника (као што је нпр. потреба за заказивањем превоза унапред у одређено време, за превозом „од врата до врата“, за превозом са унапред плаћеном услугом, за заказивањем превоза у одређено време и за одређени број дана) предложено је да се размотри могућност прописивања недискриминаторних услова за обављање и оваквих врста превоза путника путничким возилима, а које би могле задовољити специфичне потребе различитих корисника услуга. На тај начин омогућило би се отварање тржишта и конкурентска борба свих учесника на тржишту, а у корист потрошача.

Мишљења на Нацрт закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја

У оквиру јавне расправе о Нацрту закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја Комисија је дала мишљење на објављени текст прописа.

Предложено је да се, пре свега у циљу отклањања препрека за поступање и Комисије и Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (даље у тексту: Повереник), у делу закона који уређује ограничења слободног приступа информацијама од јавног значаја, дода одредба која гласи: „Сматраће се да не постоји претежнији интерес јавности да зна ако је одређена мера заштите извора података или одређених података (заштићени подаци) у складу са прописима којима се уређује заштита конкуренције.“

Прихватањем предложене измене отклонило би се питање сукоба надлежности Комисије и Повереника и јасно би се обезбедило постојање поузданог и стабилног правног система у коме су јасно одређене и поштоване законом прописане надлежности органа који одлучују о њиховим правима, обавезама и интересима.

Предложеном изменом отклања се могућност да се решењем Повереника дозволи приступ пословно осетљивим подацима који се налазе у поседу Комисије, а који су на захтев странака у поступку претходно заштићени закључком председника Комисије и које у складу са чланом 45. став 4. Закона о заштити конкуренције немају својство информација од јавног значаја. На овај начин се доводи у питање рад Комисије, као самосталне и независне организације која врши јавна овлашћења у складу са Законом, и угрожавају правна сигурност и права учесника на тржишту, с обзиром на то да они неће моћи са сигурношћу да знају да ли ће њихови подаци стварно бити заштићени и тиме изузети од слободног приступа.

Међутим, све већи број поступака које спроводи Комисија (као и друга тела за заштиту конкуренције у упоредној пракси) увећава вероватноћу откривања пословних података и других поверљивих података од стране Комисије, који су им током спровођења поступака учињене доступним. Зато учесници на тржишту морају да буду опрезни и да се упознају са правилима која регулишу заштиту података у поступцима пред Комисијом, како би сачували своје пословне тајне и спречили њихово објављивање, а Закон о заштити конкуренције им омогућава да у том смислу поднесу захтев за заштиту података. Према општеприхваћеној упоредној пракси, заштита се може тражити за две врсте података: за податке који представљају пословну тајну и за друге поверљиве податке.

У вези са наведеним, Комисија је указала на озбиљне последице по правну сигурност учесника на тржишту, односно странака у поступцима које спроводи Комисија за заштиту конкуренције.

У мишљењу се даље указује да је значај заштите података у праву конкуренције велики, јер се тиме унапређује рад тела надлежних за заштиту конкуренције и њихов кредибилитет, и изграђује поверење које учесници на тржишту имају у ова тела, а које би било нарушено у случају чињења доступним заштићених података. Заштитом података се истовремено спречава размена података између учесника на тржишту (чија размена може

представљати биће картела) и тиме настанак повреда конкуренције на тржишту, затим, обезбеђује делотворна примена покајничког програма у праву конкуренције (*Leniency program*), али и спречава увид у податке који могу бити од значаја за привреду, односно економске интересе Републике Србије. Свако касније откривање ових података водило би обесмишљавању поступака и система заштите конкуренције у Републици Србији, а Комисија би била суочена са тужбама за накнаду штете проузроковане објављивањем пословних тајни и поверљивих података.

Комисија је поновила да она у сваком појединачном случају цени оправданост захтева за заштиту података и могућност ускраћивања увида у тражене податке, и да та могућност није никада унапред утврђена.

Такође је предложено да се изврши усклађивање са Уредбом (ЕЗ) број 1049/2001 Европског парламента и Савета од 30. маја 2001. године о приступу јавности документима Европског парламента, Савета и Комисије, тако што ће орган ускратити или ограничити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја, ако би тиме повредио пословне интересе физичких и правних лица.

Мишљење на Предлог закључка Владе Републике Србије којим се усваја Преговарачка позиција Републике Србије за Преговарачко поглавље 14 - Транспортна политика, са образложењем, сажетком и текстом Преговарачке позиције

Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре доставило је Комисији, Предлог закључка Владе Републике Србије којим се усваја Преговарачка позиција Републике Србије за Преговарачко поглавље 14-Транспортна политика, са образложењем, сажетком и текстом Преговарачке позиције, на српском и енглеском језику, ради давања мишљења.

Савет Комисије разматрио је Предлог закључка Владе Републике Србије којим се усваја Преговарачка позиција Републике Србије за Преговарачко поглавље 14-Транспортна политика и текст Преговарачке позиције и са аспекта надлежности Комисије за заштиту конкуренције, дао мишљење да нема примедба на садржину достављених докумената.

Мишљење на Предлог уредбе о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика

Републички секретаријат за јавне политике доставио је, Комисији, Предлог уредбе о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика, ради давања мишљења.

Савет Комисије размотрио је достављени материјал и са аспекта надлежности Комисије дао мишљење.

Предлог уредбе о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика у члану 8. уређује обим спровођења *ex-ante* анализе ефеката, односно услове за процену предлагача у којим случајевима је потребно спроводити детаљну анализу ефеката. С тим у вези

предвиђено је да ће се детаљна анализа радити уколико се процени да ће одређена мера предвиђена документом јавне политике или решење из прописа изазвати значајне ефекте на физичка лица, правна лица, буџет, животну средину или органе јавне власти.

У ставу 4. тачка 5) овог члана одређује се да се под значајним ефектима подразумева и утицај на тржиште и тржишну конкуренцију.

У мишљењу се наводи да је у циљу прецизнијег дефинисања, терминолошке уједначености, као и боље процене предлагача приликом одлучивања у погледу спровођења детаљне анализе потребно ову тачку изменити и то тако да гласи: „5) утицај на тржиште и услове конкуренције (нпр. увођење баријера уласку и/или изласку са тржишта; ограничење конкуренције; стварање предуслова за повлашћени положај одређене групе привредних субјеката или других правних лица; утицај на продуктивност или иновације; одређивање цена или нивоа производње; утицај на квалитет, ниво или расположивост одређених производа и услуга и сл.)”

Уколико предлагач јавне политике или прописа процени да је потребно спроводити детаљну анализу то чини коришћењем техника анализе које су предвиђене у делу III уредбе.

Међутим, у одредбама које се налазе у овом делу није предвиђена разрада члана 8. става 4. тачке 5), односно ниједна посебна анализа не обухвата анализу утицаја мере јавне политике или решење из прописа на тржиште и услове конкуренције. Стога се у мишљењу предлаже да предлагач који је проценио да мера или решење може да утиче на тржиште и конкуренцију, и због тога спроводи детаљну анализу, приликом анализе економских ефеката сагледа и ефекте предложених решења на услове конкуренције, а да се у члану 27. став 1. Предлога уредбе после речи: „на економију уопште”, додају речи: „и услове конкуренције”, а после речи: „конкурентност” додају речи: „привреде”.

Уколико се прихвати наведени предлог у том случају потребно је и у члану 37. став 3. тачка 6) друга алинеја после речи: „а нарочито на” додати речи: „услове конкуренције”, и такође после речи „конкурентност” додати речи: „привреде”.

Ради конкретизације предложених измена потребно је у Прилогу 6 Предлога уредбе, Кључна питања за анализу економских ефеката после питања 2) додати ново питање: „3) Да ли разматране опције утичу на услове конкуренције и ако утичу на који начин утичу?”

У мишљењу је закључено, да се усвајањем Предлога уредбе који предвиђа обавезу спровођења детаљне анализе ефеката јавних политика и прописа и која садржи оцену утицаја на тржиште и услове конкуренције је од изузетног значаја ради обезбеђивања равноправних услова пословања и слободног приступа тржишту, а такође и спречавања евентуалног ограничавања или нарушавања конкуренције административним путем.

Мишљење на Нацрт закона о агенцијском запошљавању

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања доставило је Комисији за заштиту конкуренције, Нацрт закона о агенцијском запошљавању са пропратним материјалом, ради давања мишљења.

Савет Комисије је у складу са својим овлашћењима дао мишљење по ком Нацрт закона о агенцијском запошљавању не садржи одредбе које су спорне са становишта примене Закона о заштити конкуренције.

Приликом оцене одредаба Нацрта, Савет је констатовао да се овим прописом уређују права и обавезе запослених, односно радни односи између послодавца и запослених на које се сходно члану 4. Закона о заштити конкуренције искључује његова примена.

Мишљење на Нацрт закона о изменама и допунама Закона ослободном приступу информацијама од јавног значаја

Независно од наведеног мишљења које је Комисија дала у поступку јавне расправе Министарство државне управе и локалне самоуправе доставило је Комисији, Нацрт закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, ради давања мишљења.

Имајући у виду органе за чија решења је нацртом прописана искључиво судска заштита Комисија је предложила да и решења Комисије која су коначна у управном поступку буду у истом правном режиму. Чланом 10. Нацрта предвиђено је да се поред досадашњих институција против чијих решења није дозвољена жалба ово право ускрати и на решења Народне банке Србије. Разлози који су у Образложењу Нацрта наведени у погледу независности и самосталности, одговорности за рад Народној скупштини, као и коначности решења у управном поступку се у потпуности поклапају са разлозима због којих би и на решења Комисије за заштиту конкуренције морало бити ускраћено право жалбе Поверенику. У вези са наведеним предлажемо да се у члану 10. после речи: „Народне банке Србије“, додају речи: „Комисије за заштиту конкуренције“.

Мишљење на Нацрт закона о здравственој заштити

Министарство здравља доставило је Комисији за заштиту конкуренције, Нацрт закона о здравственој заштити са пропратним материјалом, ради давања мишљења.

Савет Комисије размотрио је Нацрт закона о здравственој заштити и оценио да не садржи одредбе које су спорне са аспекта примене Закона о заштити конкуренције.

Комисија је у мишљењу такође констатовала да је од изузетног значаја увођење Регистра здравствених установа и Јединствене евиденције субјеката у здравству које ће водити Агениција за привредне регистре чиме ће се формирати база података што је од великог значаја за обављање послова из надлежности Комисије за заштиту конкуренције, а нарочито у погледу анализе структуре и стања конкуренције на посматраним тржиштима.

8.2. МИШЉЕЊА О ПРИМЕНИ ОДРЕДАБА ЗАКОНА КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА КОНЦЕНТРАЦИЈЕ

Комисија је у 2018. години, поступајући по захтеву заинтересованих учесника на тржишту, издала 19 мишљења у вези са применом одредаба Закона које се односе на концентрације, извршавајући на тај начин једну од својих законских надлежности. Захтеви за давање мишљења су се углавном подносили из два основна разлога: због утврђивања природе трансакције и оцене постојања концентрација које би настале реализовањем тих

трансакција, и због оцене испуњености услова за пријаву концентрације који се односе на годишње приходе учесника у концентрацији предвиђене Законом.

Комисија констатује да је издавањем мишљења из домена испитивања концентрација, у свим случајевима поступила у најкраћем могућем, примереном року (који, при томе, за издавање мишљења није прописан Законом) и одговорила на све примљене захтеве за давање мишљења. Мишљење се издаје искључиво на основу података које је доставио подносилац захтева, тако да Комисија наводи да не искључује могућност другачијег мишљења у случају допуњених и/или измењених навода и околности.

Током 2018. године, Комисији су упућена укупно 23 захтева за давање мишљења из домена испитивања концентрација, при чему су два након додатног прецизирања захтева прослеђени у надлежност правног сектора и о њима је одлучено у форми мишљења о продаји стечајног дужника. Комисија није поступала по основу једног захтева због одустанка странке од поднетог захтева, а један захтев за мишљење је пренет у наредну годину.

У наставку се даје приказ издатих мишљења везаних за најчешћа питања у погледу којих су учесници на тржишту тражили од Комисије тумачење.

Крајњак опис захтева: Подносиоци захтева су од Комисије тражили да оцени испуњеност услова за подношење пријаве који се односе на годишње приходе учесника у концентрацији. Комисија је утврђивала да ли учесници у концентрацији (директно или преко повезаних учесника на тржишту, у смислу Закона) остварују приходе наведене у члану 61. Закона, на основу чега је ценила постојање обавезе подношења пријаве концентрације.

Издања мишљења: Комисија је издала два мишљења у којима је закључила да обавеза подношења пријаве не постоји, јер није испуњен ниједан од алтернативних услова за подношење пријаве концентрације прописаних чланом 61. став 1. Закона.

***

Крајњак опис захтева: Подносиоци захтева су од Комисије тражили да оцени испуњеност услова за подношење пријаве који се односе на годишње приходе учесника у концентрацији, када се стиче контрола над стечајним дужником или над имовином стечајног дужника која може представљати самосталну пословну целину.

Издања мишљења: Комисија је у свим наведеним случајевима потврдила да куповином стечајног дужника као правног лица или куповином имовине стечајног дужника која може представљати самосталну пословну целину настаје концентрација. Током 2018. године Комисија је издала четири мишљења у којима је закључила да обавеза подношења пријаве не постоји, јер за то није био испуњен ниједан од алтернативних услова за подношење пријаве концентрације прописаних чланом 61. став 1. Закона.

***

Крајшак опис захтева: Подносиоци захтева су од Комисије тражили мишљење у вези са постојањем обавезе подношења пријаве концентрације која настаје куповином капитала друштва у поступку приватизације.

Издајно мишљење: Комисија је издала пет мишљења у којима је оценила да описане трансакције представљају концентрације у смислу члана 17. Закона. На основу достављених података о приходима учесника у концентрацији, Комисија је, при томе, у свим случајевима закључила да обавеза подношења пријаве не постоји, јер није испуњен ниједан од алтернативних услова за подношење пријаве концентрације прописаних чланом 61. став 1. Закона, с обзиром на то да учесници у концентрацији нису остваривали приходе наведене у члану 61. Закона.

***

Крајшак опис захтева: Подносиоци захтева су од Комисије тражили мишљење у вези са постојањем обавезе подношења пријаве концентрације која настаје узимањем у закуп пословног простора у коме привредно друштво које је власник тог простора обавља малопродајну делатност (малопродајни објекат), односно узимањем у закуп производног погона.

Издајно мишљење: Комисија је по овом основу издала два мишљења на основу података достављених у захтевима за давање мишљења и закључила да подносиоци захтева имају обавезу да ове концентрације пријаве Комисији, јер стичу контролу над деловима других учесника на тржишту који могу представљати самосталне пословне целине, у складу са чланом 17. став 1. тачка 2) Закона, а испуњени су услови за подношење пријава концентрација прописани чланом 61. став 1. Закона.

***

Крајшак опис захтева: Подносиоци захтева су од Комисије тражили мишљење у вези са трансакцијама које се односе на пренос/стицање удела између повезаних лица.

Издајно мишљење: Комисија је издала два мишљења да такве трансакције не представљају концентрације, јер се сматрају унутрашњом реорганизацијом у оквиру групе друштава, с обзиром на то да се реализују између повезаних учесника на тржишту у смислу члана 5. Закона о заштити конкуренције.

***

Крајшак опис захтева: Подносилац захтева је од Комисије тражио мишљење у вези са постојањем обавезе подношења пријаве концентрације која настаје у случају привременог стицања удела у циљном друштву у циљу спровођења прве фазе планираног поступка ликвидације овог друштва.

Издајно мишљење: Комисија је издала мишљења да намеравана трансакција не представља концентрацију у смислу члана 17. став 1. Закона, првенствено имајући у виду, на основу достављених података, да ова трансакција неће довести до промене у заједничкој контроли оснивача циљног друштва.

***

Краatak опис захтева: Подносилац захтева је од Комисије тражио мишљење у вези са постојањем обавезе подношења пријаве концентрације у случају када два друштва оснивају заједничко друштво (са уделима од по 50%), које неће пословати на дугорочној основи и неће имати све функције независног учесника на тржишту, а преко ког намеравају стицање заједничке контроле над другим учесником на тржишту.

Издајто мишљење: Комисија је издала мишљење да оснивање заједничког друштва које неће пословати на дугорочној основи и неће имати све функције независног учесника на тржишту, не представља концентрацију, у смислу члана 17. став 1. Закона, али да стицање заједничке контроле преко тог заједничког друштва над другим учесником на тржишту представља концентрацију. Сходно томе, подносиоци захтева имају обавезу да пријаве концентрацију која настаје стицањем заједничке контроле посредством заједничког друштва.

***

Краatak опис захтева: Подносилац захтева је од Комисије тражио мишљење у вези са постојањем обавезе подношења пријаве концентрације у случају потенцијалне аквизиције портфолиа ненаплативих кредита одобрених правним лицима и предузетницима које банка продаје привредном друштву искључиво ради наплате појединачних потраживања.

Издајто мишљење: Комисија је издала мишљење да предметни случај није концентрација учесника на тржишту у смислу чл. 17. Закона о заштити конкуренције, јер није могла да закључи да ће привредно друштво које откупљује портфолиа ненаплативих кредита одобрених правним лицима и предузетницима, стећи контролу над учесником на тржишту и/или његовим делом у смислу Закона.

***

Краatak опис захтева: Подносилац захтева је од Комисије тражио мишљење у вези са постојањем обавезе подношења пријаве концентрације у случају трансакције којом стиче додатни удео (9%) у друштву у ком већ поседује 51% удела и над којим већ врши појединачну контролу.

Издајто мишљење: Комисија је издала мишљење да подносилац захтева нема обавезу пријаве концентрације јер у конкретном случају не настаје концентрација учесника на тржишту у смислу Закона. Концентрација подразумева стицање односно промену контроле, тако да не настаје у ситуацији у којој не долази до промене контроле већ само до стицања додатних удела у друштву над којим већ врши појединачну контролу.

***

8.3. МИШЉЕЊА О ПРИМЕНИ ПРОПИСА КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПОВРЕДЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ

Кратак опис захтева: АД Аеродром Никола Тесла Београд, поднело је захтев за давање мишљења о примени Закона, односно његовог дела који се односи на појединачно изузеће

рестриктивних споразума од забране, а у вези са обавезујућим нацртом Уговора о концесији за финансирање, развој кроз изградњу и реконструкцију, одржавање, управљање инфраструктуром аеродрома Никола Тесла и обављање делатности оператера аеродрома.

Издато мишљење: Комисија је навела да сам подносилац захтева за мишљење предметну трансакцију, односно концесију, оцењује као концентрацију, чији је нераздвајни део предметни Уговор, тако да исти или поједине његове одредбе, неће бити цењени појединачно већ у склопу оцене целокупне трансакције.

***

Кратак опис захтева: Мишљење о обавези подношења захтева за појединачно изузеће рестриктивног споразума од забране услед промене одредби уговора који су били предмет појединачног изузећа рестриктивног споразума од забране, а који се односе на промену појединих комерцијалних услова. Комисији је током новембра и децембра 2018. године поднето укупно једанаест захтева за мишљење, по којима је поступљено на униформан начин, а који се односе на намеравање измене уговора и то седам Уговора о пословању у малопродаји, два Уговора о партнерској препродаји и два Уговора о резервацији испорука. Сви наведени уговори се односе на тржиште пнеуматика на територији Републике Србије.

Издато мишљење: У складу са скорашњом праксом Комисије, Комисија је препознала да захтев садржи питања која се односе на примену прописа поводом конкретне пословне активности, па је у том смислу усмерен на правну помоћ и не може се разматрати са аспекта давања мишљења, али зато може бити предмет поступка који се води пред Комисијом у складу са чланом 12. и чланом 60. Закона .

На основу садржаја поднесака и начина на који је формулисан, оцењено је да се од Комисије тражи мишљење у вези са изменама уговора, и то да ли су измене рестриктивне и да ли утичу на потенцијалну рестриктивност изузетих уговора. Наведени захтев би, према оцени Комисије, представљао захтев за тзв. „negative clearance“, при чему Комисија истиче не даје мишљења или оцене да нека радња, коју учесник на тржишту намерава да предузме, или споразум који намерава да закључи, није у супротности са Законом, нити да ли намеравање измене представљају рестрикцију у смислу члана 10. Закона. Подносиоци захтева су упућени да, уколико сматрају да наведене одредбе представљају ограничења која нису изузета од забране у поступку пред Комисијом, могу поднети Комисији захтев за појединачно изузеће, у складу са чланом 12. Закона и према Уредби о садржини захтева за појединачно изузеће рестриктивних споразума од забране („Службени гласник РС“, број 107/2009), с обзиром на то да је Комисија надлежна да само на основу захтева учесника на тржишту процењује да ли споразум или његове поједине одредбе испуњавају услове за појединачно изузеће од забране.

***

Кратак опис захтева: Удружење осигуравача Србије се обратило Комисији доставивши Нацрт кодекса о понашању у пословима обавезног осигурања са захтевом за достављање мишљења Комисије.

Издато мишљење: Комисија је анализирао Нацрт кодекса у смислу његове усклађености са правилима заштите конкуренције и донела следеће оцене:

Имајући у виду чињеницу да је са становишта регулаторног оквира успостављен значајан степен ограничености друштава за осигурање за самостално доношење пословних одлука (једнообразност уговора, премијски систем и минимална тарифа одобрена од Народне Банке, максимална провизија и др.), остављен је мали простор на коме друштва за осигурање могу заправо да се такмиче; од суштинског значаја представља околност да ова врста осигурања има 45% тржишног удела у неживотним врстама осигурања и 35% у укупно оствареној премији осигурања, на територији Републике Србије у 2017. години, из ког разлога је Комисија своје коментаре и сугестије највише базирала на околностима које би омогућиле потрошачима већи избор, равноправну борбу за тржиште, приступ тржишту од стране нових учесника као и о могућностима размене пословно осетљивих информација; како се нацртом кодекса одређује да ће Удружење прикупљати и обрађивати податке потребне за закључивање уговора о обавезном осигурању, односно регулише се прикупљање, обрађивање, чување и достављање података Народној банци Србије и Удружењу од стране друштава за осигурање, Комисија је указала на непостојање „дозволе“ дате путем групног изузећа за „заједничку сарадњу“ друштава за осигурање, посебно истакавши да Уредбом ЕК 267/2010, која од марта 2017. више није на снази није ни било обухваћено прикупљање података за врсту осигурања ауто одговорности; У вези модела за праћење продаје полиса ауто одговорности, где Удружење при „неуобичајеном тренду“ продаје тих полиса, привремено блокира продају полиса АО и обавештавање НБС, Комисија је истакла да се оваквим предлогом могу у неравноправан положај довести мања друштва за осигурање; Комисија је при давању Мишљења имала у виду да је тржишна утакмица у овој области осигурања значајно ограничена постојањем регулаторног оквира, из ког разлога се поставља питање који инструменти учесницима остају на располагању како би активно конкурисали учесницима на тржишту који већ имају естаблирано присуство, истичући да је ова околност од значаја и за нове учеснике који имају намеру да уђу на тржиште Републике Србије и за она друштва која су присутна у Србији, али не у овој области осигурања; Комисија је истакла да разуме и поздравља потребу Удружења да „путем предложене процедуре и користећи се капацитетима информационог центра онемогући евентуално кршење прописа из области ауто осигурања“, али је препоручила да се применом овог кодекса не изађе из Законом о обавезном осигурању у саобраћају датог оквира, изразивши сумњу да кодекс може изазвати тзв. „замрзавање“ постојећег стања на тржишту уз одржавање постојећих тржишних удела, односно уз допунско ограничавање преосталих механизма за такмичење, у контексту претходне регулације, може доћи до инертности међу конкурентима, што за последицу може имати стагнацију тржишних активности.

***

Кратак опис захтева: Комисија на основу члана 47. Закона и одлука Савета Комисије, континуирано спроводи секторску анализу тржишта трговине на велико и мало дериватима нафте. Комисија је у обраћању Министарству рударства и енергетике изнела своје виђење постојећег стања на тржиштима мониторинга квалитета деривата нафте и обележавања (маркирања) деривата нафте, који су директно повезани са тржиштем трговине на велико и мало дериватима нафте. Истакнут је значај регулативе у овом сектору и њен утицај на слободну конкуренцију, односно указано на значај сарадње Комисије и других надлежних институција у циљу креирања правног и пословног амбијента који ће унапредити слободну конкуренцију на тржишту. С тим у вези Комисија

је указала Министарству на извесне чињенице које не делују позитивно на слободну тржишну утакмицу.

Издато мишљење: На основу констатованог на тржиштима мониторинга и маркирања деривата нафте, Комисија је Министарству препоручила:

- да не продужава уговор закључен са конзорцијумом који је 2013. године добио јавни тендер,
- да омогући конкуренцију у поступку јавног надметања, и то одвојено за услуге мониторинга квалитета деривата нафте и биогорива и за услуге обележавања (маркирања) деривата нафте,
- да у што краћем року приступи изради измена правног оквира како би се обезбедило уређење поступка избора тако да се предвиде јасна правила за избор и заштиту свих учесника у том поступку, и скраћење периода укупног трајања уговора.

О издатом мишљењу је обавештена Влада Републике Србије.

***

Кратак опис захтева: Комисија је примила поднесак под називом „молба да стручна служба Комисије да основно/прелиминарно мишљење о томе да ли је доношењем Закона о проценитељима вредности непокретности („Службени гласник РС“ бр. 108/2016) дошло до нарушавања/повреде конкуренције“ у односу на именоване судске вештаке који поседују одговарајуће решење о именовању за судске вештаке одређене струке, у домену процене вредности непокретности, која су издата од стране Министарства правде.

У допису се наводи да је применом наведеног прописа, именованим вештацима у домену процене непокретности онемогућен рад, а да су судски вештаци износили своје примедбе већ у поступку доношења закона. Истиче се да је доношењем закона дошло до стварања монополског положаја лица са страним сертификатима и наводи се проблематика у вези са законским оквиром полагања испита за судске вештаке и стицања лиценци.

Поступање Комисије: У вези молбе за изјашњењем Комисија је обавестила подносиоца захтева да се мишљења на предлоге прописа издају само надлежним органима.

8.4. МИШЉЕЊА НА ИЗВЕШТАЈЕ РЕГУЛАТОРНИХ ТЕЛА

Комисија је поступајући по захтевима регулаторних тела, донела четири мишљења чији краћи опис и садржина следе у наставку.

Кратак опис захтева: Комисији је достављен захтев Регулаторне агенције за електронске комуникације ради давања мишљења на Извештај о анализи тржишта локалног приступа елементима мреже који се пружа на фиксној локацији.

Издато мишљење: Комисија је приликом давања мишљења по предметном захтеву, између осталог, навела да је предметни Извештај заснован на принципима који су у складу са прописима који регулишу заштиту конкуренције, с тим да сматра да је потребно усагласити поједине налазе и закључке изнете у Извештају, као и исти допунити подацима

од значаја за приказ тражње, динамику показатеља тржишта у трогодишњем периоду као и потенцијалне конкуренције на предметном тржишту.

***

Кратак опис захтева: Комисији је достављен захтев Регулаторне агенције за електронске комуникације ради давања мишљења на Извештај о анализи veleпродајног тржишта висококвалитетног приступа који се пружа на фиксној локацији.

Издато мишљење: Комисија је мишљења да је Извештај сачињен у складу са принципима заштите конкуренције, с тим да сматра да је потребно појаснити поједине налазе и закључке изнете у Извештају, као и исти допунити подацима од значаја пре свега за приказ величине и структуре тржишта на малопродајном нивоу као и с њим у вези, димензионираног veleпродајног тржишта односно показатеље величине тржишта, и то не само у виду удела, већ и у виду броја претплатника по операторима, које имају у малопродаји (self-supply), те броја прикључака по операторима корисницима (vелепродаја).

***

Кратак опис захтева: Комисији је достављен захтев Регулаторне агенције за електронске комуникације ради давања мишљења на Извештај о анализи veleпродајног тржишта средишњег приступа који се пружа на фиксној локацији за производе за масовно тржиште.

Издато мишљење: Комисија је мишљења да је Извештај сачињен у складу са принципима заштите конкуренције, с тим да сматра да је потребно појаснити поједине налазе и закључке изнете у Извештају, као и исти допунити подацима од значаја пре свега за приказ величине и структуре тржишта на veleпродајном нивоу. Наиме, анализирано veleпродајно тржиште, поред техничких карактеристика, требало би да садржи показатеље величине тржишта, динамике, број и капацитет изнајмљених линија на veleпродајном нивоу по операторима и технологијама које оператори користе за пружање предметне услуге у veleпродаји. Такође, према оцени Комисије, у анализи је потребно за сваког појединачног оператора активног у veleпродаји одвојено приказати уделе, односно број изнајмљених линија за сопствено предузеће (self-supply) и број изнајмљених линија другим операторима. Осим наведене диференцијације било би добро да анализа садржи податке и за које намене се изнајмљене линије користе, тачније број изнајмљених линија које се користе за повезивање сопствене мреже, за повезивање са мрежама других оператора и/или за пружање услуге у малопродаји, и то како у продаји сопственом предузећу, тако и у продаји другим операторима.

***

Кратак опис захтева: Комисији је достављен захтев Регулаторне агенције за електронске комуникације ради давања мишљења на Нацрт одлуке о одређивању релевантних тржишта подложних претходној регулацији.

Издато мишљење: Комисија је мишљења да је Нацрт одлуке о одређивању релевантних тржишта подложних претходној регулацији, сачињен на основу анализа тржишта електронских комуникација, које су спроведене у складу са принципима заштите

конкуренције. Комисија је навела да задржава право да у конкретним поступцима које води у оквиру својих надлежности, у складу са прописима којима се уређује заштита конкуренције, изведе и евентуално другачије закључке у односу на оне наведене у Извештајима о анализи тржишта, а нарочито у погледу утврђивања релевантног тржишта, било у производној, било у географској димензији, при чему је могуће да се конкретна дефиниција не подудара у свему са дефиницијом усвојеном за потребе Извештаја о анализама тржишта.

8.5. МИШЉЕЊА ПО ОДРЕДБАМА ЗАКОНА О СТЕЧАЈУ

У 2018. години, Комисија је примила укупно 24 захтева за издавање мишљења у стечајним поступцима. На планове за реорганизацију стечајног дужника односило се 13, а на продају стечајног дужника као правног лица односило се девет захтева. Од укупног броја примљених захтева, два захтева су примљена у Комисији као захтеви за издавање мишљења о постојању обавезе пријаве концентрације, а решени су издавањем мишљења о продаји стечајних дужника као правног лица.

Од укупног броја захтева који се односе на планове реорганизације (13), у девет захтева тражено је мишљење на измењени план реорганизације (измене и допуне плана, кориговани текст плана, пречишћени текст плана), и по овим захтевима Комисија је поступила тако што је доставила обавештења подносиоцима, као допуне већ издатих мишљења.

Осим по формално поднетим захтевима, Комисија је у више случајева имала упите путем електронске поште по којима је давала упутство, тумачење или инструкцију у вези обавезе прибављања мишљења о усклађености плана реорганизације, односно продаје стечајног дужника или његове имовине, са правилима о заштити конкуренције.

Законом о изменама и допунама Закона о стечају („Службени гласник РС“, број 113/2017), који је објављен 17.12.2017. године, и који је ступио на снагу 25.12.2017. године, измењене су одредбе Закона о стечају („Службени гласник РС“, бр. 104/2009, 99/2011-др. закон, 71/2012-одлука УС и 83/14), које су се односиле на надлежност Комисије за давање мишљења у поступку продаје целокупне имовине или имовинске целине стечајног дужника (члан 132. став 10), у поступку продаје стечајног дужника као правног лица (члан 135. став 3), и у поступку спровођења мера предвиђених планом реорганизације стечајног дужника (члан 157. став 5).

Предметним законским изменама брисане су, односно измењене су одредбе Закона о стечају које су прописивале обавезу прибављања мишљења Комисије у наведеним ситуацијама.

На тај начин је 25.12.2017. године, ступањем на снагу предметног закона, престао правни основ за давање мишљења Комисије по одредбама Закона о стечају, осим у стечајним поступцима који до дана ступања на снагу овог закона нису окончани, а који ће се окончати по прописима који су били на снази до дана ступања на снагу овог закона.

Наведени подаци за 2018. годину, управо се односе на стечајне поступке који су започети, а нису окончани до 25.12.2017. године.

Без обзира на описане измене Закона о стечају, купац стечајног дужника, који куповином стиче власништво и контролу над стечајним дужником, дужан је да испита испуњеност услова за пријаву концентрације у смислу члана 61. Закона.

9. СЕКТОРСКЕ АНАЛИЗЕ

9.1. УЛОГА И ЗНАЧАЈ ЕКОНОМСКИХ АНАЛИЗА У РАДУ НА ПРЕДМЕТИМА

Током 2018. године Сектор за економске анализе имао је активну улогу у раду на предметима, будући да су неки од предмета подразумевали детаљну анализу применом софистицираних економских/економетријских техника. Примена тих техника имала је за циљ добијање резултата који су, заједно са осталим чињеницама и доказима, чинили основу за објективно и непристрасно доношење закључака и идентификацију неконкурентног понашања учесника на тржишту.

За потребе предмета у оквиру Сектора за утврђивање повреда конкуренције и Сектора за испитивање концентрација, у посматраном периоду анализирана су следећа тржишта:

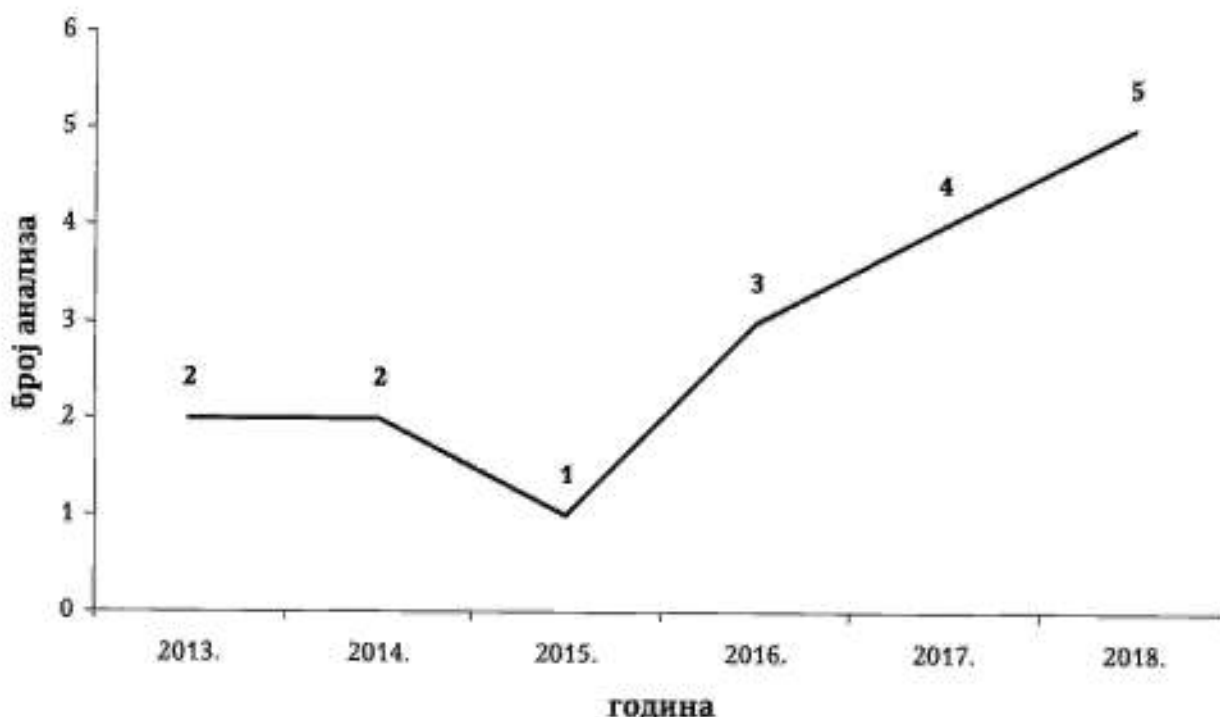
1. тржишта цигарета;
2. велепродајно и малопродајно тржиште дистрибуције медијског (ТВ) садржаја;
3. тржиште снабдевања корисника топлотном енергијом у граду Нишу;
4. тржиште пружања станичних услуга у друмском превозу;
5. тржиште приказивања кинематографских садржаја у повременим биоскопима;
6. тржиште платних картица;
7. тржиште ненаплативих потраживања;
8. тржиште производње и продаје сладоледа;
9. тржиште атлетске опреме и реквизита;
10. тржиште фармацеутских производа у конкретном поступку јавне набавке;
11. тржиште млека и млечних производа у конкретном поступку јавне набавке и
12. тржиште откупа сунцокрета.

9.2. СЕКТОРСКЕ АНАЛИЗЕ И АНАЛИЗЕ УСЛОВА КОНКУРЕНЦИЈЕ

У складу са својим законским овлашћењима, а у циљу идентификовања околности које могу имати негативан утицај на конкуренцију, Комисија је током 2018. године окончала три секторске и две анализе услова конкуренције и то:

1. секторску анализу тржишта трговине на мало дериватима нафте;
2. секторску анализа тржишта трговине на велико и трговине на мало опремом за бебе;
3. секторску анализу тржишта трговине на мало у неспецијализованим продавницама претежно храном, пићем и дуваном;
4. анализу услова конкуренције на тржишту спољних пнеуматика;
5. анализу услова конкуренције на тржишту цемента.

Графикон 22: Преглед броја секторских анализа и анализа услова конкуренције (2013-2018)

9.2.1. Секторска анализа тржишта трговине на мало дериватима нафте

На основу члана 47. Закона, Комисија је спровела анализу стања конкуренције на тржишту трговине на мало дериватима нафте у 2017. години.

Основни циљ израде извештаја био је да се на основу анализе стања на тржишту производње и прераде нафте и трговине на мало дериватима нафте идентификују потенцијалне тржишне слабости, односно постојање услова за повреде конкуренције. Додатно, циљ секторске анализе је био да се кроз компаративну анализу и уочавање тенденција у кретању појединих економских категорија стекне још јаснија слика о начину и механизмима функционисања овог тржишта.

Предмет секторске анализе био је утврђивање односа између главних конкурената на дефинисаним тржишним сегментима, посматраних кроз призму висине тржишних учешћа и оствареног пословног резултата.

У складу са дефинисаним циљем и предметом, Комисија је спровела анализу стања конкуренције на следећим тржишним сегментима дефинисаним само и искључиво за потребе предметне секторске анализе:

- тржиште производње и прераде нафте;
- тржиште трговине на мало моторним бензинима;
- тржиште трговине на мало дизел горивима;
- тржиште трговине на мало течним нафтним гасом.

Комисија се захтевима за доставу података обратила надлежним државним органима и привредним субјектима присутним на наведеним тржиштима. Истраживање је спроведено применом канцеларијског метода истраживања и метода анкете. Предмет и циљ анализе, учинили су неопходном примену комбинације квалитативних и квантитативних техника у обради прикупљених података, те су у складу са тим коришћени метод дескрипције, метод компарације и статистички метод. У ценовној анализи кретања цена нафте и нафтних деривата коришћене су корелациона и регресиона анализа.

Саставни део извештаја чине изведени закључци на основу којих се, између осталог, могу сагледати тенденције како на тржишту производње и прераде нафте тако и на тржишту трговине на мало нафтним дериватима и структура и тренд кретања малопродајних цена изабраних нафтних деривата.

Комисија је посебно ценила степен испуњености препорука датих у претходном извештају где је уочила делимичан напредак у вођењу статистичке евиденције података о нафти и дериватима нафте. С тим у вези, Министарство трговине, туризма и телекомуникација је крајем 2017. године формирало Јавну базу бензинских станица где ће учесници на тржишту бити у обавези да достављају податке у вези са објектима које користе за обављање енергетске делатности. Поред тога, Министарство рударства и енергетике је навело да је током 2018. године формирана база података на основу које ће бити омогућено праћење и обрада података које достављају енергетски субјекти, а у вези са прометом деривата нафте. Наведени подаци користиће Комисији за анализе стања конкуренције на тржишту нафте и деривата нафте које ће бити спроведене у наредном периоду.

Комисија је изнова указала на значај формирања прецизне статистичке евиденције података о нафти и нафтним дериватима, имајући у виду обавезу енергетских субјеката који обављају делатност производње и трговине нафтом и дериватима нафте, предвиђену Законом о енергетици. Поред поменутог, Комисија је нагласила и важност сарадње са другим надлежним институцијама у циљу креирања правног и пословног амбијента који ће омогућити фер и слободну тржишну утакмицу за све учеснике на тржишту.

Комплетан извештај о секторској анализи, са закључцима и усвојеним препорукама, објављен је на интернет страници Комисије у делу „Секторске анализе“, уз уважавање захтева учесника на тржишту за заштиту одређених података.

Осим објављивања на интернет страници, Извештај је достављен и надлежним државним органима: Министарству трговине, туризма и телекомуникација, Министарству рударства и енергетике као и Одбору за привреду, регионални развој, трговину, туризам и енергетику Народне скупштине Републике Србије и Привредној комори Србије.

9.2.2. Секторска анализа тржишта трговине на велико и трговине на мало опремом за бебе

На основу члана 47. Закона, спроведена је секторска анализа тржишта трговине на велико и трговине на мало опремом за бебе.

Циљ анализе био је да се процени величина и обухват дефинисаног тржишта и идентификују најзначајнији тржишни учесници. Осим структуре тржишта, било је потребно спровести и анализу односа у каналима ланца дистрибуције. Анализа је такође имала за циљ да се кроз компаративну анализу показатеља о оствареном промету уоче одређене тенденције и трендови и изведу конкретни закључци о механизмима функционисања овог тржишта.

За потребе секторске анализе идентификовано је осам ужих тржишних сегмената у оквиру ширег тржишта беби опреме. У питању су производи који се приликом доласка бебе на свет намећу као неопходни и то су: млеко, пелене, колица, кревети, аутоседишта и столице за храњење. За наведене производе постојала је могућност рефундације ПДВ-а приликом куповине, а од 01. јула 2018. године, почиње да се примењује Закон о финансијској подршци породици са децом, којим је прописано да родитељ добија паушал од 5.000 динара за набавку опреме за дете. Поред ових шест категорија, анализом су обухваћене још две категорије производа - одећа и обућа (узраста од 0-36 месеци).

Приликом процене величине појединачних тржишта, узети су у обзир подаци о вредности увоза, приходима од трговине на велико које су остварили највећи увозници и/или велепродавци и оствареним приходима од трговине на мало од стране седам ланаца специјализованих продавница опреме за бебе и децу, десет малопродајних ланаца неспецијализоване трговине на мало и две дрогерије.

Анализа је показала да су све обухваћене категорије производа претежно или у потпуности увозног порекла. Код оних категорија производа за које подаци о увозу нису били доступни, или су имали ограничену употребну вредност, анализа је била усмерена на тржиште малопродаје, као последњу карику у ланцу до крајњег потрошача.

У току поступка спровођења секторске анализе, прикупљени су уговори између учесника на тржишту и том приликом уочено је да неки уговори садрже уговорне одредбе у којима се одређују цене у даљој продаји, па је с тим у вези покренуто више поступака испитивања повреде конкуренције у складу са чланом 10. Закона.

Комплетан извештај о секторској анализи, са закључцима и усвојеном препоруком, објављен је на интернет страници Комисије у делу „Секторске анализе“, уз уважавање захтева учесника на тржишту за заштиту одређених података.

9.2.3. Секторска анализа тржишта трговине на мало у неспецијализованим продавницама претежно храном, пићем и дуваном

На основу члана 47. Закона Комисија је спровела секторску анализу тржишта трговине на мало у неспецијализованим продавницама претежно храном, пићем и дуваном за временски период од три године (2014 -2016. година).

Изузетан значај овог сегмента трговине за укупну економску активност мерен одговарајућим макроекономским показатељима, велики број промена и преузимања у претходном периоду као и релативно мали број иницијатива представљали су неке од главних фактора који су анализу овог тржишта учинили потребном.

Предмет истраживања било је утврђивање односа између конкурената на тржишту у смислу процене њиховог тржишног учешћа и релативне снаге, али и анализа односа

између добављача и трговинских ланаца, ефеката који ти односи могу имати на стање конкуренције на тржишту као и анализа улоге и значаја приватних робних марки.

Циљ истраживања била је свеобухватна економска и регулаторна анализа динамике конкуренције на предметном тржишту што укључује идентификовање потенцијалних тржишних слабости, и у складу са тим давање одговарајућих препорука које су усмерене на унапређење законитог и фер пословања свих учесника на тржишту. Такође, посредно, циљ истраживања била је и промоција конкуренције на тржишту које је било предмет анализе.

Истраживање је спроведено комбинацијом канцеларијског (desk) и теренског метода истраживања (метод пописа и метод анкете). Сви прикупљени подаци (примарни и секундарни) обрађени су применом квалитативних и квантитативних техника и представљени на графицима са нумеричким вредностима односно у форми табеларних прегледа.

Један од главних домета ове секторске анализе је и креирање базе трговинских предузећа, која може представљати добру полазну основу за наредна истраживања. Саставни део извештаја чине изведени закључци и препоруке. Најме, Комисија је указала на значај и потребу формирања јавног регистра трговинских предузећа што би у наредном периоду знатно олакшало праћење овог сегмента трговине. Поред поменутог, Комисија је указала на значај сарадње са другим државним органима у смислу достављања на мишљење свих релевантних законских и подзаконских прописа.

Комплетан извештај о секторској анализи, са закључцима и усвојеним препорукама, објављен је на интернет страници Комисије у делу „Секторске анализе“, уз уважавање захтева учесника на тржишту за заштиту одређених података.

Осим објављивања на интернет страници, извештај је достављен и Министарству трговине, туризма и телекомуникација.

9.2.4. Анализа услова конкуренције на тржишту спољних пнеуматика

На основу одредаба члана 21. став 1. тачка 6. Закона, Комисија је спровела анализу услова конкуренције на тржишту спољних пнеуматика ради квалитетнијег и свеобухватнијег приступа раду на предметима, а у циљу утврђивања структуре тржишта, обухвата тржишта, односа између главних конкурената и њихових тржишних учешћа. Одвојено су анализирана тржишта заменских спољних пнеуматика по категоријама возила и то за путничка возила, аутобусе и камионе, мотоцикле и бицикле, пољопривредне машине и возила и грађевинска возила и машине. Извршена је анализа сваког од издвојених тржишта и то по свим фазама – од увоза и производње, преко продаје и извоза предметних производа.

Комплетан извештај о анализи услова конкуренције на тржишту спољних пнеуматских гума, објављен је на интернет страници Комисије у делу „Секторске анализе“, уз уважавање захтева учесника на тржишту за заштиту одређених података.

9.2.5. Анализа услова конкуренције на тржишту цемента

На основу одредаба члана 21. став 1. тачка 6. Закона, Комисија је спровела анализу услова конкуренције на тржишту производње и продаје цемента на територији Републике Србије у периоду од 2014. до 2017. године.

Оснивни циљ анализе је био да се сагледа структура и динамика конкуренције на предметном тржишту. За потребе анализе као релевантно тржиште производа идентификовано је тржиште сивог (портланд) цемента. У оквиру тржишта сивог (портланд) цемента, посебно су анализирани сегменти производње, увоза, извоза и veleпродаје. Као релевантно географско тржиште одређено је тржиште Републике Србије, с тим што је тржиште veleпродаје посматрано и на нивоу региона односно (одабраних) општина и градова.

У циљу спровођења анализе, коришћени су подаци Министарства финансија - Управе царина о увозу и извозу цемента, јавно доступни подаци Републичког завода за статистику о производњи и реализацији сивог цемента, као и подаци које су на захтев Комисије доставили учесници на тржишту, произвођачи и увозници цемента и то: CRH (Srbija) d.o.o. из Поповца, Lafarge beočinska fabrika cementa d.o.o. из Беочина, „TITAN“ d.o.o. из Косјерића, CEMEX SRB DOO из Ниша и NEXE BETON DOO NOVI SAD из Ветерника.

Спроведена анализа је показала да је производња цемента у Републици Србији у посматраном периоду остварила раст по просечној годишњој стопи од 6%, што је резултирало тиме да је укупна производња у 2017. години била за 19% већа од остварене производње у 2014. години. Пораст производње у посматраном четворогодишњем периоду за 19% био је праћен смањењем просечне продајне цене за 5%, док су тржишна структура и тржишни удели остали релативно стабилни.

Анализа је такође показала да је цемент увозног порекла све више заступљен на домаћем тржишту и у 2017. години чини 15% укупне продаје. Укупан извоз цемента у посматраном периоду такође има растући тренд, тако да је у 2017. години извоз био за 80% већи од оствареног извоза у 2014. години.

Комплетан извештај о анализи услова конкуренције на тржишту цемента, објављен је на интернет страници Комисије у делу „Секторске анализе“, уз уважавање захтева учесника на тржишту за заштиту одређених података.

10. САРАДЊА СА РЕГУЛАТОРНИМ ТЕЛИМА, ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА, ФАКУЛТЕТИМА И ЦИВИЛНИМ СЕКТОРОМ

10.1. СПОРАЗУМИ И САРАДЊА СА РЕГУЛАТОРНИМ ТЕЛИМА И ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Комисија као важан предуслов за свој ефикаснији рад види квалитетан систем размене информација са свим релевантним органима, организацијама и телима чији је оснивач Република Србија. У том смислу, од кључне важности у свакодневном раду је и перманентна размена информација и података, усаглашавање ставова о питањима од заједничког интереса, као и заједничко учешће у активностима које доприносе афирмацији политика које спроводе ова тела и квалитетан систем размене информација са свим надлежним телима у Републици Србији, а чији рад може на било који начин бити од значаја за развој конкуренције на тржишту.

Сарадња са институцијама са којима је потписан протокол о сарадњи у претходним годинама показала се као изузетно корисна, пре свега у погледу размене података, али и у контексту размене ставова по свим актуелним темама или поступцима који се воде пред Комисијом или другим органима и институцијама.

Током претходних година Комисија је потписала је споразуме о сарадњи са Народном банком Србије, Министарством за унутрашње послове, Агенцијом за енергетику, Републичком агенцијом за електронске комуникације и поштанске услуге – РАТЕЛ, Агенцијом за привредне регистре, Привредном комором Србије, Агенцијом за борбу против корупције и Републичком комисијом за заштиту права понуђача у поступцима јавних набавки.

Током 2018. године, потписан је Споразум о сарадњи између Комисије и Регулаторног тела за електронске медије - РЕМ, чија ће реализација омогућити садржајнију сарадњу између Комисије, као самосталне и независне организације која врши јавна овлашћења у складу са Законом, и РЕМ-а, као самосталне и независне регулаторне организације која врши јавна овлашћења у складу са одредбама Закона о електронским медијима, у циљу заштите јавног интереса и јачања интегритета ових тела. Споразумом је предвиђена континуирана размена информација и података, као и усаглашавање ставова о питањима од заједничког интереса, као и заједничко учешће у активностима које доприносе афирмацији политика које спроводе Комисија и РЕМ.

Председник Комисије др Милоје Обрадовић и директор Управе царина Милош Томић потписали су, крајем 2018. године Споразум о сарадњи између Комисије и Министарства финансија – Управа царина РС. Циљ овог документа је унапређење сарадње ради ефикаснијег вршења законом утврђених надлежности обе институције. Споразум предвиђа континуирану размену информација и података између две институције, сарадњу на унапређењу знања и усаглашавање ставова по питањима од заједничког интереса.

Иначе, сви потписани споразуми резултат су активности које је током претходних година Комисија предузела, а у контексту проширења сарадње са регулаторима, обзиром да је процењено да још увек постоји простор за унапређење те сарадње.

У претходном периоду, Комисија је започела разговоре о ближој сарадњи са Пореском управом Републике Србије и другим институцијама чије су активности компатибилне са оним које су у мандату Комисије. Подаци којима располажу поједини органи и организације могу бити важни у поступцима који се воде пред Комисијом, а често и неопходни за њен рад, како са становишта своје структуре, тако и брзине њиховог обезбеђивања.

Полазећи од значаја јавних набавки за добробит друштва у целини, претходне године посвећена је изузетна пажња овој области, односно откривању и спречавању тајног координисања понуђача (тзв. „намештена“ или „лажирана понуда“), као и у погледу омогућавања што већем броју понуђача да учествују у поступку јавних набавки. Значајно је унапређена сарадња и координација активности са Управом за јавне набавке.

У исто време, настављена је сарадња и са Републичком комисијом за заштиту права у поступцима јавних набавки, као и са Агенцијом за борбу против корупције, нарочито у контексту борбе против корупције у поступцима јавних набавки. Потреба за сарадњом је настала потреба у вези са откривањем намештених понуда при чему је могуће открити и везу између наручиоца и понуђача која може указати на корупцију.

Започета је интензивнија сарадња са Републичким секретаријатом за јавне политике, заједнички се ради на промени процедура припреме прописа, како би се обезбедило да предлози нових прописа не ограничавају ефикасну конкуренцију на тржишту.

Традиционално добри односи између Комисије и Привредне коморе Србије, ове године добили су потврду у сарадњи кроз активности Радне групе за израду Закона о заштити конкуренције, што отвара простор да се у нова законска решења имплементирају ставови привредника, чиме се Комисија изнова афирмисала као стабилан и предвидив партнер привреди Републике Србије у унапређењу пословног амбијента.

10.2. ПРОТОКОЛИ О САРАДЊИ СА ФАКУЛТЕТИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ И ЊИХОВА РЕАЛИЗАЦИЈА

Меморандумима о сарадњи које Комисија потписује са факултетима у Републици Србије успоставља се стручна сарадња у области политике заштите конкуренције, и то кроз организацију семинара, гостујућих предавања стручњака из Комисије, заједничких тематских радионица, формирање програма студентских пракси, заједничке издавачке делатности из области конкуренције. Мотив за уговарање овакве сарадње лежи у чињеници да увођење тржишне економије неизоставно треба да буде праћено одговарајућим знањем о политици и праву конкуренције као главном покретачу слободног тржишта, као и темељним образовањем економиста и правника о њиховом стварању и примени. Потписани документи омогућавају заједнички рад Комисије и академске заједнице на промоцији политике заштите конкуренције и подизању свести о њеном значају, као и увођење предмета из области заштите конкуренције, као изборне опције за студенте на мастер студијама.

Средином 2018. године председник Комисије др Милоје Обрадовић и декан Факултета за економију, финансије и администрацију – ФЕФА проф. др Небојша Савић потписали су Меморандум о сарадњи Комисије за заштиту конкуренције и ФЕФА. Меморандум о

сарадњи са ФЕФА је пети споразум ове врсте који Комисија има са члановима универзитетске заједнице.

Претходних година Комисија је потписала меморандуме о сарадњи и са Економским факултетом у Београду, Економским факултетом у Нишу, Економским факултетом у Крагујевцу и Правним факултетом у Београду.

Потписани документи омогућавају заједнички рад на промоцији политике заштите конкуренције и подизању нивоа знања у области права конкуренције и квалитетнијег образовања студената ради остваривања тог циља.

О важности праксе потписивања протокола о сарадњи као оквира за имплементацију заједничких и координираних активности са партнерским институцијама, и потреби њеног даљег афирмисања у раду Комисије, сведочи, између осталог и пракса Комисије да студенте свих факултета са којима има потписане споразуме о сарадњи редовно позива на семинаре и конференције које организује.

Комисија планира да настави и са организовањем стручне праксе за студенте факултета са којима има сарадњу. Према плану, током стручне праксе биће одржано низ предавања и радионица на којима ће студенти имати прилику да се упознају са надлежностима и начином рада Комисије, да стекну основна знања о методама откривања повреда конкуренције, методологији испитивања концентрација на тржишту и израде економских анализа, као и другим аспектима рада институције, у које спадају сарадња са другим телима за заштиту конкуренције у свету, међународним и домаћим организацијама, као и алаткама које Комисија примењује при активностима везаним за заступање политике заштите конкуренције.

Очекује се да организовање студентских пракси у Комисији допринесе подизању нивоа теоријског знања студената у области конкуренције и његовој примени у пракси, као и промоцији политике заштите конкуренције у академској заједници.

10.3. УЧЕШЋЕ ПРЕДСТАВНИКА КОМИСИЈЕ У РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА КОНТРОЛУ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ

Према одредби члана 6. став 2. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС”, број 51/09), представник Комисије обавља функцију заменика председника Комисије за контролу државне помоћи. Представник Комисије је у протеклој години активно учествовао у раду Комисије за контролу државне помоћи, дајући конкретне предлоге за измене и допуне предлога одлука (решења и закључака), као и мишљења у вези са применом Закона о контроли државне помоћи, по појединачним захтевима министарстава, агенција, покрајинских секретаријата АП Војводине, јединица локалне власти и др., као и мишљења у вези поднетих планова реорганизације стечајних дужника, а у складу са чланом 157. Закона о стечају. Поред наведеног, представник Комисије у Комисији за контролу државне помоћи је у протеклој години присуствовао разним скуповима у земљи на којима је тема била државна помоћ у Републици Србији и прописи којима је ова област регулисана. Имајући у виду да се поглавље о конкуренцији убраја у једно од најзахтевнијих и најсложенијих у процесу преговарања и да ће из тих разлога Европска комисија овом поглављу посветити посебну пажњу, неопходно је, у још већој мери, унапредити сарадњу између две комисије, посебно имајући у виду оцену Европске

комисије, која се односи на област конкуренције у делу државне помоћи, да је неопходно интензивирање активности на превазилажењу уочених недостатака.

10.4. УЧЕШЋЕ ПРЕДСТАВНИКА КОМИСИЈЕ НА КОНФЕРЕНЦИЈАМА, СЕМИНАРИМА И ОКРУГЛИМ СТОЛОВИМА У ЗЕМЉИ

Представници Комисије били су активни учесници Првог форума јавних набавки, који је одржан у 2018. години, а посвећен унапређењу професионализације и конкуренције у јавним набавкама. Овај скуп је, уводним излагањем, отворио председник Комисије др Милоје Обрадовић, док је један од панелиста био Чедомир Радојчић, члан Савета Комисије.

Председник Комисије др Милоје Обрадовић учествовао је на Копаоник бизнис форуму 2018 – на панелу посвећеном политици заштите конкуренције – Поштовање антимонополске регулативе: У чему компаније греше и како то спречити? Учесници овог панела били су представници академске и стручне јавности, као и представници удружења тржишних учесника.

Комисија је, на позив Привредне коморе Србије, била присутна на свим састанцима и семинарима који су били посвећени унапређењу привредног амбијента, а посебно равноправној тржишној утакмици.

У организацији НАЛЕД-а одржана је и седница **Радне групе Националног конвента о ЕУ**, која прати преговоре о Поглављу 8 - Политика конкуренције, током које су представници Комисије имали излагања. Седница Радне групе Националног конвента о ЕУ била је прилика да се представи улога и досадашња пракса Комисије, као и да се скрене пажња на изазове у спровођењу политике заштите конкуренције у процесу приступања Србије ЕУ, као и да се, на једном месту окупе представници Комисије, Комисије за контролу државне помоћи, представници Министарства трговине, туризма и телекомуникација, представници организација цивилног друштва.

Током седнице Радне групе закључено је да је неопходно наставити са праћењем активности везаним за политику конкуренције. Посебно је истакнута важност оваквих састанака и међусобног информисања и деловања, а у циљу што квалитетнијег испуњавања договореног и што бржег отварања Поглавља 8, будући да Национални конвент о ЕУ представља стално тело у оквиру којег се воде системски структуриране дебате представника државне администрације, политичких партија, невладиних организација, стручне јавности, пословне заједнице, синдиката и професионалних удружења о процесу придруживања Србије ЕУ.

Комисија је учествовала је на међународној конференцији «Примена прописа о заштити конкуренције у Србији – статус и перспективе», која је одржана у Београду, у организацији ЦМС групе. Конференција је била фокусирана на различита искуства у примени права конкуренције користећи примере из праксе из земље и ЕУ. Осим председника др Обрадовића, који је дао уводно излагање, у панелима у оквиру конференције учествовали су и чланови Савета Чедомир Радојчић и др Вељко Милутиновић. Један од панела био је посвећен откривању повреде конкуренције, покајничком програму и ненајављеним увиђајима, док се други бавио темом приватно-правне имплементације, где је као кључно постављено питање – која је вероватноћа да

тужба за накнаду штете постану реалност у Србији. Општи закључак свих учесника скупа био је да је у Србији начињен велики помак на пољу заштите конкуренције, посебно по питању ефикасности поступака и развијању свести о значају ове теме.

Комисија је, учешћем на оснивачкој скупштини, подржала почетак рада Удружења за усклађеност у пословању. Ово Удружење чине компаније из разних сектора окупљене како би унапредиле своја знања и ефикасније ускладиле пословање са постојећим законским оквиром. Интересовање Комисије за успешан рад оваквог удружења произилази из чињенице да је процена да је врло важно да пословање учесника на тржишту буде усклађено са правилима заштите конкуренције, јер се тиме умањује ризик од повреда конкуренције које се, између осталог, дешавају и због чињенице да компаније имају неусклађену праксу у односу на регулативу. У оквиру оснивачке скупштине Удружења одржана је и панел дискусија на тему „Због чега је усклађеност у пословању битна за сваког од нас“, на коме је Комисија узела активно учешће.

Председник Комисије др Милоје Обрадовић одржао је уводно излагање на конференцији „Конкуренција и заштита личних података“ коју традиционално организује адвокатска канцеларија Карановић и партнери и немачка фондација Фридрих Нојман. Ове године, главна тема Конференције била су искуства у примени права конкуренције у контексту односа примене права конкуренције и економије, виђених кроз искуства Србије и ЕУ, контроли државне помоћи, као и примени нових законских решења о заштити података о личности. Један од панелиста на овом скупу био је Марко Обрадовић, члан Савета Комисије који је присутнима представио планове и перспективе развоја Комисије, у контексту унапређења заштите конкуренције.

Савет страних инвеститора, у Србији представио је традиционално издање „Беле књиге“ за 2018. годину, приказ виђења пословне климе, као и препоруке за њено унапређење из угла улагача.

И у овогодишњој едицији констатује се значајан напредак у раду Комисије и поздрављају најаве даљег унапређења законодавног оквира, што ће омогућити још успешнију примену политике заштите конкуренције у Републици Србији.

Према оцени Савета страних инвеститора, „Комисија је наставила напредак у заступању политике конкуренције и односима с јавношћу. Комисија редовно информисе јавност о својим активностима и објављује велики број својих одлука, на званичној интернет страници. Објавила је и Смернице о правима и обавезама странака за ненајављене увиђаје, као и брошуру о покајничком програму. Овај позитиван развој који се тиче заступања политике заштите конкуренције је важан, јер доприноси свеукупном побољшању постојећег правног оквира и бољем разумевању активности и правила заштите конкуренције од стране јавности као и важност улоге Комисије“. Савет страних инвеститора похвалио је и то што Комисија све више спроводи економске анализе у истраживањима повреда конкуренције и сложених концентрација“. Препорука инвеститора је да Комисија настави са доношењем подзаконских аката која дефинишу одређене категорије од кључне важности за употпуњавање правног оквира заштите конкуренције, као и израдом јасних смерница и упутстава која садрже начин примене одређених одредаба Закона, као и публикација о дефинисању релевантног тржишта.

11. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Политика заштите конкуренције је претходних година, захваљујући свеprisутној глобализацији, превазишла националне оквире. У том смислу, најбоље светске праксе, институти и правила која су се показала ефикасна у правним системима многих земаља, предмет су великог интересовања Комисије. Проширивање сарадње како на билатералном, тако и мултилатералном плану веома утиче на квалитет и ефикасност Комисије, а самим тим и на квалитет тржишних слобода, степен конкуренције и могућност уласка нових играча на тржиште, што све опредељује конкурентност привреде на даљи економски раст и привлачење страних инвестиција.

11.1. ОДНОСИ СА МЕЂУНАРОДНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Комисија интензивно сарађује са међународним и регионалним организацијама и форумима и даје свој допринос, како кроз учешће представника Комисије на скуповима тих организација и форума и у поступку усаглашавања њихових предлога, тако и путем давања писаних прилога и информација на одабране теме из области заштите конкуренције у Републици Србији. Комисија континуирано обезбеђује и усавршавање својих кадрова путем учешћа запослених у програмима обуке поменутих организација.

UNCTAD

Сарадња Комисије са Конференцијом Уједињених нација за трговину и развој (*UNCTAD*) интензивирана је у 2018. години. Поред већ традиционалног позива *UNCTAD*-а за учешће представника Комисије на заседању Међувладине групе експерата из области права и политике конкуренције у Женеви, који спада међу најзначајније на пољу права и политике заштите конкуренције, Комисија је ове године активно учествовала у раду групе *UNCTAD*-а за дискусију о међународној сарадњи и будно прати ток иницијативе која је настала под њеним окриљем. Такође, Комисија је током 2018. године дала и свој писани допринос истраживању *UNCTAD*-а под називом "*Survey: obstacles to international cooperation in specific cases*".

ICN

Комисија је активан члан Међународне мреже за конкуренцију (*ICN*). Иако није реч о међународној организацији у формалном смислу, већ о неформалној мрежи тела за заштиту конкуренције, имајући у виду њен задатак и фокус на питања примене права и политике заштите конкуренције, као и састав (велики број националних тела за заштиту конкуренције и представника невладиног сектора, као што су пословна и академска заједница, адвокатура и сл.), сарадња са *ICN*-ом поставља се као неопходност сваког тела за заштиту конкуренције које тежи потуној информисаности и учешћу у модерним тенденцијама у праву и политици конкуренције.

Током 2018. године, представници Комисије су учествовали на готово свим *ICN* семинарима који су одржани путем интернета (*webinara*-има), а у складу са могућностима и на радионица. Октобра 2018. године, радионица *ICN*-а, одржана у Израелу, а која се тичала откривања картела представљала је драгоцену прилику за размену искустава из тако значајног домена спровођења политике заштите конкуренције у свету.

Поред наведеног, Комисија је другу годину за редом добила посебно признање од стране ICN-а и Светске банке, за стручни рад на конкурсном списаном под називом „Заступање политике конкуренције 2017 – 2018: Премошћавање јаза кроз заступање политике конкуренције: микроекономске политике, макроекономске импликације“, у оригиналу: *"The 2017 – 2018 Competition Advocacy Contest: Closing the gap through competition advocacy: microeconomic policies, macroeconomic implications"*. На такмичењу се надметало преко 50 радова из 30 јурисдикција широм света у четири категорије, а чланак представника Стручне службе Комисије, такмичио се у оквиру једне од понуђених категорија – *"Creating Markets for private sector development"*. Поред Србије, једина европска земља добитник је била Велика Британија, у категорији *"Prompting structural reforms in key sectors"*.

OECD

У 2018. години, Комисија је наставила интензивну сарадњу са Организацијом за економску сарадњу и развој (*Organisation for Economic Cooperation and Development- OECD*). Иако Република Србија није чланица *OECD*-а, Комисија даје свој допринос активностима ове организације на више начина: путем размене искустава на високом нивоу током годишње конференције *OECD*-а „Глобални форум о конкуренцији“, затим, путем учешћа представника Комисије на бројним семинарима и радионицама Регионалног центра за конкуренцију (*RCC*), који је основан 2005. године од стране *OECD*-а и мађарског тела за заштиту конкуренцију и путем достављања писаних прилога и одговора на питања која се тичу заштите конкуренције у Републици Србији.

У циљу размене најбоље праксе и искустава, представници Комисије узели су активно учешће на једној од најпрестижнијих конференција у области заштите конкуренције, 17. конференцији *OECD*-а „Глобални форум о конкуренцији“, крајем новембра 2018. године у Паризу. За овај скуп, који окупља представнике тела за заштиту конкуренције и високе званичнике других институција из целог света, Стручна служба Комисије доставила је и свој писани допринос, односно прилоге на теме: „Захтеви за информације: предности и изазови“ и „Регионални споразуми у области конкуренције: предности и изазови“.

Током 2018. године, представници Комисије присуствовали су и представљању публикације *OECD*-а *Преглед конкурентности југоисточне Европе у 2018. години*, чију је израду, у делу који се односи на заштиту конкуренције у Републици Србији (законска решења и преглед праксе), потпомогла Стручна служба Комисије.

Као и претходних година, представници Комисије учествовали су на семинарима и скуповима у организацији Регионалног центра за конкуренцију и дали свој допринос кроз презентацију случајева из праксе Комисије. Посебно се издвајају семинари Регионалног центра за конкуренцију на следеће теме:

- „Алати за откривање картела“, који је одржан у Будимпешти у марту 2018. године,
- „Уводни семинар- основни концепти и процедуре из домена права конкуренције“, који је одржан у Будимпешти у мају 2018. године, и
- „Испитивање концентрација“, који је одржан у Тирани, Албанија у јуну 2018. године.

ЕНЕРГЕТСКА ЗАЈЕДНИЦА

Комисија је, у току 2018. године, наставила активну сарадњу са **Енергетском заједницом**, преко надлежног министарства Републике Србије (Министарства рударства и енергетике), којем је у више случајева доставила мишљења и коментаре са аспекта конкуренције на извештаје и дописе Секретаријата, укључујући мишљења на Извештаје Енергетске заједнице о спровођењу меких мера, годишње Извештаје о раду, на предлоге измена Уговора о оснивању Енергетске заједнице и слично. Република Србија је потписница Уговора о оснивању Енергетске заједнице, а Министарство рударства и енергетике учествује у преговарачком поступку и спровођењу тог уговора на међународном нивоу. Сарадња између Енергетске заједнице и Комисије успостављена је на основу Декларације из 2012. године, којом је основана Мрежа за конкуренцију Енергетске заједнице, замишљена као платформа за размену искустава тела за заштиту конкуренције потписница Декларације и Секретаријата Енергетске заједнице, као и за развијање добре праксе у примени прописа из области заштите конкуренције на сектор енергетике, са циљем приближавања пракси и праву ЕУ у овом домену.

ЗАЈЕДНИЧКО ЕВРОПСКО ВАЗДУХОПЛОВНО ПОДРУЧЈЕ

Сарадња Комисије са **Директоратом цивилног ваздухопловства Републике Србије** и представницима Европске комисије, у контексту испуњења обавеза Републике Србије по основу **Мултилатералног споразума о успостављању Заједничког европског ваздухопловног подручја**, успостављена је 2010. године и поново актуелизована у марту 2017. године. Мултилатерални споразум о успостављању Заједничког европског ваздухопловног подручја потписан је, у име Владе Републике Србије, 2006. године, а ратификован од стране Народне скупштине Републике Србије 2009. године. Овим Споразумом, Република Србија је преузела обавезу да усагласи националне прописе са прописима Европске заједнице у одређеним областима, као што су ваздухопловна безбедност, управљање ваздушним саобраћајем, либерализација ваздухопловног тржишта и сл. Споразум садржи и правила која се односе на конкуренцију у поменутих областима, али истовремено предвиђа примену других споразума појединих уговорних страна, уколико су њима обухваћена правила конкуренције (као што је случај са споразумима о придруживању). Но, како је Споразум мултилатералне природе и садржи одредбе о конкуренцији, Комисија је у два наврата, за потребе експертског тима Европске комисије, доставила Директорату податке који се односе на систем заштите конкуренције у Републици Србији, са прегледом важећег законодавства, као и поступака које је Комисија окончала у сектору авијације. У контексту претходно изнетог, 2018. године представник Комисије узео је учешће на семинару „TAIEX“ који је организован у сарадњи одељења Генералног директората Европске комисије за европску суседску политику и преговоре о проширењу и Агенције за цивилно ваздухопловство Црне Горе. На семинару у Подгорици презентовано је свеобухватно знање и размењене су најбоље праксе у вези са имплементацијом *aquis communautaire* који се односи на конкуренцију, државну помоћ и јавне обавезе у сектору ваздушног саобраћаја.

EBRD

Ослањајући се на позитивна искуства у сарадњи са Европском банком за обнову и развој-**EBRD**, Комисија је наставила интензивну сарадњу са овом међународном институцијом. Осим активних пројеката, који подразумевају техничку помоћ, помоћ у стицању

академских знања и слично, током 2018. године објављен је зборник радова са међународне конференције на тему *Израда институционалних капацитета тела за заштиту конкуренције у региону југоисточне Европе у 2016. години*.

CEFTA

И у 2018. години, за потребе спровођења пројекта Секретаријата *CEFTA* и израде извештаја под називом *Implementation Status of Competition and State Aid*, Комисија је дала допринос и доставила релевантне податке, превасходно у делу спровођења политике заштите конкуренције и актуелне праксе, а у складу са интересима Републике Србије као државе чланице. Комисија је, такође, у више наврата дала своје коментаре на предлоге проширења сарадње у оквиру споразума *CEFTA*, како надлежном министарству, тако и Секретаријату *CEFTA*.

СТО

Комисија је активна и у сарадњи са Светском трговинском заједницом, у делу који се односи на конкуренцију. Тако је, на позив *СТО* представник Комисије ове године присуствовао семинару под називом „Тематски семинар о политици конкуренције, трговини и развоју: преглед практичног искуства са постојећим споразумима *СТО*“ који се одржао у Женеви. Стручњаци из тела за заштиту конкуренције, из различитих делова света, имали су прилику да упознају и утврде где се њихово тело „налази“ у смислу рејтинга, независности и овлашћења.

11.2. БИЛАТЕРАЛНА САРАДЊА

Комисија континуирано ради на унапређењу сарадње тела за заштиту конкуренције, њиховом повезивању и успостављању блиских односа који ће, поред осталог, унапредити делотворност рада и ефективну примену права конкуренције.

Албанија

Сарадња Комисије са албанским телом за заштиту конкуренције је, након неколико година, обновљена крајем 2017. године. Активности на унапређењу комуникације два тела настављени су и у 2018. години. Делегација тела за заштиту конкуренције Албаније, предвођена председницом тела Јулијаном Латифи била је присутна на међународној конференцији коју је Комисија организовала поводом Дана конкуренције. Председница Латифи узела је активно учешће и на панелу који је био посвећен регионалној сарадњи. Комисија, заједно са колегама из Албаније тренутно активно ради на припреми Меморандума о сарадњи, а који би требао додатно да учврсти сарадњу два тела.

Аустрија

Комисија има потписан Меморандум о сарадњи са аустријском Савезном управом за заштиту конкуренције, који датира из 2010. године. Од тада, ова сарадња постаје све ближа, посебно имајући у виду богато искуство и ефикасност у раду аустријског тела за конкуренцију. Представници Аустрије били су гости Комисије на међународној конференцији Дан конкуренције 2018, што је била и прилика за договоре о наставку сарадње два тела. Обзиром да су експерти аустријског тела активно укључени у пројекат

ИПА 2014, а који ће се спроводити почевши од 2019. године, планирано је проширење заједничких активности који могу, имајући у виду богато искуство аустријских колега у области примене политике заштите конкуренције, бити од користи.

Босна и Херцеговина

Са Конкуренцијским савјетом Босне и Херцеговине, Комисија има потписан Меморандум о међусобном разумевању и сарадњи из 2009. године. Током претходног периода, та сарадња је актуелизована кроз више сусрета на међународним конференцијама и, посебно, кроз билатералне посете. Од посебне је важности чињеница да су оба тела изразила жељу за **проширењем сарадње**, дефинисане Меморандумом из 2009. године, и спремност на улагање напора у унапређење институционалног и законског оквира политике заштите конкуренције у региону.

Бугарска

Бугарско тело за заштиту конкуренцију организовало је током 2018. године Европски дан конкуренције, обзиром да је Бугарска у једном делу године била председавајућа Европском унијом. Овом догађају присуствовали су високи представници преко 50 тела за заштиту конкуренције Европе, а међу њима и Србије. Председник Комисије др Милоје Обрадовић искористио је овај догађај за разговоре са домаћинима, председницом и члановима Савета бугарског тела, као и са европском комесарком за конкуренцију Маргарет Вестагер.

Јапан

Сарадњу са Јапаном, Комисија реализује кроз сарадњу са различитим институцијама пре свега, са Амбасадом Јапана у Београду и са ЈИСА-ом. У току 2017. године, ова сарадња је потврђена кроз радне контакте са амбасадом, као и путем учешћа представника Стручне службе Комисије, на програму тронедељног стручног усавршавања при телу за заштиту конкуренције Јапана (*JFTC*), у организацији *JICA*-е. Јапан је ове године био и гост домаћин Дана конкуренцијем а Комисија је, у сарадњи са Амбасадом Јапана, *JFTC* и *JICA* организовала тренинг сесије на тему тренутних и будућих изазова Јапана у борби против картела и намештања јавних набавки.

Ове тренинг сесије за циљ су имале стицање нових знања не само запослених у Комисији за заштиту конкуренције, већ и представника других институција, као и стручне јавности о добрим светским праксама у примени политике заштите конкуренције.

Република Кореја

Поред већ традиционалне сарадње са напред наведеним телима за заштиту конкуренције, 2018. годину је обележило додатно унапређење сарадње са амбасадом Републике Кореје у Београду, као и са колегама из корејског тела за заштиту конкуренције (*KFTC*). Имајући у виду богато искуство корејског тела и значајне резултате постигнуте на пољу заштите конкуренције, Комисија је била позвана да пошаље једног свог представника на десетодневни тренинг и тако, као прво тело за заштиту конкуренције у региону, учествује у врло квалитетном програму додатне едукације тела за заштиту конкуренције Републике Кореје.

Румунија

Меморандум о сарадњи између румунског Савета за конкуренцију и Комисије датира из 2012. године. Током претходне три године ова сарадња је унапређења. Одржане су заједничке радионице, размењивани стручњаци. Током 2018. године у Београду су, током Дана конкуренције, боравиле колеге из тела за заштиту конкуренције Румуније. Очекује се да у 2019. години, када је **Румунија земља председавајућа ЕУ**, сарадња два тела буде додатно интензивирана, посебно у контексту искустава Румуније у припреми поглавља који се односи на конкуренцију у процесу придруживања ЕУ.

Експерти румунског тела биће активни учесници и на Твининг пројекту које ће водити италијанско тело за заштиту конкуренције.

Руска Федерација

Комисија и Федерална антимонополска служба Руске Федерације (ФАС) потписале су децембра 2012. године Споразум о сарадњи у области политике конкуренције. Након тога, из године у годину, сарадња између два тела за заштиту конкуренције се наставља кроз низ обука, семинара и студијских посета које ову сарадњу обогаћују и чине садржајнијом. У априлу 2018. године, два представника ФАС-а учествовала су на Дану конкуренције Комисије и тиме допринела квалитету и међународном карактеру овог догађаја. У септембру 2018. године, Комисија је, на позив ФАС-а, учествовала на традиционалној „Руској недељи конкуренције“, у Розу Хутор (у близини Сочија). У четвородневној посети представници Комисије, између осталог, упознали су се са Нацртом инструментарија за међународну сарадњу који се односи на спречавање рестриктивних пословних пракси транснационалних корпорација и прекограничног кршења правила конкуренције.

Савезна Република Немачка

Комисија нема потписан споразум о сарадњи са савезним телом за заштиту конкуренције Немачке (*Bundeskartellamt*), али се у току 2018. године додатно ангажовала на јачању ове сарадње. У марту 2018. године, представници Комисије учествовали су на међународној конференцији у Бону, коју је организовао *Bundeskartellamt*. Том приликом организована је панел дискусија на тему „Политика заштите конкуренције у глобализованом и дигитализованом свету – изазови за данас и сутра.“

Словенија

Меморандум о разумевању Комисије са **словеначким телом** за заштиту конкуренције, *Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence*, датира из 2013. године. Представници тела за заштиту конкуренције традиционално су гости Комисије на конференцијама, поводом Дана конкуренције. Током конференције одржане априла 2018. године, председник тела за заштиту конкуренције Словеније имао је запажено учешће на једном од панела Конференције посвећеном регионалној сарадњи. Као и претходних година, представници Комисије учествовали су на Дану конкуренције Словеније, који је одржан Љубљани у септембру 2018. године. То је била прилика да се потврди добра сарадња са словеначким телом за заштиту конкуренције.

Турска

Током конференције организоване поводом Дана конкуренције Републике Србије, априла 2018. године је потписан и Меморандум о сарадњи у области заштите конкуренције између Комисије и тела за заштиту конкуренције Турске (*Rekabet kurumu*). Меморандум су пописали председник Комисије др Милоје Обрадовић и Омер Торлак председник тела за заштиту конкуренције Турске.

Потписивањем овог документа отворена је могућност интензивирања сарадње између два тела.

Хрватска

Још један пример добре сарадње у региону представљен је сарадњом са хрватским телом за заштиту конкуренције АЗТН-ом, са којим Комисија има потписан споразум о сарадњи из 2013. године. На позив овог тела, у септембру 2018. године, представници Комисије учествовали су на међународној конференцији у организацији АЗТН-а под називом „Размјена информација међу конкурентима, договори о цијенама или елементима цијене – улога струковних удружења и комора“ која је организована у Загребу. Председник АЗТН-а учествовао је, као панелиста на међународној конференцији поводом Дана конкуренције у Београду. Сусрети са колегама из Хрватске током бројних међународних догађаја такође су утицали на унапређење сарадње две институције.

Један од значајних новитета у раду Комисије јесте успостављање ближе сарадње са страним дипломатским представништвима у Републици Србији, ради јачања доприноса развоју постојећег привредног амбијента и интензивирања размене искустава на пољу заштите конкуренције са другим телима за заштиту конкуренције из света. Тако је у 2018. години, Комисија одржала више састанка и сусрета са представницима амбасада и иностраних привредних удружења са седиштем у Републици Србији.

Активности Комисије на унапређењу привредног амбијента у Републици Србији, а посебно оне везане за процес преговора у оквиру Поглавља 8: Политика заштите конкуренције – биле су главна тема сусрета председника Комисије др Милоја Обрадовића и Азре Иковић из Директората за суседску политику и преговоре о проширењу ЕУ.

О овим темама, али и плановима Комисије, који за циљ имају унапређење и промоцију политике заштите конкуренције председник Комисије је током године више пута разговарао и са шефом Делегације ЕУ у Србији њ.е. Семом Фабрицијем.

Председник др Милоје Обрадовић састао се и са амбасадором Јапана у Србији њ.е. Ђунићи Марујамом. Председник Комисије је Његовој екселенцији представио надлежности и упознао га са активностима, као и плановима Комисије за заштиту конкуренције, који за циљ имају унапређење и промоцију политике заштите конкуренције у Србији. Председник Комисије се, овом приликом, захвалио Амбасади Јапана у Београду на досадашњој подршци раду Комисије. Обзиром да је Јапан био гост домаћин на Дану конкуренције 2018. сарадња је у пуној мери унапређена.

Комисију је посетио и високи званичник Јапанске *JFTC* **Хироши Јамада**. Том приликом, наглашена је потреба да се сарадња продубљује, како кроз програме техничке помоћи, тако и кроз размену стручњака из области политике заштите конкуренције.

Гост Комисије био је и амбасадор Републике Кореје у Србији **н.е. Деџонг Јуа**. Амбасадор Републике Кореје је, овом приликом, изразио жељу за проширењем већ успостављене сарадње на свим нивоима са Комисијом, а која је започета претходне године организовањем изузетно посећене радионице о примени покајничког програма у Републици Кореји.

Председник Комисије др Милоје Обрадовић примио је у просторијама Комисије и нову директорку Европске банке за обнову и развој (EBRD) за Западни Балкан, **Жужану Харгитај**. Том приликом је констатована квалитетна сарадња између ове међународне институције и Комисије, као и спремност EBRD унапређењу и даље подршке реформама у сегменту политике заштите конкуренције.

Делегација Комисије, на челу са председником др Милојем Обрадовићем и чланом Савета Чедомиром Радојчићем била је гост посебног панела Америчке привредне коморе посвећеног унапређењу правног оквира политике заштите конкуренције. О важности ове сарадње сведочи чињеница да је Америчка привредна комора водећа пословна асоцијација у земљи која броји више од 190 америчких, међународних и локалних компанија чланица, које послују у оквиру 18 различитих сектора, при чему вредност инвестиција које су компаније чланице уложиле у земљу износи више од 14 милијарди евра.

11.3. МЕЂУНАРОДНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ И СЕМИНАРИ

Комисија је, поводом **Дана конкуренције**, организовала међународну конференцију "Нова агенда за конкуренцију".

Конференцију су, уводним излагањима, отворили председник Комисије за заштиту конкуренције др Милоје Обрадовић, потпредседник Владе Републике Србије и министар трговине, туризма и телекомуникација Расим Љајић, генерални секретар Председника Републике Србије Никола Селаковић, шеф Делегације ЕУ у Србији, **н.е. Сем Фабрици** и амбасадор Јапана, **н.е. Ђунићи Марујама**. Скупу је присуствовао и министар државне управе и локалне самоуправе Бранко Ружић.

Ове године, земља почасни гост конференције био је Јапан.

У оквиру конференције одржана су два панела „Нова агенда за регион“ и „Конкуренција у дигиталном свету“. Током првог панела „Нова агенда за регион“, који је модерирао председник Комисије др Милоје Обрадовић, челни људи регионалних тела за заштиту конкуренције су говорили о изазовима са којима се сучавају у настојању да обезбеде фер услове пословања на тржишту. На панелу су учествовали председници тела за заштиту конкуренције Словеније, Хрватске, Македоније, Албаније, Турске као и представница ЕК задужена за преговоре у вези Поглавља 8, **Камелија Грозеа Кнут**.

Николас Банашевић из ЕК је водио други панел „Конкуренција у дигиталном свету“ и са другим учесницима дискутовао о изазовима које доносе нове дигиталне технологије и нови начини пословања за заштиту конкуренције. На другом панелу су учествовали

некадашњи шеф огранка *UNCTAD*-а за конкуренцију професор Хасан Какаја, директор *JFTC* Казухиро Хара, руководилац Сектора за економске анализе Комисије др Синиша Милошевић, члан Савета Комисије за заштиту конкуренције Румуније Ласло Гјерко и представник Националне алијансе за локални економски развој (НАЛЕД) и оснивач компаније „Оса рачунарски инжињеринг“, Жељко Томић.

Комисија је, у сарадњи са Амбасадом Јапана, *JFTC*-ом и *JICA*-ом, организовала тренинг сесије на тему тренутних и будућих изазова Јапана у борби против картела и намештања јавних набавки.

Ове тренинг сесије за циљ су имале стицање нових знања не само запослених у Комисији за заштиту конкуренције, већ и представника других институција, као и стручне јавности о добрим светским праксама у примени политике заштите конкуренције.

О законодавном оквиру и пракси Јапана у области заштите конкуренције говорила је и професорка Ариса Вакабајаши са Комазава универзитета - из Токија и Хидејуки Шимозу из Сектора за међународне послове *JFTC*-а, тела које важи за једно од најефикаснијих институција у креирању и спровођењу политике заштите конкуренције у свету.

Комисија и НАЛЕД организовали су конференцију на којој су представљени резултати прве фазе секторске анализе тржишта малопродаје хране, пића и дуванских производа у Републици Србији, коју је израдила Комисија.

Уводна излагања на конференцији одржаној у Скупштини града Београда имали су председник Комисије за заштиту конкуренције др Милоје Обрадовић, државна секретарка у Министарству трговине, туризма и телекомуникација Весна Ковач и Владимир Чупић, председник Савеза за храну и пољопривреду НАЛЕД-а, директор представништва Атлантук групе.

Аналізу је представила Александра Равић из Сектора за економске анализе Комисије. Након представљања резултата анализе одржана је и панел сесија, на којој је разговарано о перспективама тржишта малопродаје у Србији, а на којој су учествовали др Синиша Милошевић, руководилац Сектора за економске анализе у Комисији за заштиту конкуренције, Бојана Амановић из Министарства трговине, туризма и телекомуникација, др Горан Петковић, редовни професор Економског факултета у Београду и Горан Ковачевић, Савез за фер конкуренцију НАЛЕД-а.

11.4. ПРОЈЕКТИ ПОДРШКЕ КОМИСИЈИ

У току 2018. године, Комисија је наставила са спровођењем активности и интензивним ангажманом на пројектима које је конципирала и који су јој одобрени у претходној години.

Тако су успешно финализовани преговори са одабраним Твининг партнером, италијанским телом за заштиту конкуренције, за реализацију пројекта „*Даљи развој заштите конкуренције у Републици Србији*“, финансираним из ИПА средстава ЕУ. Овај пројекат има три кључне компоненте, усмерене на: 1) даљу хармонизацију националног законодавства са правним тековинама ЕУ; 2) ефикасну примену и спровођење усклађених правила о заштити конкуренције, и 3) повећање свести о праву и политици конкуренције међу свим релевантним актерима. Имајући у виду да је Комисија крајњи, али не и једини корисник овог пројекта, очекује се да ће његовом реализацијом бити остварени значајни

помаци у разумевању, поштовању и примени правила конкуренције и од стране судова, регулаторних тела, учесника на тржишту и њихових удружења. Ово је посебно значајно у контексту подизања капацитета српске привреде путем јачања тржишне конкуренције, што представља битан фактор за приступање ЕУ.

За разлику од Твининг пројекта, чији је почетак имплементације почетком 2019. године, двогодишњи пројекат који је Комисији одобрен од стране амбасаде Краљевине Норвешке у Београду, а финансира Министарство иностраних послова Краљевине Норвешке, већ је дао видљиве резултате. Комисији је, пре свега, обезбеђена најновија форензичка опрема која се користи приликом извођења ненајављених увиђаја, а што као крајњи циљ треба да утиче на повећање стопе откривања повреда конкуренције. Комисија је, уз помоћ стручних консултаната, отпочела и процедуру израде нове интернет странице и профила на друштвеним мрежама, које већ доприносе већој видљивости активности Комисије ширем кругу корисника. Током 2019. планирана је и израда три видео клипа која ће омогућити боље упознавање свих заинтересованих јавности са политиком заштите конкуренције у Србији и активностима Комисије. Такође, у склопу овог пројекта који је усмерен на јачање капацитета Комисије у спровођењу политике конкуренције, одржано је више обука за запослене у Комисији, на тему јавних дебата и лобирања, као и јавних дискусија на тему потенцијалних решења из новог закона којим се регулише материја заштите конкуренције. За сада, јавне дискусије одржане су у градовима широм Србије (Крагујевац и Ниш). Предвиђена је и дискусија у Новом Саду, а последња јавна дискусија те врсте биће одржана током 2019. године у Београду.

Пројекат који Комисија реализује у сарадњи са Европском банком за обнову и развој, од пролећа 2018. године, у овој години дао је прве ефекте, у делу који се односи на подршку раду Комисије кроз обезбеђење економетријског софтвера и одговарајуће обуке. Захваљујући сарадњи са ЕБРД део запослених у Комисији био је у прилици да унапреди своја академска знања везана за право и политику заштите конкуренције. Четири запослена из Комисије похађала су вишедневну обуку за економисте, док је двоје колега било у прилици да похађа курс за правнике у области права заштите конкуренције. Отпочете су и активности пројекта које имају за циљ израду појмовника права конкуренције, затим, израду одређених смерница из делокруга рада Комисије, као и формирање Форума за конкуренцију земаља Западног Балкана, са седиштем у Београду. Наставак активности очекује се у току 2019. године, у још интензивнијем облику и уз тешњу сарадњу.

У циљу унапређења пословног окружења у Републици Србији, Влада РС и Међународна финансијска корпорација као чланица групације Светске банке потписале су споразум о сарадњи. Овим споразумом је предвиђено да се и Комисији пружи техничка помоћ за унапређење конкуренције и регулацију тржишта у Републици Србији.

12. АКТИВНОСТИ НА ПОДИЗАЊУ СВЕСТИ О ЗНАЧАЈУ КОНКУРЕНЦИЈЕ

Јавно заступање и промоција политике заштите конкуренције спроводи се кроз комуникацију Комисије са државним органима и организацијама, академском и стручном јавношћу, удружењима тржишних учесника, домаћим и међународним партнерима и медијима.

Неизоставни део активности Комисије је и јавно заступање политике конкуренције које Међународна мрежа за конкуренцију (*ICN*) дефинише као активности које спроводи тело за заштиту конкуренције, које су у вези са промоцијом конкурентног окружења, а не односе се на спровођење правила о заштити конкуренције, већ углавном кроз грађење односа на добровољној основи са другим учесницима (Влада, министарства, правосудни органи, Скупштина, учесници на тржишту, невладин сектор, општа јавност, итд) у систему конкуренције и повећањем јавне свести о предностима конкуренције.

Промоција, односно заступање политике конкуренције, транспарентност рада Комисије и успешна комуникација са свим релевантним учесницима, имају суштински значај за спровођење надлежности које су Комисији поверене Законом.

Како би Комисија унапредила даљи рад на заступању политике заштите конкуренције и одговорила на све сложеније захтеве у овом делокругу својих надлежности, у 2018. години је формиран Сектор за заступање политике заштите конкуренције и међународну сарадњу. Досадашња пракса је показала да је неопходно организовати рад са већим степеном сложености, по узору на тела за заштиту конкуренције код којих су интегрисани послови заступања, јавних комуникација и међународне сарадње. Нова организациона структура се показала као адекватна и функционална, што је резултирало и повећаним обимом, али и квалитетом активностима на пословима заступања конкуренције.

Заступање политике заштите конкуренције и подизање свести о значају конкуренције током 2018. године, укључивало је као и ранијих година све активности Комисије усмерене ка унапређењу законског оквира, промовисање заштите конкуренције и конкурентног пословног окружења, односно на јачање свести о значају заштите конкуренције, применом механизма који подразумевају добровољно прихватање правила и сарадње, а санкционисање и принудно извршење као крајњу меру.

Комисија је као кључне циљеве у пословима заступања поставила следеће:

- подизање свести о значају заштите конкуренције за функционисање отворене тржишне привреде и за корист потрошача;
- упознавање јавности са предностима ефикасне конкуренције (конкурентног пословног окружења, мање улазних баријера, нова радна места, бољи квалитет производа и услуга итд);
- препознатљивост Комисије у јавности што подразумева информисаност о овлашћењима Комисије, али и о обавезама учесника на тржишту;
- упознавање учесника на тржишту са прописима о заштити конкуренције као превенција настанка повреда конкуренције.

Најважнији облици комуникације са јавношћу била су саопштења за медије, објаве у електронским и штампаним медијима, публикације, анимирани едукативни филмови, друштвене мреже и интернет страница Комисије. Важан део активности промоције Комисије били су и бројни тематски скупови, од конференција и округлих столова, до тематских стручних радионица и саветовања и других облика окупљања заинтересованих јавности, директна едукација кроз саветовања, издавање брошура и специјализованих публикација, кампање.

Заступање политике заштите конкуренције обухватало је, између осталог: иницијативе које предузима Комисија према другим државним органима/телима у циљу да утиче на законодавни оквир и спровођење политике заштите конкуренције, као и активности које се предузимају у циљу јачања свести пословне заједнице, органа власти и опште јавности о предностима конкуренције у друштву.

Такође, углед и препознатљивост Комисије у јавности су остваривани како кроз ефикасну примену закона, заступања (*advocacy*), међународну сарадњу, тако и путем медија. Комисија је комуницирала са медијима у 2018. години, кроз различите форме обраћања (саопштења, интервјуи, тематски догађаји, конференције, одговори на питања, пласирање тема и објава у медијима, припрема и дистрибуција брошура) и др.

У току 2018. године, у оквиру покренуте иницијативе за доношење новог закона о заштити конкуренције, који ће омогућити ефикаснији рад Комисије и олакшати спровођење политике заштите конкуренције у Републици Србији, реализоване су активности заступања са више кључних партнера за реализацију тог сложеног посла.

Одржан је низ састанака са Привредном комором Србије и других пословних удружења, као и са представницима цивилног сектора ради активног учешћа у изради новог закона.

Комисија је подржала, учешћем на оснивачкој скупштини, почетак рада Удружења за усклађеност у пословању (Corporate Compliance Association).

У издању „Беле књиге“ за 2018. годину, *FIC*-а дата је оцена пословне климе у Србији, као и препоруке за њено унапређење из угла улагача. У овом документу се и ове године констатује значајан напредак у раду Комисије и поздрављају најаве даљег унапређења законодавног оквира, што ће омогућити још ефикасније спровођење политике заштите конкуренције у Републици Србији. Према оцени *FIC*-а „Комисија је, наставила напредак у заступању политике конкуренције и односима с јавношћу“.

Представници Комисије су учествовали на седници Радне групе Националног конвента о ЕУ, која прати преговоре о Поглављу 8 – Политика конкуренције, а која је одржана у Нишу. Овом приликом представљени су и пред стручном јавношћу резултати прве фазе секторске анализе тржишта малопродаје хране, пића и дуванских производа у Републици Србији.

12.1. АКТИВНОСТИ КОМИСИЈЕ УСМЕРЕНЕ НА ОДНОСЕ СА ПОСЛОВНОМ И СТРУЧНОМ ЈАВНОШЋУ

Комисија је изузетно активна у упознавању пословне заједнице у Републици Србији, као и стручне јавности са свим аспектима свог деловања, а које произилази из овлашћења која Комисији даје Закон. У том смислу, и ову годину, Комисија је посветила и бројним

активностима јавног заступања политике заштите конкуренције. Представници Комисије били су активни на бројним дешавањима која су организовала удружења, попут НАЛЕД-а, FIC-а, Америчке привредне коморе, клуба Привредник и слично. Такође, представници Комисије су врло често гости предавачи на бројних факултета универзитета у Србији.

12.2. САРАДЊА СА МЕДИЈИМА

Комисија је опредељена ка транспарентном приступу у односима са медијима, кроз благовремено достављање релевантних информација и континуирану сарадњу са медијима, организацију података, дугорочно планирање и утврђивање временског распореда активности.

Едукацијом и подизањем интересовања медија за област заштите конкуренције, Комисија постиже боље разумевање и добијање подршке јавности, која може да изврши позитиван притисак на учеснике на тржишту и доносиоце политичких одлука. Истовремено, тиме се испуњава и обавеза обавештавања јавности о раду Комисије.

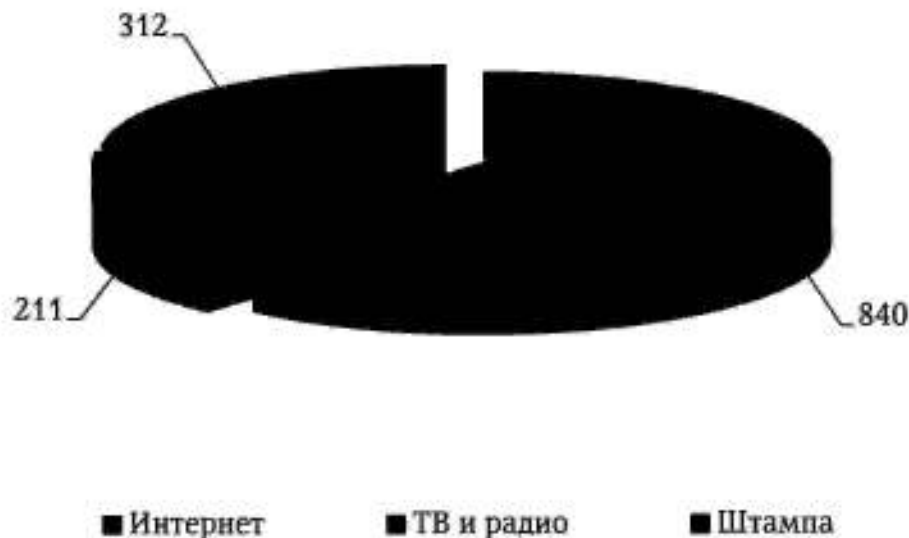
Комисија је током 2018. године учинила додатне напоре како би значај заштите конкуренције учинила још транспарентнијом и разумљивијом широкој јавности (учесницима на тржишту, потрошачима и медијима). Све битне одлуке и обавештења о догађајима у којима Комисија учествује су транспарентно и благовремено пласирани, како на интернет страници Комисије, тако и у свим релевантним медијима (штампаним и електронским). Такође је за квалитет јавне промоције резултата рада Комисије изузетно значајна била и присутност представника Комисије у јавности, пре свега у медијима и на бројним скуповима.

Као и претходних година, и овај период био је обележен интересовањем представника медија за све врсте активности Комисије. У 2018. години, Комисија је водила поступке и донела одлуке у предметима чији су учесници, између осталих, биле и велике домаће и иностране компаније које послују на тржишту Републике Србије, као и јавна предузећа.

Интересовање медија, када је реч о условно одобреним концентрацијама, односило се не само на предмете започете и окончане у 2018. години, већ и на оне из претходних година, за које је спровођење наложених мера имало своју актуелност и у извештајном периоду.

Комисија није имала ни један захтев медија за достављање информација на основу Закона и приступу информација од јавног значаја, с обзиром на то да је на сваки упит који јој је достављен од представника медија, одговорила у најкраћем могућем року, водећи рачуна да у такве одговоре не буду укључени они подаци који представљају пословну тајну, а са којима је Комисија поступала у складу са Законом. Комисија је током 2018. године, имала више од 1300 објава у штампаним и електронским медијима о активностима и поступцима које води, које су све биле у позитивној или неутралној конотацији.

Графикон 23: Структура објава

Комисија је организовала или била домаћин на више скупова који су били повод за комуникацију са медијима ради промоције њених активности, од којих се, као најзначајнији свакако могу издвојити два догађаја:

- Дан конкуренције - Нова агенда за конкуренцију и
- Конференција на којој су Комисија за заштиту конкуренције Републике Србије и НАЛЕД представили резултате прве фазе секторске анализе тржишта малопродаје хране, пића и дуванских производа у Републици Србији, коју је израдила Комисија.

Забележене су објаве (интервјуи, изјаве, извештаји) Комисије о Дану конкуренције, у медијима (интернет портали, електронски и штампани медији) са националном и регионалном покривеношћу, званични портали Владе Републике Србије и Министарства трговине, туризма и телекомуникација, итд.). Објаве су новинарски обрађене у делу медија, док су у осталим пренети опширнији агенцијски извештаји. Новинске агенције су пренеле прослеђене најаве и пласирале их као агенцијске вести, а након догађаја објавиле и својим корисницима дистрибуирале опширније извештаје.

У 2018. години бележи се даље повећање интересовања домаћих и иностраних медија за рад Комисије. Новинари штампаних и електронских медија, као и интернет портала поставили су Комисији велики број питања из делокруга њене надлежности. Некада је оквир постављених питања био опредељен интересом јавности у односу на конкретне поступке који су вођени пред Комисијом, али су се питања представника медија односила и на захтеве за ближим тумачењем одређених законских норми или достављању решења у појединим предметима. Комисија је по таквим захтевима увек одговарала у најкраћем могућем року.

Током 2018. године забележени су објаве, прилози и гостовања представника Комисије у најтиражнијим и најгледанијим штампаним и електронским медијима (Политика, Данас, Блиц, Вечерње новости, РТС 1, ТВ Н1, ТВ Пинк, ТВ Хепи, ТВ Студио Б, итд.).

Ради даљег унапређења рада са медијима и његове евалуације, од септембра 2018. године, ангажована је и екстерна агенција за праћење објаве о Комисији, чиме се добија потпунија слика и подаци о присуству Комисије у медијима.

12.3. ПОСТУПАЊЕ КОМИСИЈЕ ПО ЗАКОНУ О СЛОБОДНОМ ПРИСТУПУ ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА

Комисија води посебну евиденцију захтева у складу са Законом о слободном приступу информација од јавног значаја. Поред наведеног, складу са Законом о заштити података о личности, Комисија води одговарајуће евиденције које су уписане у Централни регистар Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности. Комисија уредно одговара на захтеве који за предмет имају омогућавање приступа информацијама од јавног значаја.

Комисији је током 2018. године достављено укупно седам захтева за приступ информацијама од јавног значаја, сходно одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Подносиоци захтева су у шест случајева били адвокати - остали, а у једном случају грађани. Жалбе на решење о одбацивању захтева поднета је у једном случају – грађанин. Током 2018. године није било ни једног захтева медија за достављање информација, по основу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Повереник за слободан приступ информацијама од јавног значаја је донео једно решење којим обавезује Комисију да поступи по основу поднете жалбе.

Годишњи извештај Поверенику достављен је електронским путем у прописаном року.

12.4. ЗАШТИТА ПОСЛОВНО ОСЕТЉИВИХ ПОДАТАКА И ПОСЛОВНИХ ТАЈНИ

Одредбом члана 45. Закона прописана је могућност Комисије да одреди меру заштите извора података или одређених података. Тако заштићени подаци немају својство информације од јавног значаја у смислу закона којим се уређује слободан приступ информацијама од јавног значаја. Заштиту одређује закључком председник Комисије, на оправдан захтев странке, лица које је подносилац иницијативе за испитивање повреде конкуренције, или трећег лица које је доставило, односно ставило на увид одређене податке. Заштита се одређује само када подносилац захтева докаже да је његов интерес да се подаци не учине доступним јавности већи од интереса јавности – права јавности да зна, и то само ако подносилац захтева учини вероватним могућност настанка знатне штете због откривања извора података, односно података на које се захтев односи.

Важно је напоменути да ова мера заштите подразумева да заштићени подаци немају ознаку тајности у складу са законом којим се уређује тајност података. Мера има дејство у односу на поступање Комисије, тј. Комисија не може омогућити приступ тим информацијама по основу закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Било који подносилац захтева за заштиту података (физичко или правно лице), укључујући ту и органе у смислу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, може наведене податке учинити доступним, без обзира на меру заштите из члана 45. Закона, у складу са позитивним правом.

12.5. ВИДЕО ПРОДУКЦИЈА

У циљу унапређења комуникације Комисије, како са учесницима на тржишту, тако и са најширом јавношћу, Комисија је наставила, у сарадњи са британским телом за заштиту конкуренције *Competition Market Authority (CMA)*, да локализује и дистрибуира кратке анимиране филмове о заштити конкуренције. У 2018. години је као наставак серијала од десет филмова израђен и филм „Концентрације – шта су и зашто их испитујемо“. Филмови су дистрибуирани учесницима на тржишту, удружењима учесника на тржишту, учесницима на конференцијама и семинарима у организацији Комисије, као и на друштвеним мрежама и наишли су на одличан пријем, јер на једноставан и популаран начин објашњавају неке од најсложенијих појмова заштите конкуренције и уједно доприносе популаризацији и видљивости активности Комисије.

12.6. ПУБЛИКАЦИЈЕ

Комисија је и у 2018. години наставила са издавањем публикација намењених учесницима на тржишту, али и општој јавношћу. Током 2018. године објављени су:

- Кратак водич кроз права и обавезе странака при ненајављеном увиђају. Намера Комисије је да, на овај начин, тржишним учесницима што више приближи поступак ненајављеног увиђаја, а уз представљање права и обавеза, предочене су и могуће санкције које се примењују у случају да странка онемогућава спровођења увиђаја.
- Комплет од четири лифлета у којима на једноставан начин представља ризике да компаније и појединци, чак и ненамерно, крше Закон о заштити конкуренције. Лифлети су осмишљени у форми теста кроз који сваки учесник на тржишту, одговарајући на одређена питања може да провери да ли постоји ризик од повреде конкуренције у његовом понашању. Посебно су обрађени случајеви непријављивања концентрација, ненамерно позивање на заједничко деловање, поступци при учешћу у јавним набавкама, правила пословног понашања, а који могу представљати антиконкурентско понашање које би довело до повреда конкуренције.
- Након лифлета „Буди први“ о програму помиловања (*leniency*), у 2018. години, у истој серији, су објављена још два лифлета: „Препознај и спречи намештене понуде у поступцима јавних набавки“ и „Избегните утврђивање цена у даљој продаји“. Током рада на предметима уочена је слаба информисаност учесника на тржишту о овим понашањима којима се крши Закон о заштити конкуренције, па су као вид превентивног деловања израђени ови лифлети.
- Водич „Намештене или лажиране понуде у поступцима јавних набавки – како их препознати и спречити“ намењен је препознавању забрањених рестриктивних спразума у јавним набавкама као и начину њиховог спречавања, који је дистрибуиран учесницима у јавним набавкама – понуђачима, наручиоцима као и трећим лицима.

12.7. ЕЛЕКТРОНСКИ БИЛТЕН

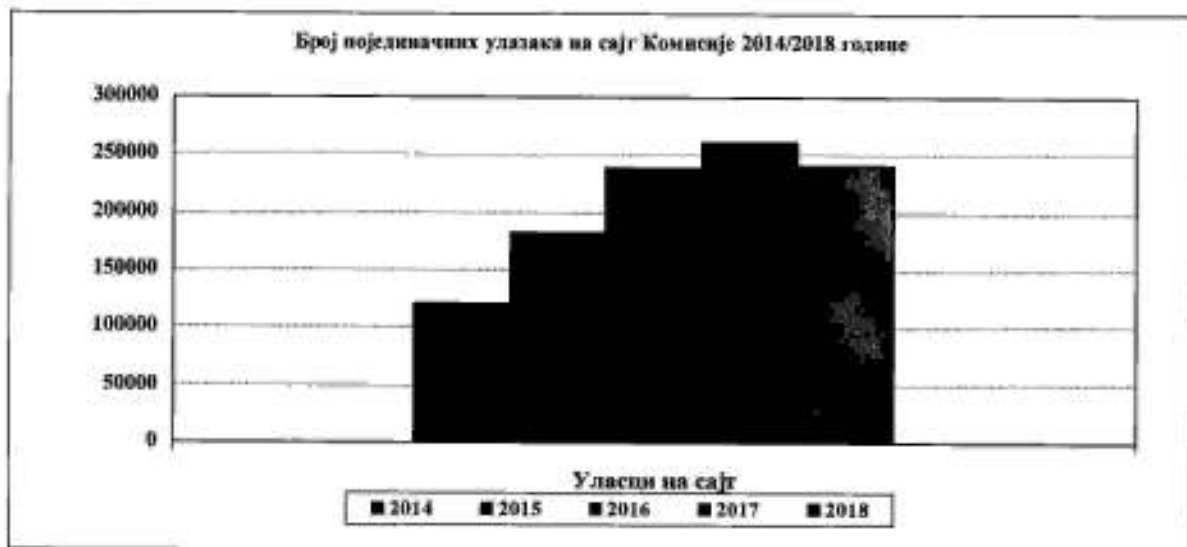
Комисија је средином године почела да објављује електронски билтен, са идејом да све заинтересоване јавности у Србији упозна са дешавањима из ове области широм света. Наравно, ова публикација се користи и за пласирање вести из саме Комисије. Пред крај године, Комисија је допунила своју мејлинг листу која сада чини око 1000 електронских адреса у Србији.

12.8. ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦА КОМИСИЈЕ

У извештајној години, Комисија је наставила са раније успостављеном праксом, а у неким деловима и законском обавезом, пуне транспарентности у раду, како објављивањем свих релевантних докумената на званичној интернет страни Комисије (www.kzk.gov.rs), тако и саопштења о свим дешавањима у Комисији која су од интереса за јавност. Све објаве Комисије на званичној интернет страници доступне су на српском и енглеском језику.

Стручној, али и широј јавности доступне су све одлуке које је Комисија донела у поступку решавања по поднетим пријавама или у поступцима вођеним по службеној дужности. Такође, Комисија објављује и израђене економске анализе, као и предлоге прописа. Интензивирана је пракса издавања саопштења за јавност у вези са предметима који изазивају интересовање медија, али и у случајевима када Комисија оцењује да је важно изнети став по одређеном питању. Такође, објављују се све информације о значајнијим активностима председника Комисије, чланова Савета Комисије и запослених.

Графикон 24: Преглед појединачних улазака на сајт по годинама

У 2018. години бележи се даље повећање интересовања домаћих и иностраних медија за рад Комисије. Новинари штампаних и електронских медија, као и интернет портала поставили су Комисији велики број питања из делокруга њене надлежности.

12.9. ДРУШТВЕНЕ МРЕЖЕ

Ради даљег унапређења комуникације са свим заинтересованим јавностима и постизања пуне транспарентности у раду Комисије, у 2018. години се приступило припремама на унапређењу интернет комуникације и проширењу на нове медије, као што су друштвене мреже. У оквиру пројекта „Повећање привредног раста путем подршке промоцији политике заштите конкуренције“ који финансира Министарство иностраних послова Краљевине Норвешке израђена је Стратегија комуникације Комисије путем интернет презентације и друштвених мрежа.

Комуникациона стратегија треба да обезбеди оквире за адекватно деловање Комисије у дигиталном свету, како преко нове интернет странице, тако и преко новоформираних налога на друштвеним мрежама. Циљ новог и отворенијег приступа јавностима је пружање потпунијих информација о активностима ове важне институције, на начин који ће омогућити боље разумевање улоге Комисије у обезбеђивању и унапређивању заштите конкуренције на тржишту.

Стратегија представља подршку већ постављеним комуникационим правцима Комисије и стручну и оперативну подршку запосленима у Комисији у правовременом, модерном и професионалном преношењу активности Комисије на онлајн садржаје.

У оквиру истог пројекта започета је израда новог интернет сајта, на савременијој платформи. Такође су отворени налози на друштвеним мрежама (*Facebook*, *Twitter* и *LinkedIn*), којима се управља према наведеној Стратегији, што је значајно утицало на имиџ у јавности и степен видљивости активности Комисије.

13. ПРЕГЛЕД АКТИВНОСТИ КОМИСИЈЕ У 2018. ГОДИНИ

2018.	Број одлука о окончању 31.12.	У раду на дан 31.12.
ПОВРЕДЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ		
Рестриktivни споразуми	7	14
Појединачно изузеће споразума од забране	22	1
Злоупотреба доминантног положаја	2	4
Иницијативе за покретање поступака пред Комисијом и обавештења	97	12
УКУПНО	128	31
КОНЦЕНТРАЦИЈЕ УЧЕСНИКА НА ТРЖИШТУ		
Одобрене у скраћеном поступку	158	
Условно одобрене у поступку по службеној дужности	1	
Забрањене у поступку по службеној дужности	/	
Повреда закона	/	
Одбачена пријава	6	
Обустављен поступак	1	
УКУПНО	166	19
МИШЉЕЊА		
Мишљења на прописе од утицаја на конкуренцију на тржишту	8	/
Мишљење о примени одредби Закона о заштити конкуренције које се односе на концентрације	19	/
Мишљења о примени прописа у области заштите конкуренције које се односе на рестриktivне споразуме и злоупотребе доминантног положаја	15	/
Мишљења на извештаје регулаторних тела	4	/
Мишљења по члану 157. Закона о стечају	24	/
УКУПНО	70	/
СЕКТОРСКЕ АНАЛИЗЕ		
	5	/
УКУПНО	5	/

14. ЗАКЉУЧАК

Комисија је примарно посвећена ефикасној примени прописа о заштити конкуренције, у циљу обезбеђивања и унапређења заштите конкуренције на тржишту Републике Србије. Упоредо са тим, Комисија наставља да интензивно спроводи активности на заступању и промовисању заштите конкуренције (*advocacy*).

Комисија своје планове базира на најбољим искуствима од њеног оснивања 2005. године, као и на темељу њене улоге као националног тела за заштиту конкуренције, а у складу са најбољом упоредном праксом и начелима заштите основних права учесника на тржишту. Комисија ће, у том смислу, наставити да се стара о заштити конкуренције и адекватној заштити основних права учесника на тржишту, водећи рачуна о користи потрошача. Истовремено ће настојати и да, у што већој мери, утиче на законодавну и извршну власт, односно на доносиоце различитих политика које утичу на конкуренцију на националном тржишту, како би се промовисала идеја конкуренције и њене заштите, али и уклониле баријере уласку на тржиште, у циљу стварања повољнијег пословног окружења.

У складу са тенденцијом која постоји у ЕУ, нарочито након усвајања Директиве ЕК која предвиђа већа овлашћења националних тела за заштиту конкуренције, Комисија ће посебну пажњу посветити свом континуираном расту и јачању овлашћења. Такође ће интензивирати примену инструмената потребних за делотворно откривање повреда конкуренције и вођење поступака заштите конкуренције, као што су покајнички програм, спровођење ненајављеног увиђаја, као и очување независности, укључујући финансијску независност.

Комисија има адекватну образовну и стручну кадровску структуру, док је с аспекта старосне структуре, након природног одлива, подмлађена новим образованим кадровима. Постављени су високи стандарди за селекцију кадрова, ради се о сложеним и осетљивим пословима који захтевају врло специфична знања и вештине. Комисија се сусреће и са одласком искусних кадрова у приватни сектор.

Ниво транспарентности у раду Комисије је завидан и по међународним стандардима, са великим бројем објављених мишљења, упутстава, решења и других аката. У том смислу, и сам Годишњи извештај је изузетно детаљан са циљем да обезбеди све релевантне информације које се односе на рад Комисије. Такође, како би резултати рада били што видљивији, Комисија од ове године објављује и скраћену верзију Извештаја који ће бити доступан широј јавности.

На видљивост активности Комисије утиче повећан број окончаних поступака, који јачају свест у привреди о важности фер тржишне утакмице. На већу видљивост активности Комисије утиче и одлука да се приоритет у истрагама потенцијалних повреда конкуренције да оним секторима који најдиректније утичу на животни стандард, добробит друштва и корист потрошача.

Комисија има кључну улогу у спровођењу прописа о заштити конкуренције, због чега обезбеђује предвидивост у поступању и успоставља критеријуме транспарентне политике заштите конкуренције. То је начин да се у наредном периоду сачува поверење стечено

након више од деценије спровођења политике и примене прописа о заштити конкуренције у Републици Србији.

„Наш циљ је креирање конкурентског тржишта на коме ће учесници повећавати своју продуктивност, иновативност и инвестиције, што ће, резултирати растом, развојем и повећањем животног стандарда свих грађана Србије.

др Милоје Обрадовић, председник Комисије за заштиту
конкуренције Републике Србије